

Møte torsdag den 1. april kl. 10

President: J ø r g e n K o s m o

D a g s o r d e n (nr. 68):

1. Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om kulturpolitikk fram mot 2014 (Innst. S. nr. 155 (2003-2004), jf. St.meld. nr. 48 (2002-2003))
2. Innstilling frå næringskomiteen om samtykke til deltaking i ei avgjerd i EØS-komiteen om innlemming i EØS-avtala av eit program for overvaking av handlingsplanen e-Europa 2005, spreining av god praksis og betring av nett- og informasjonstryggleiken (MODINIS) (Innst. S. nr. 150 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 39 (2003-2004))
3. Innstilling fra næringskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Bendiks H. Arnesen, Lodve Solholm, Åsa Elvik og Odd Roger Enoksen om å utvide prøveordninga med driftsordning for fartøy under 28 meter til å gjelde hele landet (Innst. S. nr. 156 (2003-2004), jf. Dokument nr. 8:43 (2003-2004))
4. Referat

Valg av settepresident

Presidenten: Presidenten vil foreslå at det velges en settepresident for Stortingets gjenværende møter i inneværende uke – og anser det som vedtatt.

Presidenten ber om forslag på settepresident.

Trond Giske (A): Jeg foreslår Kjell Engebretsen.

Presidenten: Kjell Engebretsen er foreslått som settepresident. – Andre forslag foreligger ikke, og Kjell Engebretsen anses enstemmig valgt som settepresident for Stortingets gjenværende møter i inneværende uke.

Representanten Øyvind Korsberg vil framsette et privat forslag.

Øyvind Korsberg (FrP) [10:03:54]: På vegne av stortingsrepresentantene Øyvind Vaksdal, Kenneth Svendsen og meg selv vil jeg fremme forslag om innføring av redusert avgift for miljøbensin.

Presidenten: Forslaget vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

S a k n r . 1

Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om kulturpolitikk fram mot 2014 (Innst. S. nr. 155 (2003-2004), jf. St.meld. nr. 48 (2002-2003))

Presidenten: Etter ønske fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen vil presidenten foreslå at debatten

blir begrenset til 1 time og 40 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 25 minutter, Høyre 20 minutter, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti 15 minutter hver, Kristelig Folkeparti 10 minutter, Senterpartiet, Venstre og Kystpartiet 5 minutter hver.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker med svar etter innlegg av hovedtalerne fra hver partigruppe, og fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Dette anses vedtatt.

Olemic Thommessen (H) [10:05:42] (ordfører for saken): Arbeidet med kulturmeldingen har vært en omfattende prosess. Meldingen omfatter hele det sentrale kulturområdet, inklusiv alle kunstarter. Departementet har gjort et grundig arbeid, der det har vært omfattende kontakt med kulturlivets aktører, ikke minst i forbindelse med flere utredninger på enkeltområder, eksempelvis opera og teater. Forventningene i kulturlivet har vært formidable. Komiteen hadde vel 60 instanser til høring, og de enkelte partigruppene har hver for seg hatt betydelig kontakt med organisasjoner og enkeltpersoner som har hatt mye på hjertet. Dette har vært en god prosess, der mange problemstillinger har kommet opp, og så legger da også komiteen frem en relativt omfattende innstilling for Stortinget.

Det vil føre for langt å beskrive komiteens prioriteringer på de enkelte områder. Jeg forutsetter at det enkelte parti selv vil beskrive sine prioriteringer og sitt politiske ståsted i debatten. La meg derfor bare konstatere at Regjeringen i alle hovedtrekk har fått tilslutning til meldingen fra en klar majoritet i Stortinget.

Høyres kulturpolitikk begynner hos enkeltmennesket. Den evne og mulighet den enkelte av oss har for å oppleve kultur, og for selv å delta, representerer grunnleggende verdier i våre liv. Vår kulturelle kompetanse gir oss evne til å forstå og leve oss inn i det samfunnet vi lever i. Styrken i vår kulturelle kompetanse gir rom for et mangfold i vår livsutfoldelse, og god kulturell kompetanse er det beste utgangspunktet for at vi hver fra vår post skal yte vårt beste til fellesskapet. Høy kulturell kompetanse er altså et sentralt kriterium for et godt samfunn der målet er kvalitet i alle ledd.

Kunsten representerer sentrale arenaer for utviklingen av vår kulturelle kompetanse. Her finner vi arenaer for glede, bearbeidelse av følelser, samfunnskritikk, kreativt arbeid, lek med temaer til ettertanke og illustrasjon av alvorlige spørsmål vi også må nærme oss i våre virkelige liv.

Kunsten spiller altså sentrale roller i vårt samfunn utover det rent underholdningsmessige. Dette gir oss et behov for å etterspørre hvilke kvaliteter vår tid krever. Kvalitet er et relativt begrep. Kvalitet kan ikke vedtas. Synliggjøringen av hva som er vår tids kvalitetskrav, må skje

gjennom offentlig debatt og demokratiske prosesser der våre politiske prioriteringer er ett av flere elementer. Kvalitet er et krevende tema som jeg ikke her kan gå inn på i dets fulle bredde. La meg bare si at jeg er dypt uenig med dem som hevder at kvalitet ikke kan diskuteres, og at det ikke kan brukes som noe kriterium i politisk sammenheng. Selvsagt kan det det, og selvsagt bør vi tillegge en slik diskusjon om kvalitet stor vekt.

Sett med Høyres øyne henger kvalitetskravet, praktisk politisk sett, nært sammen med behovet for mangfold. Høyre ønsker at de såkalte smale uttrykk også skal ha livets rett. Vi ønsker en bredde som gir frihet til utvikling og grunnlag for skapende prosesser langt utover kulturlivets vante krets. Vi ønsker at den kulturen som ikke først og fremst er tenkt som avslappende underholdning, også skal være tilgjengelig når vi trenger den. Vi ønsker nærvær av de kunstuttrykkene som får oss til å kjenne på uvante følelser, finne nye assosiasjoner og tenke de tankene vi ikke trodde var der.

Mangfold er også en forutsetning for frihet. Kunstens frie stilling er etter Høyres mening et viktig element i vårt demokratiske system som en naturlig del av det vi legger i vår grunnleggende rett til ytringsfrihet. Reelt mangfold forutsetter bredde i finansiering, valgmuligheter og bredde blant aktuelle beslutningstakere.

For Høyre er markedet en del av mangfoldet. Markedet avspeiler trender og bevegelser i befolkningen ingen andre kan fange opp. For Høyre er altså ikke markedet en fiende eller noe som aktivt forflater kulturen, slik de sosialistiske partiene ofte legger vekt på. Markedet er demokratisk, det representerer oss alle. Slik sett kan markedet ses som det kollektive innspill til kulturlivets mangfold.

Men Høyre har alltid erkjent at markedet har sine klare begrensninger i forhold til viktige kulturpolitiske behov, kanskje særlig knyttet til kvalitet og mangfold. De kommersielle mekanismene virker marginaliserende på de deler av markedet som er små og lite lønnsomme. Høyre mener derfor det er viktig å bruke betydelige offentlige midler i kulturpolitikken, noe vi også vil gjøre i årene som kommer. Høyre støtter kunstmeldingens ambisjoner om betydelig økt offentlig engasjement og satsing på viktige områder.

Men ensidig statlig finansiering kan også bety ensretting. Få kanaler med ensidig rekruttering kan gi kulturer der herskende smaksretninger og snevre oppfatninger av hva som er godt, og hva som er dårlig, får dominere. Når vi i årene som kommer, tar sikte på en økt offentlig innsats, bør vi ha et våkent øye i forhold til hvordan dette skal skje, og på hvilke måter vi også kan få private interesser med. Skatteincentiver og fondsbaserte løsninger er eksempler på hva vi bør se nærmere på.

Høyre vil også peke på kommunene som viktige aktører i forhold til mangfold. Kommunale politikere spiller en sentral rolle når det gjelder å ta tak i ildsjelene og stimulere fremveksten av prosjekter. Kulturengasjementet lokalt er stort, og Høyre er sikker på at lokale politikere vil sikre kulturgodene for sine innbyggere. Det tror man tydeligvis ikke i den sosialistiske leir. I ly av en angivelig dårlig kommuneøkonomi prøver de ytterligere å legge

føringer på kommunene. Øremerking av statlige tilskudd, og nå ønsket om en kulturlov, er skritt i feil retning. Kommunepolitikere trenger større tillit og ansvar, ikke mer styring. Kommune-Norge trenger færre lover og øremerkinger, ikke flere øremerkinger og en kulturlov attpå.

Kunstmeldingen stadfester en ny kurs for norsk kulturlivets forhold til andre land og kulturer. Det er kanskje det viktigste perspektivet denne kunstmeldingen trekker opp. Nasjonsbyggingens epoke er over, og vi er nå i praksis allerede inne i en epoke som handler om kulturarbeid uavhengig av landegrensener. Norske kunstnere søker de miljøene de mener de får best faglig utbytte av, uavhengig av hvilket land det er i. Dette er en positiv utvikling, og vi må i årene som kommer, gjøre et grundig arbeid for å stimulere kulturlivets internasjonale deltakelse.

Globaliseringen gir oss et medansvar for at vi i verdenssamfunnet skal opparbeide et klima for fruktbare møter mellom kulturene. Historien har vist oss at dette ikke er noen selvfølge å få til. Men historien har også vist oss at de viktigste kulturelle fremskritt har skjedd nettopp der hvor kulturer møtes. Høyre mener det i dette arbeidet er viktig å hente erfaringer fra de aktørene i vårt land som i praksis arbeider internasjonalt. Samtidsfeltet gjør dette. Norsk nettverk for elektronisk kunst, Nettverk for scenekunst, mange av de frie gruppene, festivaler som Ultimafestivalen og Oktoberdans og flere med disse sitter på viktige erfaringer og har godt grunnlag for videre utvikling.

Det som kjennetegner samtidsfeltet, er den praktiske erfaringen de har med seg. Internasjonalt arbeid må handle om å jobbe sammen, erfare sammen, ikke bare besøke hverandre. Office for Contemporary Art, OCA, er et godt eksempel på et slikt praktisk arbeid. Høyre har også stor entusiasme i forhold til Stavangers arbeid for å bli europeisk kulturhovedstad. Her har vi en god mulighet til å styrke viktige bånd til Europa, noe som er svært viktig for norske kulturmiljøer. Vi har med interesse merket oss hvordan også norske regioner styrker sitt kontaktnett inn mot det regionale kulturarbeidet innefor EU. Dette gir nye perspektiver også for en mer regional tenking innenfor norsk kulturpolitikk. For Høyre er dette en interessant diskusjon vi vil se i sammenheng med vårt arbeid for å styrke lokalsamfunnene i vårt land.

Sett med Høyres øyne er det ikke noe motsetningsforhold mellom ønsket om en sterkere internasjonalisering og ønsket om å styrke arbeidet for å ta vare på vår kulturarv – snarere tvert imot. I den globaliserte verden er det et felles anliggende for menneskeheten å ta vare på jordens kulturelle mangfold. Det gir hvert land et særlig ansvar for nettopp dette. For Norges del er dette noe som styrker argumentene for ivaretagelsen av kulturarven vår. Høyre vil sette mye inn på at de forpliktelser som ble lagt ved den tidligere behandlingen av ABM-meldingen, altså meldingen om arkiv, bibliotek og museum, skal følges opp. Vi er godt tilfreds med den viljen til omstilling vi til nå har sett innenfor museumsfeltet, og vi ser frem til å ta tak i arkivene og bibliotekene.

Høyre er også svært tilfreds med at en hel komitee slutter opp om å ta et tak for håndverkstradisjonene i vårt land. Mange håndverk er truet av nedleggelse. Det er viktig å bedre rammevilkårene, slik at denne kunnskapen ikke forsvinner. Her må det et samlet grep til som ser utdanning, markedsadgang og dokumentasjon i sammenheng. Norsk håndverksutvikling bør stå sentralt i dette arbeidet.

Denne kulturmeldingen tar for første gang inn Kirken som tema. Høyre hilser dette velkommen. Kirken har en sentral plass i vår kulturhistorie og er fortsatt en viktig arena for kunstneriske uttrykk.

Kulturområdet har alltid vært et møte mellom børs og katedral. I dag representerer kulturbasert næring en av de sterkeste voksende økonomiske sektorer i den vestlige verden. Dette vil bety nye politiske utfordringer i årene som kommer. Det å finne frem til smidige ordninger som fungerer både i forhold til markedet og i forhold til kulturpolitiske målsettinger, blir svært viktig. Om ikke lenge står vi eksempelvis oppe i viktige avgjørelser i forhold til bokbransjen, der bransjeavtale og fastpris blir tema.

Høyre ser den sterkt økende gjensidige interessen mellom kultur og næringsliv som utfordrende og full av muligheter. Vi vil stimulere til økt samarbeid. Vi er overbevist om at både kulturlivet og næringslivet har mye å vinne på å høste ut kompetanse fra hverandre. Det må være et mål i årene som kommer, at vi makter å etablere møtesteder der slikt samarbeid kan skje bedre og i større omfang enn i dag. Høyre mener det arbeidet som gjøres av SIVA, Innovasjon Norge og Forum for Kultur og Næringsliv, er svært viktig. Når disse virksomhetene i løpet av noen år har høstet flere erfaringer, vil det være av stor interesse å gjøre en evaluering for bedre å ha et grunnlag for å stake ut en tydelig politikk på dette området.

Et særlig utfordrende område er å fylle det store behovet vi har for å utvikle innhold på nett. Stadig nye og mer avanserte løsninger som blir formidlet på stadig mindre og mer transportable apparater, gjør at de som arbeider med design, levende bilder, koreografi, altså bevegelse, og en rekke andre fag, står overfor krevende oppgaver, men fantastiske muligheter. Det er kulturpolitisk svært viktig at vi her bygger en god og gjenkjennelig hjemmebane. Å sørge for at vi har gode norske produsenter og innholdsleverandører i fremtiden, er svært viktig. Vi må styrke fokuseringen på hvordan vi skal legge best til rette for at disse skal få arbeide. Vi ser frem til gode resultater. Regjeringens arbeid for å etablere ordninger med sikte på å styrke norsk produksjon av elektroniske spill er her et viktig skritt videre.

Kulturmeldingen er meget omfattende, og komiteen har i sine merknader gått detaljert inn på de enkelte felt. Det blir, som jeg sa, umulig å gå inn på de enkelte områder og prosjekter. Kulturmeldingen inviterer også først og fremst til en prinsipiell tilnærming. Når det gjelder Høyres standpunkt på de enkelte områder som teater, musikk, litteratur osv., henviser jeg til merknadene våre.

La meg avslutningsvis peke på at globaliseringen, den teknologiske utviklingen, de endringer i levesett vi er vitne til, og de sterke økonomiske interessene som etter

hvert vil knytte seg til kulturfeltet, vil føre til at kulturpolitikken kommer til å stå svært sentralt i årene som kommer. Vår felles viktigste rolle er sammen å sørge for at fremtidens Norge har et rikt kulturliv, der kvalitet, åpenhet og dynamikk er viktige kjennetegn. Jeg ønsker for mine barn det som den andre amerikanske presidenten, John Adams, i 1797 ønsket for sine etterkommere. I en tale der han snakket om å bygge den nye nasjonens næringsliv, understreket han at de skulle dyrke landet og reise fabrikkene, slik at deres etterkommere kunne finne tid til filosofi, litteratur og musikk. Vi som lever i dag, har større muligheter til dette enn noen før oss har hatt. La oss gripe sjansen og arbeide med disse tingene, og la oss sørge for at våre barn også får de mulighetene vi har hatt.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Trond Giske (A) [10:20:28]: Innstillingen til kulturmeldingen tegner opp nye fronter og skillelinjer i kulturpolitikken. Tradisjonelt har det vært slik her i salen at det har gått et skille mellom Fremskrittspartiet og de andre partiene. I dag ser vi at skillet er flyttet. Skillet går mellom Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet på den ene siden og regjeringspartiene og Fremskrittspartiet på den andre. Hovedskillet går mellom de partiene som ønsker å forplikte seg til å si at kultur og kunst er et område som skal være like forpliktende å satse på som andre områder. Regjeringspartiene ved Olemic Thommessen reagerer på det med følgende utsagn i Aftenposten: «Et populistisk utspill.» Det er tydelig at han mener at den satsingen vi legger opp til, er uansvarlig.

Mitt spørsmål er: Hvorfor er det ansvarlig å legge opp til handlingsplaner for Forsvaret på 30 milliarder kr, for forskning på 10 milliarder kr og for samferdsel på mange titalls milliarder kroner, når det å satse 130 mill. kr i året på kultur og kunst er uansvarlig?

Olemic Thommessen (H) [10:21:44]: La meg først ta avstand fra den oppdelingen i to fløyer som representanten Giske gjorde seg til talsmann for. Det er en dyp kløft mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet. Jeg tar sterkt avstand fra at vi blir satt i samme bås. Jeg tror den debatten vi skal ha i dag, på mange punkter vil vise hvor stor den forskjellen er.

Når det gjelder den satsingen som representanten Giske viser til, vil jeg bare si at den ikke er så forferdelig mye større enn den som regjeringspartiene i virkeligheten står for. Hvis man ser på den ambisjonen som ligger i kulturmeldingen, betyr den også en dramatisk økning i årene som kommer. Fra fjorårets budsjett til årets budsjett var regjeringspartienes økning på kulturbudsjettet på ca. 158 mill. kr, hvilket er mer enn de årlige beløp representanten Giske signaliserer fremover.

Det å henge seg opp i et tall, slik man har gjort, skal jeg kanskje få lov til å komme tilbake til senere.

Karin S. Woldseth (FrP) [10:23:12]: Nei, det er ikke lenger Fremskrittspartiet mot røkla, som represen-

tanten Giske sier. Det er jo for så vidt det, men røkla har nå delt seg i to. Det er forskjellen.

Til Høyre: Høyre snakker om bredde, samtidig som Høyre ser ut til å ville framelske elitekulturen ved å kanalisere svært store summer til Oslo, milliarder til opera og antakeligvis også milliarder til det nye Nasjonalmuseet for kunst. Synes Høyre at breddekulturen får tilstrekkelig med ressurser, og at fordelingen av de statlige ressursene mellom Oslo og resten av landet er rettferdig?

Olemic Thommessen (H) [10:24:04]: Det er naturlig, og det er riktig, at en hovedstad har sentrale institusjoner. Nasjonalmuseet for kunst ble nevnt. Det er en sammenslåing av institusjoner som allerede ligger i Oslo, og slik sett representerer ikke det noen økning. Hvis representanten Woldseth hadde fulgt med i timen, ville hun sett at vi har lagt stor vekt på hvordan disse institusjonene skal virke utover i landet. Koblingen mellom f.eks. Riksutstillingene og det fremtidige Nasjonalmuseet for kunst vil jo gjøre at den kompetansebasen som ligger der, vil bety masse for utviklingen på billedkunstmrådet landet over. Jeg synes derfor ikke det er noe vanskelig å forsvare at vi skal ha solide faglige institusjoner i Oslo som er ryggraden i det kvalitativt gode kulturlivet som vi ønsker.

May Hansen (SV) [10:25:18]: Saksordføreren legger stor vekt på markedets betydning for Kultur-Norge. Han peker også på dårlig kommuneøkonomi, og er bekymret for at Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet vil pålegge kommunene å bruke kulturpenger. Nå har vi lagt inn en betydelig økning i vårt budsjett, og tankene våre framover er klare på det. Men han sier videre at regjeringspartiene vil bruke betydelige offentlige midler på kultur. Samtidig sier man i merknadene fra regjeringspartiene at man mener at

«de offentlige bidragene skal understøtte de virksomheter som ikke selv har kommersiell bærekraft, men som er nødvendige for å opprettholde mangfold og kvalitet».

Man sier også:

«En stadig større kommersielt basert kulturproduksjon stiller nye krav til virkemidler og føringer i forhold til de offentlige bidrag som gis.»

Kan saksordføreren være litt mer konkret på hva regjeringspartiene vil bruke betydelige offentlige kulturmidler til?

Presidenten: Olemic Thommessen får igjen anledning til å komme med tallene.
(Representanten småløper.)

Presidenten: Presidenten regner ikke gangtid.

Olemic Thommessen (H) [10:26:40]: Det å være lett på foten har også med kultur å gjøre, og det har med entusiasme å gjøre, og dette er noe jeg forholder meg meget entusiastisk til. Jeg kommer til å springe frem og tilbake.

Når man går igjennom merknadene, vil man se at det er felt etter felt innen teater, musikk og litteratur hvor vi signaliserer økt bruk av midler. Men det som SV later til å se bort fra, er at kulturlivet har en enorm stor kommersiell del. Bokbransjen og filmbransjen har jo en kjempestor kommersielt basert økonomi. Vi er nødt til å forholde oss til det, til et balansepunkt med hensyn til hvordan vi bruker offentlige midler inn mot denne kommersielle virkeligheten vi står overfor. Bokbransjen er et eksempel – bokbransjen står økonomisk på egne ben, men vi har akseptert en bransjeavtale på tvers av konkurranselover. Vi har lagt inn et momsfritak for å støtte de tingene i dette som vi synes er kulturpolitisk viktig, nemlig kvalitet og mangfold.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Trond Giske (A) [10:28:09]: En kulturdebatt blir veldig fort en debatt om tall, om konkrete enkeltinstitusjoner og enkeltprosjekter. Men egentlig burde denne debatten om kulturmeldingen, Kulturpolitikk fram mot 2014, vært en av de viktigste og mest overordnede debattene vi hadde her i dette huset.

Kultur er ikke den pynten på kaka som er igjen etter at alt annet er ferdigbakt. Kultur er selve livsnerven, selve grunnlaget for den aktiviteten vi driver med, og er sektorovergripende og sektorgjennomgripende. Slik sett burde kulturmeldingen kanskje tegnet et enda bredere bilde av i hvilken retning vår kultur, vår levemåte og vår livssituasjon er på vei.

Kulturmeldingen ble mottatt med spenning i fjor høst. Det var et langt forarbeid, flere regjeringer hadde vært involvert, og nå skulle de store visjonene tegnes opp. Det må sies at det vi fikk, ble en skuffelse. Både i det politiske miljøet og i kulturlivet var man enig om at kulturmeldingen gav en god beskrivelse av dagens kulturpolitikk og av dagens kultursituasjon. Men det var vanskelig å finne de klare visjonene, de store målene vi skulle strekke oss mot inn mot 200-årsjubileet for Grunnloven i Norge.

«Kulturloft» var et ord som var fraværende i meldingen – «forpliktende satsing» var like fjernt. Derfor var det helt nødvendig da vi gikk inn i denne prosessen, å begynne med å spørre hvor vi skal være i 2014. Hvilken kulturnasjon ønsker vi å være? Hvilke ambisjoner og mål er det vi ønsker at Norge skal ha nådd, når vi kommer til jubileet for Grunnloven?

Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV har i flere år jobbet tett sammen i kulturpolitikken, og det var naturlig å jobbe seg sammen til et felles kulturloft. Vi sa at vi er like villige til å forplikte oss på dette området som Stortinget er på andre områder i politikken. Vår visjon er at kunst og kultur ikke skal være et luksusgode, det er rett og slett en livsnødvendighet som det er like viktig at Stortinget og den nasjonale politikken tar hånd om og legger til rette for, som gode veier, et godt forsvar eller forskning.

Det er ofte slik at tilnærmingen til kultur er at de pengene som blir igjen på et budsjett, kan vi bruke på litt te-

ater, dans og musikk, mens andre planer går foran. For oss er det like viktig å satse på god kunst og god kultur som på god psykiatri. Kanskje er det til og med slik at god kunst og god kultur gjør det litt mindre nødvendig å satse på psykiatri. Kunst og kultur har en egenverdi, og det tror jeg det er bred forståelse for i kulturlivet. Men kunst og kultur har også en verdi langt utenfor sitt eget felt. Det skaper livskvalitet, det skaper livsglede, det skaper helse, det skaper trivsel, og det skaper gode samfunnsforhold. Det er oppsiktsvekkende at vårt på kulturfeltet svært ambisiøse, men i politisk sammenheng likevel beskjedne, mål om at vi skal løfte kulturbudsjettet til 1 pst. av statsbudsjettet, noe som i 2004 vil tilsvare ca. 1,3 milliarder kr, blir møtt med ord som «uansvarlig populisme» og også krav om inndekning.

Vi har planer på en rekke felt. Vi har, som jeg tidligere har nevnt, en forsvarsplan på opp mot 30 milliarder kr i året, vi har forskningsplaner, og vi har samferdselsplaner. Høyre, har jeg forstått, ivrer veldig for å få Norge inn i EU, med en kontingent på 15 milliarder kr i året. Det spørres aldri om inndekning. Når kulturen skal få 130 mill. kr ekstra i året – pluss den veksten Olemic Thommessen nevnte her, som ligger i budsjettet, som selvsagt følger av utgiftsveksten i budsjettet, så det blir jo mer enn 130 mill. kr i 2005, 2006 og 2007 – da ropes det opp om inndekning. Vi må slutte å snakke om kulturen som et ekstragode, vi må se på den som en like viktig satsingssektor som de andre sektorene. Her er kjernen i det Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet nå gjør. Det er her kjernen i forskjellen mellom det vi sier, og det regjeringspartiene sier, finnes.

Kulturministeren sa i Dagsavisen i går at dette er jo nesten det regjeringspartiene mener, vi også legger jo opp til rundt 1 milliard kr i økning. Hvorfor er det da for det første slik at det står svart på hvitt i kulturmeldingen at meldingen ikke legger opp til et bestemt omfang i kultursatsingen, som det står under punktet «Økonomiske og administrative konsekvenser»? Og hvorfor er det slik at Høyre og Kristelig Folkeparti da ikke går inn og sørger for flertall for alle de satsingene som Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet nå går inn for? Hvorfor sørger man ikke for et forpliktende mål om å la 1 pst. av statsbudsjettet gå til kultur? Hvorfor er man ikke med på å gi kultursektoren også en kulturlov, slik at den på linje med andre sektorer får en lovforpliktende satsing? Hvorfor vil man ikke være med på å lage en utredning om kunstneres arbeidsvilkår? Ikke engang en utredning om kunstneres levevilkår ønsker man å være med og støtte opp om, og da tror jeg satsingen på kunstneres levekår heller ikke er særlig lovende fra den siden.

Hvorfor støtter ikke regjeringspartiene vår ambisjon om at alle barn i Norge som ønsker det, skal få lov å gå på kulturskole? Det ville ha vært en fantastisk visjon, som vi kunne gitt Norges barn til 2014. Isteden velger man å fjerne det øremerkede statstilskuddet og fjerne taket på egenbetalingene, og sørger for en kommuneøkonomi som fører til at prisene over hele landet stiger og køene er like lange.

Man kunne, hvis man ønsket det, gått sammen med Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet og sagt at vi ønsker å støtte opp om den norske filmsuksessen og sørge for de bevilgningene som skal til for at vi skal klare å nå vårt mål for norsk film: 20 filmer i året og at en fjerdedel av kinopublikummet ser norsk film. Det ønsker man ikke, isteden har man ved tre anledninger kuttet i filmbudsjettet.

Vi ønsker å satse på norsk musikk. Her får vi heller ingen støtte fra regjeringspartiene. Ikke engang den store Samstemt-satsingen på folkemusikk, jazz og rock eller noe så enkelt som å sørge for at symfoniorkestrene i Trondheim og Stavanger kan få lusne 16 stillinger til fram mot 2014, kan man være med og forplikte seg til.

Dansekonsten er et område som ofte kanskje har blitt satt i andre rekke i kunstsatsingen. Vi ønsker at den skal løftes til et eget viktig felt, få en egen støtteordning i Kulturrådet, gi den et skikkelig løft. Her gis det 30 mill. kr. i året til fri scenekunst. Det er rett og slett skammelig at ikke regjeringspartiene kan være med på å konkretisere et skikkelig løft på det området, fordi disse har vært stemoderlig behandlet i en årrekke.

Frivillighet er en av ryggradene i Kultur-Norge. Vi kan ikke fra Stortingets side pålegge folk å delta i de lokale teatergruppene, stille opp for korpset på hverdager og i helger og delta i alle de aktivitetene som foregår, men vi kan legge til rette for det. En måte vi har gjort det på, er å lage en ordning med Frifond, hvor disse gruppene kan få gode støtteordninger, særlig barn og unge, som kan få en positiv fritid og også få interesse for kultur og kunst. Her har Stortinget – igjen uten regjeringspartiene – med Fremskrittspartiet, Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet sørget for at tippemidlene nå gir et kjempeløft på det området. Hva er regjeringspartienes svar på det? Jo, systematiske kutt i de samme postene på statsbudsjettet. Man har nå tatt 100 mill. kr av de midlene som egentlig skulle være et reelt løft for Den kulturelle skolesekken, for Frifond og for kulturbygg. Så ikke nok med at man ikke ønsker å være med på de løftene Stortinget vedtar, man ønsker aktivt gjennom statsbudsjettet å motarbeide den styrkingen som Stortinget legger opp til.

Jeg vil si at på kulturfeltets område har vi fra Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiets side laget et historisk dokument, historisk på to måter: Det ene er at aldri før har man forpliktet seg til en så omfattende satsing på kunst og kultur, en så konkret målsetting, en visjon man kan strekke seg etter. Men for det andre har man på en helt ny måte løftet kulturpolitikken til å bli et politisk stridsområde på en annen måte enn tidligere. Valgkamper har stort sett dreid seg om viktige saker, selvsagt, som skole, helse, sysselsetting og den type ting, som alle er opptatt av. Jeg håper det vi nå har gjort, også kan føre til at kulturfeltet blir en viktig sak når folk skal gå til stemmeurnene i 2005, når den politiske kursen for Norge skal stakkes ut. Vi er klare. Vi har satt opp vår retning. Vi er klare til å seile hvis folket gir oss mandat til det.

Til slutt tar jeg opp våre forslag.

Presidenten: Representanten Trond Giske har tatt opp de forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Sonja Irene Sjøli (H) [10:38:23] (komiteens leder):

Et øyeblikk trodde jeg at vi var midt i budsjettbehandlingen og ikke midt i behandlingen av kulturmeldingen. Men jeg er selvsagt veldig glad for at Arbeiderpartiet, i likhet med Høyre, vil ha et økonomisk løft for kulturen de neste ti årene. Vi har riktignok ikke tallfestet satsingen, men i kulturmeldingen ligger det satsinger på om lag 1 milliard kr. Det er med andre ord 30 mill. kr i året som skiller oss, og det er det Arbeiderpartiet altså kaller en dyp kløft mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet når det gjelder kulturpolitikken.

Vi ser hva som er Arbeiderpartiets hovedprioriteringer. Men jeg er også opptatt av hva som ikke står der: oppfølging av ABM-meldingen, våre nasjonale teatre, Nasjonalmuseet for kunst og opera – ja, det som ligger innenfor hele det klassiske feltet som er bærere av tradisjoner og vår kulturarv. Er det slik å forstå, siden det er hovedprioriteringene til Arbeiderpartiet som står i «Det store Kulturløftet», at de områdene jeg nå har nevnt, vil bli nedprioritert i forhold til det?

Trond Giske (A) [10:39:47]: Selvsagt er det ikke sånn at de områdene som vi allerede er i full gang med, og som også arbeiderpartiregjeringen fulgte opp, er noe som skal legges til side. ABM-melding, opera og de tingene er det – heldigvis – flertall for.

Det jeg er opptatt av, er hvorfor ikke regjeringspartiene kunne være med og forplikte seg på de andre områdene, hvis det faktisk er sånn at de har en plan om å bruke 1 milliard kr. Hvorfor tar man den politiske belastningen med å gå imot satsing etter satsing hvis det virkelig er sånn at man har tenkt å bruke pengene? Og hvis man har tenkt å bruke pengene, hvor er det da man har tenkt å bruke dem? For det står ikke i regjeringspartienes merknader forpliktende satsingsområder hvor disse pengene skal brukes, hvis man da ikke regner på en helt annen måte og sier at et nytt kulturbygg i Stavanger koster kanskje 600–700 mill. kr, så da er man nesten oppe i milliarder. Hvis det er den måten man regner på, blir det fort 1 milliard kr. Vi spør: Hvorfor har man sagt nei til å skaffe flertall for kulturskoler for alle, til filmsatsingen, til dansen, til alle de områdene som vi har forpliktet oss på, hvis det er sånn at man har tenkt å bruke pengene allikevel? Min mistanke er at pengene heller skal brukes på skattelette.

Karin S. Woldseth (FrP) [10:41:23]: Nå har vi hørt om Arbeiderpartiets kulturløft. Vi får håpe at de ikke forløfter seg og får alvorlig vondt i ryggen. Men det kan ikke være noen tvil om at Arbeiderpartiet har begynt valgkampen mot 2005.

Nå har vi hørt at deler av kulturlivet og Arbeiderpartiet ønsker seg en kulturlov. Jeg er utrolig spent på hvordan Arbeiderpartiet har tenkt seg at en kulturlov skal gi bedre kultur for folk flest, og hvordan man har tenkt seg

at denne loven skal håndheves. Mitt spørsmål til Arbeiderpartiet blir: Blir det bedre og mer kultur av en lovregulering av kulturlivet?

Trond Giske (A) [10:42:20]: Loven alene vil ikke gi bedre kultur eller kunst. Men loven kan være med på å bidra til at kultur blir prioritert i forhold til andre sektorer som er lovregulert. Vi ser at vi har lover for satsing på en rekke områder. Så sitter man i kommuner og fylkeskommuner og sier at det må vi følge opp, og det må vi følge opp, for det er lovpålagt, og så må vi kutte et sted, og det gjør vi på kulturen, for der fins det ikke en regel. Det er den ubalansen vi vil til livs. Vi ønsker ikke en detaljregulering av hvordan kulturpolitikken skal gjennomføres, men vi ønsker at det skal være like forpliktende å satse på kultur og kunst som på andre sektorer.

Igjen til dette med å forløfte seg og satsingen: Det viktigste kulturtrekket i Norge i dag er forbrukskulturen. I 2004 skal vi ha en kjøpefest med en økning i det private forbruket, takket være Valgerd Svarstad Haugland og hennes regjering, på 37 milliarder kr – bare i 2004! – og da synes jeg at 130 mill. kr til kultur til sammenligning blir for småtteri å regne.

Ola T. Lånke (KrF) [10:43:44]: Jeg har lyst til å minne representanten Giske om at det var Arbeiderpartiet som la fram den forrige kulturmeldingen. I den kulturmeldingen og i innstillingen argumenterte Arbeiderpartiet veldig sterkt mot å få en kulturlov. De har sittet med makten i Kulturdepartementet i en stor del av perioden siden og så sent som til 2001, og de har ikke fremmet noe forslag om noen kulturlov så langt. Nå i det aller siste er representanten Giske blitt entusiastisk opptatt av en kulturlov.

Så gjelder det forslaget om 1 pst. av statsbudsjettet. Nå vil også Arbeiderpartiet, som tradisjonelt er et regjeringsparti i Norge, sørge for at statsråder kan møte på budsjettkonferanser med et fast opplegg for sitt departement. Hva med de andre? Hva med helseministeren, skal han få en fast prosent til psykiatri, slik at det også blir prioritert, som Giske var inne på i sitt innlegg?

Og så skylder Giske på kommuneøkonomien, som er for dårlig. (Presidenten klubber.) Jeg har også lyst til å minne ham om at det var Arbeiderpartiet og regjeringspartiene som la grunnlaget for den kommuneøkonomien vi i hvert fall har dette året. Er det avstanden til regjeringskontorene som har blitt for stor for Arbeiderpartiet?

Presidenten: Vær så snill å respektere taletiden.

Trond Giske (A) [10:45:09]: La meg først si at et av de viktigste kravene Arbeiderpartiet hadde i budsjettforhandlingene med regjeringspartiene før jul, var nettopp styrking av kommuneøkonomien, og med påholden nese stemte vi for et budsjett som i det minste gav kommunene over 2 milliarder kr mer. Men vi skulle gjerne – veldig gjerne, vil jeg si til representanten Lånke – hatt enda mer til kommunene. For det er tullele at vi i 2004 øker det private forbruket med 37 milliarder kr, mens kommune-

økonomien nesten står stille. Det er en ubalanse som burde skjære langt inn i Kristelig Folkepartis hjerte.

Så det med prosenter: Er det ett parti i denne salen som burde kjenne til prosentmål for bevilgninger, er det Kristelig Folkeparti. For det er det partiet som, heroisk nok, har kjempet for at 1 pst. – ikke av statsbudsjettet, men av BNP – skal gå til bistand hvert år, så hvert år møter utviklingsministeren på regjeringsskonferanse med et prosentmål. Vi mener at vi på samme måte på kulturområdet, fordi det er et område som veldig fort kan skjæres i, som har svake pressgrupper, og som lett kan settes til side, bør ha et mål om 1 pst. av statsbudsjettet, og det burde Kristelig Folkeparti støtte.

Presidenten: Nå vil nok presidenten bruke andre be-
nevelser enn «tulle» om politikk generelt, så presiden-
ten håper Giske tar det til etterretning.

Replikkordskiftet er avsluttet.

Karin S. Woldseth (FrP) [10:46:56]: Kulturmeldingen, Kulturpolitikk fram mot 2014, som Regjeringen har lagt fram, er etter Fremskrittspartiets mening en grei beskrivelse av dagens situasjon på kulturfeltet. Fremskrittspartiet hadde ventet seg en mer visjonær og nytenkende melding, særlig fordi utviklingen går fortere i dag enn bare for få år tilbake.

Fremskrittspartiet ønsket seg en melding hvor man faktisk la de store linjene for det kommende tiår. Regjeringen leverte ikke en melding med store linjer. Vi i Fremskrittspartiet mener at kulturmeldingen er tafatt. Mest av alt mener vi at den viser at Regjeringen ikke evner å prioritere innenfor kulturfeltet. Slik meldingen ligger, er den lite mer enn en god statusrapport.

Siden kulturmeldingen er så lite visjonær, håpet Fremskrittspartiet at i hvert fall Stortingets behandling av denne skulle vise forskjellene i kulturpolitikken og konsentrere seg om de store linjene. Slik ble det ikke. Kulturkomiteens medlemmer har i sitt arbeid også kommet fram til at man vil nevne konkrete enkeltsaker. Dette gjør at det som egentlig hører hjemme i budsjettbehandlingen, nå også får fokus i det langsiktige perspektiv. Dessverre kan det se ut som om de virkelig store visjonene og de lange linjene drukner i gode enkeltsaker. Men slik ble altså kulturmeldingen til slutt, og det er et tungt, stort og omfattende dokument vi i dag skal debattere.

Det som er interessant å se, er at det nå danner seg konturer av tre blokker også innenfor kulturfeltet – det er regjeringspartiene, det er den sosialistiske blokken, og så er det Fremskrittspartiet. Det betyr at alle nå faktisk må ta innover seg at Fremskrittspartiet også innenfor kulturfeltet har en politikk, noe man i en årrekke har hevdet at vi ikke har. Til og med på kommentar plass i Dagbladet onsdag 31. mars 2004 skriver Hege Duckert at dette «varsler at Fremskrittspartiet nå tas på alvor, også på kulturfeltet».

Ja, vi skal tas på alvor. Vi har lagt ned mye arbeid i behandlingen av kulturmeldingen. Vi har, i motsetning til noen av de andre partiene, skrevet merknadene våre selv og uten hjelp fra kulturfeltet. Vi har hatt en bred be-

handling av kulturmeldingen internt i vårt parti, og hvis noen trodde at folkevalgte og tillitsvalgte i Fremskrittspartiet ikke brydde seg om kultur, kan jeg opplyse om at over 60 av våre lokallag og fylkeslag har kommet med gode innspill og kommentarer til meldingen. Så engasjementet har vært stort i hele fremskrittbevegelsen for denne meldingen. Da får vi heller ta den kritikken vi får, for at vi har konsentrert oss mer om innholdet enn om rettskrivingen.

Det som må være statens og Regjeringens viktigste oppgave innenfor kulturpolitikken, må være å sørge for at vi ivaretar norsk kultur og tradisjon. I en kulturmelding der globalisering og integrering er hovedmålene, er det svært viktig at man også tar vare på den norske identitetsfølelsen og de norske kulturtradisjoner som er særegne for Norge.

I utgangspunktet ønsker Fremskrittspartiet, og dette har vi faktisk programfestet, at kulturen, så langt det er mulig, skal være fri og uavhengig av politisk styring. Likevel er det viktig å understreke at de ressursene som brukes, bør brukes på en slik måte at vi tar vare på våre kunst- og kulturskatter. Det må gjøres på en slik måte at våre etterkommere også kan glede seg over dem og dermed også kjenne sine røtter og sin norske identitet.

Når dette er sagt, er det også viktig å understreke at det er svært mye i kulturmeldingen det er konsensus om. Komiteen står samlet om en rekke gode enkelttiltak som Fremskrittspartiet uten problemer kan slutte seg til. Særlig gjelder dette konkrete saker som det også kan leses om i budsjettinnstillingen for 2004.

Hva er det da som gjør Fremskrittspartiets kulturpolitikk så forskjellig fra andres?

Vi ønsker som sagt et fritt og uavhengig kulturliv, hvor breddekulturen er det viktigste. Vi ønsker å bruke statlige kulturkroner på en slik måte at flest mulig får glede og opplevelser av dem. Det skulle det vel ikke være særlig tvil om heller, når man ser på eksempler på forslag som vi har fått flertall for i de senere årene, f.eks. utleie av kunst og en betydelig endring av tippeneøkningen, som har medført en formidabel økning av kulturkroner f.eks. gjennom Den kulturelle skolesekken.

Fremskrittspartiet er opptatt av at ikke størsteparten av kulturkronene blir lagt igjen i prestisjebygg, f.eks. i sentrale østlandsstrøk, men spredt utover hele landet.

Fremskrittspartiet støtter Regjeringen i opprettelsen av en ny ordning for tildeling av midler til regionale kulturbygg. Dette vedtaket er i tråd med tippemiddelvedtaket.

La meg presisere at den nye ordningen skal omfatte alle regionale møteplasser og formidlingsarenaer for kultur. Det betyr at alle prosjekter om regionale kulturbygg kan søke om disse midlene, uavhengig av hvordan disse regionale byggene tidligere har sortert budsjettmessig.

Fremskrittspartiet er skeptisk til at Kulturrådet skal forvalte betydelige summer. Derfor foreslår vi å avvikle dette rådet. Hvorvidt det er et supperåd, skal jeg ikke gå inn i, men det kan til tider se ut som Kulturrådet glemmer at det som foregår i Oslo, bare er en liten del av alt det fantastiske som foregår rundt om i landet. Dessverre blir

finkulturen dyrket i større utstrekning i Kulturrådet enn på grasrota i norsk kulturliv.

Breddekulturen er viktig både når det gjelder hvor mye mer man får ut av kulturkronene, og også for at Norge skal fortsette å utvikle talenter, aktivisere barn og unge og derigjennom et engasjement for å ta vare på og verne om vår kultur og våre tradisjoner. Fremskrittspartiet mener at det er den frivillige og deltakende kultur som er ryggraden i norsk kultur. Profesjonelle kunstnere som ikke finner klangbunn i folket, viser med all tydelighet at det er et gap mellom den kulturen som folk kjenner seg igjen i, på den ene siden, og elitekulturen på den andre. Derfor mener Fremskrittspartiet at vi også i årene framover må dreie de offentlige kulturbudsjetter over mot frivillige og deltakende kulturaktiviteter. Slik deltakelse har den store fordel at kunstneren og publikum blir forent i én, og at man derigjennom får et forsterket kulturutbytte.

Spesielt på ett område i kulturpolitikken skiller Fremskrittspartiet seg fra de andre partiene. Regjeringspartiene vil øke bevilgningene. Venstresiden vil tallfeste en økning. Fremskrittspartiet vil ikke øke de offentlige bevilgningene til kultur. Vi mener at det er flott at det brukes mer penger på kultur, men den økte satsingen bør komme som private midler og av at kultursektoren selv genererer en langsiktig evne til å tjene penger. Samtidig ønsker Fremskrittspartiet at de pengene som bevilges, i størst mulig grad brukes på en slik måte at de gir flest mulig glede og opplevelser, og at de stimulerer til andre inntektskilder.

En måte Fremskrittspartiet ønsker å stimulere kultursektoren på, er ved å bygge ut samarbeidet mellom kultur- og næringsliv. De verdier som ligger i kulturen, kan i høyeste grad berike næringslivet. Det tror vi selv de mest næringsfiendtlige kunstnerne er enige i. Samtidig er det helt åpenbart at også næringslivet kan berike kulturlivet. Fremskrittspartiet ønsker en målrettet satsing på et slikt samarbeid, og vi er glade for at vi har fått en samlet komite med på dette.

Dessverre tar det altfor lang tid å ramse opp alle de gode tiltakene i kulturmeldingen vi støtter. Mine 10 minutter er snart over, her på talerstolen i hvert fall, men én ting er jeg spesielt glad over og kan ikke la være å nevne, og det er at fra 2006 kan seilskutene sette fulle seil. Mitt ønske er at jeg da står i baugen og ser utover og fremover og ikke mister horisonten av syne. For der fremme ligger morgendagens kulturuttrykk, og de er kanskje helt annerledes enn dem vi i dag trodde var mulige.

Jeg vil med dette ta opp våre forslag som ligger i innstillingen.

Presidenten: Representanten Karin S. Woldseth har tatt opp de forslag hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Torny Pedersen (A) [10:56:20]: Representanten Woldseth har ved flere anledninger, også i dag, presisert at Fremskrittspartiet er et kulturparti. I dag kom det i egen blokk. Det er helt riktig at det er egen blokk, for i innstil-

lingen har vi flere titalls merknader som starter med «Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet». De mener at våre nye landsmenn forkludrer norsk kultur. Det er skrevet av dem selv. De støtter ikke samisk kultur. De går imot innkjøpsordningen for musikk. De vil legge ned Kulturrådet. Operahus har vi hørt om før. Merknadene om museene er de stort sett ute av, de vil gjøre kulturskolene dyrere, osv., osv. Slik kunne jeg ha holdt på. Men det merkelige er at de skriver at de vil vektlegge breddekulturen. Hvor er bredden i Fremskrittspartiets kultur?

Karin S. Woldseth (FrP) [10:57:46]: Jeg må si jeg ble litt overrasket over spørsmålet. Det var ikke det jeg hadde ventet fra tidligere samarbeidspartnere både når det gjelder tippene og andre gode tiltak som vil styrke breddekulturen i Norge. Det er vel egentlig svaret på spørsmålet også. Bredden er alt det frivillige, alt det som får utrolig mye mer ut av kulturkronene, og som vi faktisk har satsset på og bidratt til å styrke i de to siste årene.

Afshan Rafiq (H) [10:58:37]: Fremskrittspartiet ved representanten Karin Woldseth forsøker både i sine merknader til kulturmeldingen og spesielt i mediene å fremstille det kulturelle mangfoldet i Norge som en trussel mot norsk kultur. I Fremskrittspartiets merknader står det at

«det kan være farlig å kludre med våre kulturelle tradisjoner. Det går ikke mange år før våre egne tradisjoner er utvisket, og den norske kulturelle tradisjon blir fremstilt som en sammenrøre av ulike kulturelle innslag».

På bakgrunn av dette ønsker jeg at representanten Woldseth utdyper hva Fremskrittspartiet mener med denne merknaden. Hva er det egentlig som er det typisk norske? Det hadde vært veldig interessant å få et svar på det.

Karin S. Woldseth (FrP) [10:59:38]: Det er i hvert fall typisk norsk å være god. Det har vi hørt før. Når det gjelder merknadene våre, står vi ved dem. Jeg vil bare sitere et par setninger fra merknadene til Høyre og Kristelig Folkeparti:

«For vårt land vil dette bety en forsterket innsats for å opprettholde en kulturell hjemmebane med tilstrekkelige karakteristika til at man i et langsiktig perspektiv vil definere det som norsk.»

Og de sier videre: «I denne sammenhengen blir iveretagselsen av vår egen kulturarv den første selvsagte oppgave.»

Det er nøyaktig det samme som Fremskrittspartiet sier. Det er bare pakket inn i bomull. Men vi er litt mer direkte og tør å si det. Selvsagt må vi ta vare på den norske kultur og tradisjon. Det handler om den norske identitet.

Ågot Valle (SV) [11:00:47]: Fremskrittspartiet er redd for å bli smittet av de flerkulturelle uttrykkene, med andre ord lar de norsk kulturliv bli utsatt for surstoffman-

gel. For kultur er ikke noe statisk, men utvikler seg alltid i møte med det ukjente.

Karin Woldseth svarte ikke på hva hun mener med det genuint norske. Mange tror f.eks. at selburosa er genuint norsk. Det er den ikke. Det Hanseatiske Museum, som Fremskrittspartiet snakker så varmt om, ligger i en by som i lange tider har hatt en stor befolkning som er født utenfor landets grenser, og det har gjort Bergens kulturliv mye rikere.

Så skjønner jeg at det er offentlige penger som ikke skal brukes på flerkulturelle uttrykk. Hva da med ytringsfriheten til minoritetsbefolkningen og den norske befolkningens rett til å oppleve disse uttrykkene? Jeg vet også at Fremskrittspartiet bl.a. støtter Vossa Jazz og Festspillene i Bergen. Er det slik å forstå at pengene til disse festivalene skal trekkes tilbake når de formidler flerkulturelle uttrykk – for det gjør de jo vitterlig?

Karin S. Woldseth (FrP) [11:02:12]: Neida, pengene skal ikke trekkes tilbake. Så alle de festivalene som Fremskrittspartiet måtte støtte, kan ta det helt med ro.

Når det gjelder denne replikken fra SV, vet jeg ikke helt hvordan jeg skal svare på den. Det er jo SV som har vært den største kritiker av den vestlige innflytelsen, som vi har bl.a. fra USA og Hollywood, og hvordan dette er svært uheldig for Norge, mens de altså ikke har noen som helst problemer med å la seg influere av østlige kulturer. Jeg kaller egentlig det for kultursnobberi. Jeg synes at det blir svært påfallende at man på en måte synes at det ene er greit og det andre ikke er greit. For oss er det det totale bildet som teller. Man skal la seg påvirke av ytre krefter og endre kulturen sin – selvsagt skal man det – men staten skal ikke være pådriver for å ødelegge og mikse kulturer.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Magnar Lund Bergo (SV) [11:03:43]: Jeg vil begynne med å takke sakens ordfører, Olemic Thommessen, for et solid stykke arbeid. Om vi er uenige i politikken, er vi enige om viktigheten av kultur. Og jeg må si at jeg oppfatter Olemic Thommessen som en genuint interessert kulturpolitiker.

Velferdsstaten slik vi kjenner den, er under press, og våre velferdsordninger er truet. Det er ingen grunn til å tro at kulturen har en egen dør, eller en egne nisje, hvor den kan gjemme seg og ikke bli offer for de samme mekanismene.

Det har i dag vært snakk om to eller tre blokker. Tidligere har vi snakket om konsensus. Det har vært Fremskrittspartiet mot røkla. Bildet er selvfølgelig mer nyanisert. Men noen ganger bruker vi bilder for å illustrere hva som skjer. Jeg mener at vi begynner å se nye konturer i norsk politikk, og jeg mener også at vi vær et vannskille. Men det er ikke gitt på hvilken side av dette vannskillet alle partier i Norge havner. Det som er gitt, og som jeg er rimelig trygg på, er på hvilken side av dette vannskillet Fremskrittspartiet vil havne. Jeg skal ikke bruke mye tid på det, men vi kan se hva som har skjedd i Dan-

mark, der nyliberalismens ideer nå rår i kulturpolitikken, og der det er plassert. Der er ideene at markedskreftene og markedet er egnet til å ordne det meste. Så har vi den andre muligheten, og det er der vi ligger oppå, der vannet ikke helt har bestemt seg – det er vel midt oppe på Hardangervidda et eller annet sted – og der befinner både Høyre og Kristelig Folkeparti seg.

Når det gjelder Høyre, så vi tidligere i dag at Olemic Thommessen var lett på foten, og hadde han hatt litt andre klær, ville jeg kanskje trodd at han var representant for det gode gamle Bunads-Høyre. Men så fikk jeg se at han hadde lakksko på seg, og da skjønnte jeg at det var skoene til Per-Kristian Foss! Da blir han selvfølgelig ikke så lett på foten. Men jeg ser at Høyre på en måte er inne på begge sider av vannskillet. Her kan en se til Danmark, og jeg skal komme tilbake til hva Høyre-politikere er med på der. Det skal jeg ta for meg litt senere.

Så har vi Kristelig Folkeparti, som jeg mener helt klart hører hjemme på den andre siden, men som de pragmatikerne de er, sitter de ofte i båten og ror, og det hender at de ror i ring og vet ikke helt hvilken retning båten skal ta.

La oss se på mediepolitikken. Der har vi et veldig godt eksempel. Selv om mediepolitikken ikke er tema i denne meldingen, er selvfølgelig mediepolitikken en veldig viktig del av kulturpolitikken i Norge. Eksempelet er pressestøtte, der vi nettopp snakker om det som Olemic Thommessen snakket om før i dag, at markedet var demokratisk, osv. Men markedet er jo ikke demokratisk. Markedet er ikke demokratisk når det gjelder å forvalte ytringsfrihet. Høyre har sagt at de, som Fremskrittspartiet, vil ta vekk pressestøtten. Hva vil bli konsekvensen av det? Konsekvensen av det vil være at de meningsbærende avisene i Norge med stor sannsynlighet vil bli borte. Det er det genuine ved norsk demokrati og slik vi kjenner det – slik det er bygd opp etter krigen, og som det har vært stor konsensus om i Norge inntil Fremskrittspartiets inntreden – at staten faktisk stiller som garantist, da på en armlengdes avstand, og sørger for livets rett til aviser, media, kultur og kunstnere, som har som sin hovedoppgave å være surdeig i det samme systemet. Det kaller jeg reelt demokrati, og det er verdier vi ikke har mulighet til å tukle med. Jeg må si at jeg stadig forundres når jeg hører at Høyre ikke ønsker det slik. Da takker jeg Kristelig Folkeparti for at de har vært så steile og så sterke i denne sammenhengen, og jeg håper, i det øyeblikket det er noen fare for at slike prinsipper står i fare, at Ola D. Lånke da tar til årene og sørger for å fossro den rette veien.

Så har vi den siste blokka, som nå har gått ut med det store kulturløftet. Det som er deres målsetting, er nettopp å videreføre den politikken som Norge, og Norden i og for seg, etablerte som kulturpolitikk etter krigen, med nettopp armlengdes avstand-prinsippet og staten som den store garantist for at dette skal leve godt.

Det har vært snakk om kulturmeldingen, og det har blitt oppstyr etter at tre partier gikk ut og sa at de ville forplikte seg til løfter, at de ville forplikte seg til et reelt løft. Representanten Thommessen sa da at 1 pst. var fantasiløst. Det var som å tenke på et tall. Da vil jeg si at

uten tall blir i hvert fall det som står i denne kulturmeldingen, bare fantasi. Jeg skal ikke lese fra hele kulturmeldingen, men sitere det som står helt på slutten av innledningen her, og det er der forskjellen mellom de tre partiene som har lansert kulturløftet, og regjeringspartiene framgår:

«Departementet må difor ta klåre atterhald om den økonomiske utviklinga, staten sitt økonomiske handlingsrom og dermed om kva for økonomiske rammevilkår kultursektoren kan gjevast.»

Det er god nynorsk. Det kan få oss til å tro at det er Valgerd Svarstad Haugland, men vi hører jo av innholdet at det er Per-Kristian Foss som har formulert dette.

Norge er preget av en god kulturpolitikk. Og det mener jeg. Kanskje er Norge uansett når vi ser oss rundt – det tror jeg vi kan være enige om – verdens beste kulturland. Nettopp derfor er vi opptatt av at vi med det presset som er nå, ikke skal bøye av for det, at vi ikke skal la oss kue av de markedsliberalistiske idéene, men at vi tvert imot skal opprettholde idéene om kulturpolitikk som en del av Velferds-Norge og som en del av Opplysnings-Norge og byggingen av velferdsstaten. Det prinsippet har vi støttet hele tiden, og det vil vi være med på å opprettholde og videreutvikle. Men jeg må jo si at jeg er – og jeg tar meg i det når jeg er ute og møter folk i utlandet, som jeg er så heldig å få gjøre som stortingsrepresentant – veldig stolt av norsk kulturpolitikk. Og når jeg reiser rundt i Norge, er jeg litt sutrete. Det kan en selvfølgelig gjøre seg noen tanker om. Men vi har da sagt hva vi vil, og det er at vi vil bli enda bedre, og vi vil videre.

Hva er så disse truslene som jeg snakker om? Jo, stikkord er Danmark. Hva er det vi ser? Vi ser mer kommersialisering, mer overlatt til det private. Der har de nye politikerne i Danmark fjernet det som Karin S. Woldseth kalte kultursnobben, og de sier da: Hvorfor skal mine skattepenger gå til å subsidiere finkultur for noen få, som ofte er de som har nok fra før? Og det er en ganske besnærende tanke – helt til vi får tenkt oss om og sett konsekvensene. Se til Danmark, så skjønner vi hvorfor vi ikke skal kjøpe slike argumenter.

Vi har hatt et eksempel i Norge siste uken med Berlusconi-filmen som viser hvorfor dette er viktig. Da snakker vi om at det offentlige har ansvar, og at vi ikke skal gjøre oss avhengige av sponsormidler og av annen støtte. Jeg er ikke imot at vi skal få støtte fra næringslivet, og at vi skal hente penger andre steder, men det går veldig klare skiller der vi lar oss påvirke, enten direkte eller indirekte, som vi sannsynligvis så et tilfelle av denne uken, da Den europeiske dokumentarfilmfestivalen i Oslo bøyde av for press fra Den italienske ambassaden, som var medarrangør, til ikke å vise Berlusconi-filmen. Det tragiske er jo at essensen i Berlusconi-filmen nettopp er å vise hvor ille det er i Italia når politisk makt og markedskrefter blir smurt sammen i en smørje til å kontrollere opposisjonen. Da ser vi at det som er skremmende – eller ubehagelig, vil jeg si – er når vi merker at Berlusconis lange arm når til Norge og styrer innholdet på en liten filmfestival i Norge. Takk og pris at de endret standpunkt, og at de rettet opp ryggen. Jeg håper at det er et

eksempel for andre. Men da tenker jeg samtidig: Tenk på alle de festivalene som ikke har satt opp det programmet, der Berlusconi-filmen ikke ble satt opp på programmet, der selvsensur har sørget for at vi er snille i utgangspunktet og ikke gjør det vi burde gjøre!

Dessverre viser forskning at markedstankegang leder bort fra grunnleggende verdier. Derfor blir det, slik som SV ser det, viktig å jobbe mot markedsliberalistisk tenkning i kulturpolitikken. Det betyr ikke at vi er imot fornying av kulturfelter og å la nye tanker og idéer slippe til, men vi vil ikke la kjøp og salg, tilbud og etterspørsel, investering og avkastning være de elementene som styrer og setter agendaen for hva kulturpolitikk skal være for å få full måloppnåelse.

Jeg tar opp de forslag vi har i innstillingen.

Presidenten: Representanten Magnar Lund Bergo har tatt opp de forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Olemic Thommessen (H) [11:13:59]: Jeg takker for vennlige ord fra representanten Bergo og gjengjelder gjerne det i forhold til hans interesse for kulturpolitikk. Men jeg må konstatere at representanten Bergo ikke skjønner seg på den delen av kulturen som handler om sko (munterhet i salen). Jeg bruker fortrinnsvis sorte sko etter kl. 18. Så godt burde han kjenne meg etter hvert, at han skulle vite det.

Jeg merker meg at SV står på en linje som handler om den kulturpolitikk som ble staket ut etter krigen, da man ensidig skulle pøse inn offentlige midler for å styrke kulturlivet. Den gangen handlet det om at det var smått med midler, og at det var nødvendig for å få det til. I dag lever vi i en helt grunnleggende annerledes situasjon, hvor kulturlivet bl.a. består av et enormt kommersielt volum. Mener SV at det er mulig å kjøpe seg fri fra dette? Det virker som om man liker markedet så dårlig at man liksom må kjøpe seg fri ved enhver anledning. Det vil handle om milliarder på milliarder av kroner. Da tror jeg selv SV må melde tapt.

Magnar Lund Bergo (SV) [11:15:32]: Jeg er den første til å innrømme at representanten Thommessen er mer korrekt antrukket ved de fleste anledninger enn meg. Men jeg vil minne ham om at bunadsko også er sorte sko og kan brukes etter kl. 18.

Det er klart vi ser det kommersielle trykket. Det kommersielle trykket, som vi i og for seg ikke kan demme opp for, fordi vi lever i en global verden, skal vi ta inn over oss og forvalte. Vi har noen muligheter for å hamle opp med dette, og de mulighetene skal vi bruke. Den beste muligheten vi har, er å styrke det frie feltet og det frie kulturuttrykket. Garantisten for dette må være staten.

Det vi snakker om, er 1,3 milliarder kr. Vi snakker om 1 300 mill. kr. Regjeringen foreslår nå for neste år 12 000 nye millioner i skattelette. Hele det løftet vi har snakket om, kunne ha vært tatt. Hvis det hadde vært tatt på ett år, hadde det fremdeles vært 10,7 milliarder kr

igjen til skattelette. Hele kulturloftet som vi vil ha på ti år, kunne vært tatt i en smekk.

Karin S. Woldseth (FrP) [11:16:56]: Når det gjelder sko, har vi kvinner det mye enklere. Vi kan gå med sorte sko både før og etter kl. 18.

Vi har hørt SVs vanlige markedsliberalistiske skrekk-tirade. Jeg viser til Sosialistisk Venstrepartis merknader, hvor de skriver

«Disse medlemmene mener Regjeringen i kulturmeldingen legger for stor vekt på at private interesser skal finansiere kunst og kultur. Disse medlemmer mener at det må eksistere tilstrekkelig offentlige støtteordninger som kan sikre nyskapende og kontroversielle kunst- og kulturuttrykk.»

Betyr det at Sosialistisk Venstreparti ønsker å bruke stalinistisk planøkonomi for å styre offentlige kroner til en kultur som folk ikke vil ha, og som bare provoserer?

Magnar Lund Bergo (SV) [11:17:59]: Jeg tror faktisk at den kulturpolitikken som Karin Woldseth forvalter, ligger nærmere stalinismen enn den som SV forvalter. Det kultursyn som Fremskrittspartiet har, og det de fremmer, og måten å finansiere det på, ligger mye nærmere det totalitære bildet. Det de ønsker av finansiert kunst og kultur fra staten, skal være «lydig». Det er derfor vi framhever armlengdes avstand-prinsippet i den nordiske modellen. Det er den Karin Woldseths venner i Danmark har fjernet seg fra. Det er nettopp de prinsippene som er så viktige: at det ikke er staten som bestemmer innholdet. Staten sørger for grunnfinansieringen, og så er det uavhengige instanser som sørger for at hvem som helst får støtte. Det tok jeg opp i innlegget mitt, og det kunne kanskje Karin Woldseth ha fått med seg.

Presidenten: Nå synes presidenten at debatten har fått et langt spenn, fra sko til Stalin.

Dagrun Eriksen (KrF) [11:19:11]: Kolleksjonsdiskusjonen skal disse representantene få lov til å ha for seg selv.

Det sitatet som representanten Bergo leste fra slutten av innledningen i innstillingen, synes jeg han skal lese om igjen hvis han mener det seriøst med frieriet om å komme inn og ta styring i landet via regjering. Det å ta et forbehold om den totale økonomiske situasjonen er noe SV faktisk aldri har måttet gjøre. Jeg tror det er en god øvelse å begynne å si den setningen noen ganger om kvelden. Det kommer helt an på de strukturene og de utfordringene vi har som samfunn, hvilke budsjetter vi kan operere med. Jeg minner om at da Arbeiderpartiets kulturmelding ble lagt fram, sa man i den at alt skulle tas innenfor eksisterende rammer. Dette er et løft.

Men så har jeg også lyst til å si: Løftet ble litt borte i innlegget til representanten Bergo. Nå skal han få ett minutt til å si noe mer om det, hva det er SV gjør – ikke bare hva andre gjør og ikke gjør. Han skal få ett minutt til å gi et lite svar på det.

Magnar Lund Bergo (SV) [11:20:23]: Jeg har prøvd å trekke opp en ideologisk skisse for hvor vi ligger hen i vannskillet, som folk kan føle seg trygge på. Sammen med Arbeiderpartiet og Senterpartiet har vi også gitt vårt kulturlofte, som sier hva vi vil. Jeg regner med at Dagrun Eriksen allerede har fått med seg hva vi vil, og at hun har lest det der.

Dagrun Eriksen mener tilsynelatende at skattelette er et folkekrav, mens økte midler til kultur ikke er det. Siden jeg kom på Stortinget for tre år siden, har Regjeringen, med det parti som representanten er medlem av, sørget for å gi ca. 19 000 mill. kr i skattelette. Det er foreslått nye 12 000 mill. kr. Men når vi snakker om å forplikte oss til 1,3 milliarder kr i kulturloft, da er det helt umulig.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Ola T. Lånke (KrF) [11:21:47]: Jeg vil også starte med å takke saksordfører Olemic Thommessen for en solid utført jobb på alles vegne.

Som representant for Kristelig Folkeparti opplever jeg denne debatten som en viktig milepæl og en merkedag. Kristelig Folkeparti har ofte i de 70 årene partiet har eksistert, blitt betegnet som et motkulturparti. Det er også en betegnelse vi vedkjenner oss og er stolte over den dag i dag. Samtidig behandler vi nå en kulturmelding lagt fram av Kristelig Folkepartis kulturstatsråd, en melding som har blitt svært positivt mottatt, ikke bare av et så å si samlet kulturliv i Norge; den går også med noen mindre justeringer igjennom i Stortinget. Det er justeringer også regjeringspartiene er enige i. Vi er glad for at hovedtrekkene i meldingen har støtte av et bredt flertall i Stortinget.

Kristelig Folkeparti har inntatt rollen som et kulturparti, en rolle vi har ambisjoner om å utvikle. Som Kristelig Folkeparti-politiker vil jeg beskrive kulturen og kunsten som en viktig sammenføyende del av selve samfunnsorganismen. Er det noe mennesker i en tid preget av overopphetet materialisme og kommersialisme trenger, ja, så er det verdier som overlever oss, verdier med en tiltrekningskraft og en slitestyrke som gir forankring.

Selvsagt er det en del ytringer innenfor kulturlivet mange Kristelig Folkeparti-velgere ikke setter pris på. Det gjelder vel også i andre partier. Men vi tror det er viktig å se på mangfold som en viktig verdi i seg selv. For hva er alternativet? Ensretting bryter jo med selve friheten til å velge, som er et av menneskets viktigste kjennetegn i skaperverket. Ytringer, og kanskje også ytringsformer som ikke oppleves gode for noen, kan være bra for andre.

Mangfold fører i det store og hele til berikelse. Derfor er det også viktig å stimulere utviklingen av minoritetskulturene og gi gode vilkår for kunstnere og kulturaktører fra innvandremiljøene. Kristelig Folkeparti er glad for at dette er så sterkt understreket av et bredt flertall i innstillingen.

I dag bruker mennesker i Norge stadig mindre av sin inntekt til livsopphold, ca 11–12 pst. Folk bruker i stedet

stadig mer av sin inntekt på opplevelser, reiser og kulturaktiviteter. Og de fleste vil helst bruke fritiden til noe meningsfylt. Dette er en enorm utfordring for framtidens kulturpolitikk. Det er også en enorm utfordring å skape et innhold som har kvalitet nok til å løfte de mange i dette landet opp og gi dem noe å leve for.

Tre av opposisjonspartiene lanserte på overtid sist mandag det de kalte det store kulturloftet. På solid avstand til enhver budsjettbehandling dreier det seg i hovedtrekk om å bevilge mer, med andre ord et pengeløft på om lag 1,3 milliarder kr over ti år. Litt mer til det meste. Men når sant skal sies, er det ikke så langt fra at det som allerede er tatt med i kulturmeldingen fra Regjeringens side, vil komme opp på et tilnærmet like høyt nivå. Og svært mange av prioriteringene vil vi kunne stå sammen med dem om.

Den viktigste forskjellen er at de tre partiene vil binde seg til en fast prosentstans på statsbudsjettet og lovregulere kulturlivet i større grad enn regjeringspartiene finner riktig – ved hjelp av en kulturlov. Men kulturloft vil vi være med på! Representanten Giske og hans kompanjonger skal vite: Bare kom igjen og hjelp oss, så vi kan stå sammen for å klare det.

Det er gått over ti år siden forrige kulturmelding ble behandlet. To viktige stikkord fra den meldingen var «kvalitet» og «funksjonsfordeling». Begge disse begrepene er fortsatt viktige. Kvalitet må alltid være et overordnet kriterium og målet for all offentlig kunst og kulturpolitikk. Det står ikke i motsetning til også å satse på breddekultur, tvert imot. Kvalitet er noe alle må strekke seg mot. Og funksjonsdelingen, som ble innarbeidet ved forrige kulturmelding, overlever denne meldingen. Den har vist seg levedyktig.

Norsk kulturliv er dominert av de store institusjonene. Slik vil det fortsatt være, selv om vi vil satse mer på den aktivitet som utfoldes utenfor institusjonene. Noen institusjoner skal også bygges videre ut. Symfoniorkestre skal få flere musikere. Vi skal satse mer på opera og ballett rundt i landet i takt med utbyggingen i Bjørvika, samtidig som aktiviteten ved Den Norske Opera skal bygges opp for å kunne fylle det nye huset. Museene er nok de institusjonene som til nå har gått igjennom den største forandringen. ABM-prosessen skal fullføres mot et moderne, riksdekkende museumsnettverk av konsoliderte enheter, og man skal få en styrking av arkivområdet for å møte bl.a. utviklingen i forbindelse med overgangen til elektronisk teknologi. Og for bibliotekene, som er inne i en spennende utviklingsprosess, skal forholdene legges til rette for at visjonen om «det sømløse bibliotek» kan bli en realitet.

Flere nye institusjoner haster det også med å få etablert. Først Dansens Hus, så riksscener for jazz, folkemusikk og folkedans. En institusjon som dokumenterer og videreformidler de verdier som er skapt innenfor pop og rock, skal utredes nærmere. Ved siden av de etablerte lever frilanserne og de frie ensemblene, ikke minst innen musikk og innen scenekunst. Tiden for å løfte opp disse bør nå være kommet.

Det var det jeg fikk tid til. Jeg har måttet dele tid med kulturministeren, og jeg viser til hennes innlegg, som jeg regner med tar opp mye av det jeg ikke rekker.

Presidenten: Det føler jeg meg ganske trygg på. Det blir replikkordskifte.

Eirin Faldet (A) [11:27:23]: Det var en sårhet ved anklagene fra Ola T. Lånke over det samarbeidet og det kulturloftet Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti har stått sammen om. Jeg synes ganske synd på Ola T. Lånke. Han er en veldig ordentlig kulturpolitiker, men nå har han havnet i dårlig selskap.

Kristelig Folkeparti har sikkert også fått mange henvendelser under arbeidet med meldingen. I går satt jeg og så på en debatt om skattereformen, der Kristelig Folkepartis nestleder begeistret snakket om skattelette på 12 milliarder kr til dem som har mest. Er Kristelig Folkeparti og Ola T. Lånke bekvemme med å gi 12 milliarder kr i skattelette på ett år, men si nei til en kultursatsing på 1,3 milliarder kr over ti år?

Kristelig Folkepartis nestleder sa også at det var nødvendig å smøre systemet. Hva kunne vi ha smurt systemet med for å få Kristelig Folkeparti med på denne satsingen?

Ola T. Lånke (KrF) [11:28:48]: Den karakteristikken av meg som en som føler seg svært sår akkurat nå, kunne nok representanten Eirin Faldet ha spart seg for. Jeg har nettopp holdt et innlegg hvor jeg roser meldingen og kulturministeren for det som er lagt fram. Jeg synes vi har fått til fantastisk mye. Jeg må si at det virker underlig at de tre partiene som nå på en måte skal konstruere en front mot denne meldingen, som de jo er så hjertens enig i, i siste sving på overtid – etter at avgivelsen ble utsatt – kommer med disse tingene som jeg har beskrevet, og som jo ikke ligger langt fra det vi går inn for.

Det vil føre for langt å komme inn på skattepolitikk og finanspolitikk på de sekundene jeg har igjen. Jeg kan ikke gå inn på det. Jeg vil bare si at svært mye av det som har vært av skattelette, har også Arbeiderpartiet gått inn for.

Det er slik at når folk får mer å rutte med, blir det også mer å bruke på kultur. Jeg tror at dette er en utfordring vi er nødt til å gå inn i med åpne øyne, og så får vi skape kultur til alles beste.

K j e l l E n g e b r e t s e n hadde her overtatt presidentplassen.

Ulf Erik Knudsen (FrP) [11:30:13]: En ting som ikke ser ut til å bekymre Kristelig Folkeparti spesielt, er den fremtidige ressursbruken innenfor kultursektoren.

Det skal bygges nytt Nasjonalmuseum, som antakelig får omtrent den samme prislappen som opera i Bjørvika, og vi har hørt, senest nå i innlegget fra Lånke, at Bjørvika skal få økte ressurser. Hvem skal disse ressursene tas fra, når disse store prestisjebyggene skal ta store jafs av kulturkronene og man samtidig skal ha – som vi da har hørt i forrige replikkveksling – skattelette? Skal de tas fra idretten, eller skal de tas fra folkekulturen ute i distriktene, eller kanskje skal de tas utenfor kulturbudsjettet, kan-

skje fra kirkene og menighetene, skolene eller fra sykehusene?

Jeg synes Kristelig Folkeparti kan være langt klarere på sine prioriteringer på dette området.

Ola T. Lånke (KrF) [11:31:19]: Jeg synes representanten Knudsens beskrivelse av den norske økonomien nærmest var å tilsvare et u-lands økonomi. De ressursene vi skal bruke på kultur, vet vi er ressurser som kommer til stor nytte. Det er små ressurser når man ser det i den store sammenheng. Noen vil ha 1 pst. av statsbudsjettet. Vi er jo ikke kommet opp til det, og det ser vi ikke muligheten for å klare, i hvert fall hvis man tenker på det som går over Kulturdepartementet.

Men for å ta disse punktene: Operaen er vedtatt med stort flertall. Vi ser folk ute i landet som også går inn for å utvikle opera og ballett i Norge. Nasjonalmuseet ligger allerede vedtatt. Vi har dekning for det vi har gjort. Vi kunne ta alle de andre løftene som må komme. Jeg synes det er nesten unødvendig å forsøke å finne argumenter for dette i denne sal. Jeg tror det er et bredt flertall for å bruke en større del av pengeressursene våre til å skape kultur til beste for alle.

Magnar Lund Bergo (SV) [11:32:40]: Representanten Lånke var saksordfører for den såkalte ABM-meldingen og er kanskje den representanten som kjenner disse sakene best. Både i ABM-meldingen, i innstillingen og i Kulturmeldingen foreslår man å opprette konserveringstjenester i hvert fylke for å opparbeide håndverkskompetanse for museenes over 5 000 verneverdige bygninger. Dette dreier seg om å ta vare på viktige deler av landets kulturarv. Derfor har komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ønsket, i form av egen merknad, å gi et signal til Regjeringen om at dette arbeidet nå må styrkes framover, Regjeringspartiene har ikke ønsket å slutte seg til denne merknaden. Det er derfor nærliggende å spørre representanten Lånke om han er fornøyd med tingenes – eller, rettere sagt gjenstandenes og de verneverdige bygningenes – tilstand, og at det derfor ikke er behov for å styrke dette arbeidet.

Ola T. Lånke (KrF) [11:33:48]: Igjen en replikk som etter min mening slår inn åpne dører. Det er jo ikke slik at vi slutter oss til enhver formulering som skrives inn i en innstilling, men det er formuleringer nok både i denne og i tidligere innstillinger som viser at vi ønsker å fullføre den ABM-prosessen som vi har satt i gang, inklusive konsolidering og oppbygging av konservatortjenester og ivaretagelse av håndverkstradisjonene rundt omkring. Det er jo nettopp derfor vi gjør dette, for at vi skal få mer ut av midlene, og for at vi skal få bedre museer og bedre institusjoner.

Jeg står ved, og det tror jeg partiet og også Regjeringen gjør, at vi skal komme opp på det nivå som ble vedtatt i forbindelse med ABM-meldingen. Så vidt jeg husker var det 414 mill. kr over den tidens nivå fram i løpet av fem år. Om vi ikke klarer det i løpet av de fem årene fra da, vil vi i hvert fall ha som en klar målsetting at den

ne prosessen skal fullføres, slik også representanten Lund Bergo har sagt at han ønsker det.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Eli Sollied Øveraas (Sp) [11:35:12]: Kulturmeldinga dekkjer mange kulturpolitiske område, og under behandlingssprosessen har det ikkje mangla på spørsmål frå kunst- og kulturorganisasjonar og institusjonar. Det er eit gjennomgåande ønske om at Stortinget skal ha vilje og ikkje minst evne til auka satsing innanfor kulturfeltet.

På same måten som for alle andre stortingsmeldingar er det dei årlege budsjettløyvingane som avgjer i kva grad vi skal lykkast i å nå dei ambisiøse måla som er att-gjevne i innstillinga.

Kulturen si betydning vert ofte omtala som limet i samfunnet. Kulturen er avgjerande for trivsel, og kan òg vere avgjerande for kvar folk ønskjer å busetje seg. Han byggjer bru mellom generasjonar og skaper gode relasjonar på tvers av livssyn og etnisk tilhøyrslse. Og ikkje minst medverkar han til å gi ei sterkare identitetskjenle.

For Senterpartiet er ein aktiv og offensiv kulturpolitikk høgt prioritert. Dette gjeld både innanfor det profesjonelle området og på amatørfeltet. Vi står saman med Arbeiderpartiet og SV på ei rekkje område, og ikkje minst er det verdt å merke seg at desse tre partia er samde om å auke kulturbudsjettet med om lag 1,3 milliardar kr i løpet av tiårsperioden. Det har elles vore tilbørleg omtala tidlegare i debatten.

Ein gjennomsnittleg auke på 130 mill. kulturkroner i ti år ville kunne medverke til vekst og ikkje minst entusiasme på ei rekkje kulturområde.

Vi ønskjer å lyfte fram kulturen si betydning ved å be om ei utgreiing av ei enkel kulturlov. Gjennom ei enkel kulturlov vil vi kunne synleggjere kulturen si betydning, gi han tyngd og status, og streke under det offentlege sitt ansvar, samstundes som ei slik lov vil medverke til å sikre eit mangfald av kulturtilbod i heile landet.

Det er mange område eg kunne ha kome innom, men innanfor ei ramme på fem minutt skal eg nøye meg med korte merknader på ein skilde område.

Den frivillige sektoren har alltid stått sterkt i Senterpartiet. Eg vil streke under den betydninga denne sektoren har rundt om i det ganske land, og det store arbeidet som mange lag og organisasjonar legg ned. Eg vil spesielt peike på Frifond-ordninga og Frifond-midlane, som vi ønskjer vert samla under eitt departement og fordelt etter ein kostnadsnøkkel som tilsvarar den faktiske medlemsmassen.

Det bør takast eit heilskapleg og samlande grep for å fremje lokalt kulturliv og frivillig engasjement på kulturfeltet. Vi ønskjer ein høgare prioritet av lokalt og frivillig kulturarbeid utan at det skaper motsetnader mellom det lokale og det nasjonale eller mellom amatørverksemd og profesjonell kunst- og kulturverksemd.

Eg vil også peike på den store aktiviteten som er innanfor festival- og festspelområdet og innanfor korps- og korområdet. Vi ønskjer at støtta her vert trappa opp. Vi

(Sollied Øveraas)

kunne også tenkje oss ei fondsordning, der avkastninga kan brukast til investeringar i instrument.

Det norske språket er under press, og det er viktig med ein offensiv språkpolitikk. Ved å støtte «Aksjon Utvid innkjøpsordningen» vil vi kunne styrkje innkjøpsordninga for norsk litteratur. Nynorsk er jamstelt med bokmål, og eg vil gi ros for innhaldet i meldinga og for det i innstillinga som gjeld nynorsk.

Senterpartiet ønskjer gjennom fleire tiltak å støtte og styrkje nynorsken sin posisjon ytterlegare. Vi foreslår å opprette eit nynorskfond, Vinjefondet, som skal bidra til å styrkje nynorsk journalistikk. Vi er opptekne av at kommunane gjennom gode ordningar skal kunne realisere bygging av kulturelle møteplassar. Den nye tilskotsordninga med å finansiere nasjonale bygg, som departementet legg opp til, meiner vi svekkjer eksisterande ordning. Tidlegare var det sett av over 40 mill. kr til dette formålet. Desse pengane er no borte.

Førde Internasjonale Folkemusikkfestival får status som knutepunktinstitusjon. Det er Senterpartiet svært godt nøgd med. Vi har gjentekne gonger under budsjettbehandlinga forsøkt å gi festivalen denne statusen, og det er sær sars gledeleg at dette no skjer.

Den Norske Kulturbåten har Stortinget sagt ja til tidlegare. Dette er eit spennande prosjekt. Ein kulturbåt frå Halden til Kirkenes fullasta med kunst og kultur til kystbefolkninga vert ei fantastisk oppleving. Eg ønskjer arbeidsgruppa lykke til med det vidare arbeidet og ser fram til at Stortinget får dette til endeleg behandling.

Eg er glad for at ein samrøystes komite sluttar opp om formuleringa der ein seier at det er eit nasjonalt ansvar å bidra til teknologiutvikling som skal få fart på tekstinga av direktesende program på fjernsyn. Dermed er det om lag 600 000 personar som vil få ein vesentleg styrkt livskvalitet.

Presidenten: Presidenten er noe usikker på om Sollied Øveraas skal ta opp forslag.

Eli Sollied Øveraas (Sp) [11:40:28]: Takk, president! Det er hermed gjort.

Presidenten: Representanten Eli Sollied Øveraas har da tatt opp det forslaget hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Olemic Thommessen (H) [11:40:54]: Senterpartiet står alltid i første rekke når det er snakk om kommunalt selvstyre og betydningen av å styrke lokaldemokratiet. Da er det påfallende at hver eneste gang vi kommer til en konkret sak som handler om å gi kommunene ansvar, rygger Senterpartiet tilbake og er imot.

Når man nå ser på forslaget om kulturlov, gjerne også i sammenheng med noen av de andre forslagene som ligger i det store kulturloftet, er det gjennomsyret av vilje til statlig styring og statlig bruk av midler for å legge føringer for kommunene. Mine spørsmål til Senterpartiet er: Er det mulig å nevne ett eneste eksempel på noe av det

staten gjør i dag, som kunne tenkes overført til kommunene? Stoler ikke Senterpartiet såpass mye på kommunepolitikkerne at de tror at de også vil kunne ivareta hensynet til kulturen?

Eli Sollied Øveraas (Sp) [11:42:14]: Eg er veldig glad for at representanten seier at Senterpartiet er dei som er i første posisjon når det gjeld å styrkje det kommunale sjølvstyret. Det er eg hjartans einig med representanten i.

Så vert det referert til lova som eg har bede om ei utgreiing av. No er det jo slik at vi har ein kommunalminister som seier at kommunane skal – og det er gjenteke til det keisame – ta seg av dei lovpålagde oppgåvene. Ein slik bodskap kan jo oppfattast som at kommunane ikkje skal drive kulturpolitikk. Det er Senterpartiet sterkt ueinig i. Vi meiner at kulturen er veldig viktig, for det er jo ute i kommunane folk bur, og det er ute i kommunane kulturaktivitetar og kulturtilbod finst. Gjennom ei utgreiing av ei enkelt kulturlov får vi også klårgjort det som vil vere positivt ved lova, ikkje berre det som vil vere negativt.

Det går også på kommuneøkonomien. Skal kommunane kunne bidra med kulturaktivitetar, må dei ha økonomi til det.

Ola T. Lånke (KrF) [11:43:41]: Jeg har filosofert litt over Senterpartiets rolle – i arbeidet med kulturmeldingen ikke minst. Nå er de tydeligvis solid plassert i en nyopprettet sosialistisk blokk, som tar sikte på et regjeringssamarbeid – antakeligvis når anledningen byr seg.

Jeg har hatt den glede å samarbeide med Senterpartiet, med statsrådene Enger Lahnstein og Haga, om kulturpolitikk. Vi kom svært godt overens om veldig mye av det som var utfordringene på kultursektoren. Når vi nå hører representanten Giske beskrive det store skillet som nå er oppstått i norsk kulturpolitikk, mellom de tre partiene på den ene siden og regjeringspartiene på den andre – han tillot seg også å ta med Fremskrittspartiet her – spekulerer jeg litt på hvordan det er for Senterpartiet i denne situasjonen å høre dette. Mitt spørsmål til representanten Sollied Øveraas er da: Føler Senterpartiet seg vel med den sterke beskrivelsen av konstruksjonen av en kløft, nærmest, mellom Senterpartiet og f.eks. Kristelig Folkeparti i kulturpolitikken?

Presidenten: Presidenten må be representantene forsøke å legge opp sine replikker etter bestemmelsen om ett minuttstaletid.

Eli Sollied Øveraas (Sp) [11:45:12]: Først vil eg seie at Senterpartiet si rolle i arbeidet med kulturmeldinga, til liks med det som gjeld dei fleste i komiteen, er at vi har jobba dag og natt og fleire dagar på overtid.

Vi ønskjer framleis eit samarbeid med Kristeleg Folkeparti. Vi ønskjer eit samarbeid med dei partia i salen som bidreg til at vi får fleirtal for det som vi, til liks med andre, prioriterer høgt.

Så stilte representanten Lånke spørsmål om vi stiller oss bak representanten Giske sine sterke uttrykk om at her er det eit skilje. Det store skiljet som ligg i innstillinga så langt, er at mindretalet i langt større grad enn fleirtalet forpliktar seg til å leggje inn ca. 1,3 milliardar kr ekstra til kultur i dei åra meldinga skal gjelde.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Trine Skei Grande (V) [11:46:36]: Da Regjeringas statsbudsjett for 2004 ble presentert i høst, skrev Aftenposten at kulturen var den store vinneren. Det var en riktig observasjon. Aldri har kulturlivet fått flere statlige midler enn nå. Også kulturmeldinga har blitt godt motatt. Det er nok et bevis på at denne regjeringa har høye ambisjoner for kulturlivet i Norge, med stor respekt for frihet og mangfold og de mange tusen aktørene som bidrar til livsglede og livskvalitet gjennom kulturarbeid. De beriker samfunnet og hver enkelt av oss.

Venstre som kulturparti er svært fornøyd med den satsingen. Vi er glad for at det er bred politisk enighet om å satse på kulturlivet, og i stor grad også om retningen og omfanget av satsingen. Men det mest frustrerende er å ha 5 minutters taletid, noe som vi lover å gjøre noe med i neste periode.

Jeg kunne gjerne ha tenkt meg å snakke mer om f.eks. Fremskrittspartiets litt hjelpeløse forslag om å sette et skille mellom norsk kultur og annen kultur, som må basere seg på en kunnskapsløshet, for det er tross alt den norske folkekulturen som kanskje mest har tatt til seg de globale kulturuttrykkene, og om en litt patetisk populistisk overbudspolitik fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet som kom her om dagen. Venstre er gjerne med på å strekke seg etter nye økonomiske løft til fordel for kulturlivet, men jeg tror at man må ta det i årlige budsjettforhandlinger og ikke på forskudd. Det å lage fronter er sannelig ikke lett på dette området.

Venstres landsmøte sist helg vedtok en uttalelse med tittelen «Ny giv i kulturpolitikken», med fokus på den kulturelle infrastrukturen i landet. Den tar på nytt opp vårt gamle engasjement om gode finansieringsordninger for lokale og regionale kulturbygg, statlig engasjement for kulturinstitusjoner i regionene, styrking av kulturminnevernet og bedre finansiering av kulturaktivitet generelt.

Venstre mener at det å bygge idrettsanlegg og kulturbygg bør utløse likeverdige tilskudd gjennom spillemiddeloverskuddet. I dag er det en uheldig forskjellsbehandling, som gjør det langt vanskeligere å bygge og vedlikeholde et lite eller et stort kulturbygg enn tilsvarende idrettsanlegg. En likeverdig tilskuddsordning mellom ulike typer bygg og anlegg vil gi reelle valg og gjøre det lettere å få til et fruktbart samspill mellom frivillige krefter, det offentlige, næringslivet, finansiering av bygg og drift av kulturbygg og de lokale løsningene.

Kultur har en verdi i seg sjøl. Kultursatsing er viktig for utviklingen av alle lokalsamfunn. Kultursektoren er en kilde til inspirasjon, kreativitet, kunnskap og opple-

velser for alle. Et attraktivt kulturliv er også en drivkraft i et velfungerende næringsliv.

Jeg er veldig glad for at komiteen har funnet fram til gode løsninger når det gjelder frifond. Det er også viktig at barns og unges kultur blir tatt vare på som en egenverdi, og ikke alltid som forebygging mot rus, kriminalitet eller andre ting. Barns og unges kulturuttrykk har like stor verdi som de voksnes.

Mye av det spennende som skjer i norsk kultur, skjer i brytningen mellom amatører, profesjonelle, institusjoner og frie grupper. Men kulturen trenger også motorer. I litteraturpolitikken og bibliotekpolitikken vår er det nå viktig at vi får en motor på folkebiblioteksiden som har nyttenkning og utvikling i forhold til norsk litteraturs nye høyborg. Derfor syns jeg det er viktig at man får til et samarbeid mellom stat og kommune om et nytt hovedbibliotek på Vestbanen.

Så til en sak som det er litt vanskelig for en etnisk namdaling å ta opp, nemlig Rock City Namsos, som har ligget mitt hjerte veldig nær. Problemet er at det forslaget som er laget, sier ikke bare ja til Rock City Namsos, men foregriper også en løsning når det gjelder et musikkarkiv, uten at Nasjonalbibliotekets sentrale rolle er drøftet. Det at man koker dette sammen, gjør en støtte til forslaget umulig, og det er dumt. Jeg mener det er viktig at Namsos jobber videre framover for å få utviklet prosjektet sitt, og at de bør jobbe med det regionalt.

Til slutt en kommentar til innlegget som representanten Bergo hadde. Venstre er enig i at det offentlige har en viktig rolle i finansieringen av kultur. Men at næringslivets deltakelse alltid gjør det snevrere, er feil. Jeg har et lite eksempel: Når det gjelder stiftelsen Bjørvika Kultur og Næring, gikk næringslivet inn og sponset kultursatsingen i området. Det var et meget spennende prosjekt, med meget eksperimentell kunst. Der opplevde jeg faktisk at graffitikunstnere ble sponset av næringslivet, mens kommunen truet med å trekke tilskuddet, fordi de ville forby det.

Presidenten: Jeg er enig med representanten i at 5 minutter er kort tid. Hun får bruke mer tid i replikkordskiftet. Det blir replikkordskifte.

Trond Giske (A) [11:51:46]: Bare et kort spørsmål i forbindelse med noe av det som representanten Skei Grande sa om Rock City og Namsos. Hun sa at det var problemer for partiet Venstre å stemme for forslaget, fordi det er tatt med forslag om et rockemuseum og et popinstitutt med arkiv i samme forslag. Jeg vil bare ha klart uttrykt fra talerstolen: Er det slik å forstå at partiet Venstre – for det er små marginer i Stortinget, og det vil være viktig hva som blir sagt i forhold til arbeidet videre – støtter opprettelsen av Rock City Namsos og et rockemuseum i Namsos? I så fall er vi, så vidt jeg forstår, svært nær et flertall her i salen. Det vil, uansett votering, være viktige signaler til statsråden i det videre arbeidet.

Trine Skei Grande (V) [11:52:45]: Svaret er ganske enkelt ja. Jeg syns det er viktig at vi nå etablerer Rock

City Namsos. Jeg syns det er et viktig grep. Jeg tror at det er lurt også for regionen, og jeg syns at Rock City nå bør ha som utgangspunkt en regional satsing, og at de egentlig bør sette i gang nå. Men det å foregripe alle de andre tingene, det å foregripe de andre prosjektene, mener jeg er veldig galt på dette tidspunkt.

Presidenten [11:53:12]: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Jens Stoltenberg (A) [11:53:44]: Ofte snakker vi om det vi kaller tunge og viktige politikkområder, i motsetning til såkalte lette og mindre viktige politikkområder. De tunge politikkområdene er slike som i Finansdepartementet, Næringsdepartementet, Forsvarsdepartementet og den type departementer. Lette departementer er f.eks. Kulturdepartementet – underforstått: De er liksom ikke så viktige. Det mener jeg er en grunnleggende feil tilnærming, selv om vi ofte kommer i skade for å bruke den type begreper om et politikkområde som kultur.

Selv om kultur målt i kroner og øre på statsbudsjettet – og kanskje målt i antall pressgrupper, antall interessegrupper som mobiliserer politisk interesse, innflytelse og diskusjon rundt temaene – er mindre viktig enn finans, skatt, økonomi, er det som et politisk område, et område der vi som nasjon, som politikere, må ha meninger og oppfatninger, veldig viktig. Det er fordi kultur handler om noen av de grunnleggende tingene i vårt samfunn: Det handler om vår identitet, det handler om tilhørighet, det handler om det å kunne få innhold i tilværelsen, om engasjement. Det handler om glede, om underholdning, det handler om å gi mening med tilværelsen. Dette har selvsagt alltid vært viktig. Derfor har kultur til alle tider vært viktig, og derfor har kultur i ulike former også alltid blomstret. Men – om mulig – vil dette være enda viktigere, ta enda større plass, i de samfunnene vi nå utvikler, fordi vi nå lever i en tid som knapt kan sammenlignes med noen annen tid i verdenshistorien, der de aller fleste av oss – i hvert fall i vår del av verden – har tilfredsstillende materielle behov. Så mens tunge spørsmål alltid fører til handling om materielle spørsmål, om mat, om varme, om bolig, er tiden, overskuddet, rommet for å vie seg til ikke-materielle spørsmål – som kultur, som identitet, som engasjement – desto større og desto viktigere. Og det paradoksale er at mange opplever mye tomhet i en tilværelse med overflod av materiell rikdom. Så det å utvikle kulturen blir bare viktigere og viktigere, ikke minst også sett i lys av at vi får en globalisert verden, og at vi får en flerkulturell verden. Derfor mener Arbeiderpartiet, som andre, at kultur er viktig. Og det må understrekes.

Så mener vi flere ting i tillegg til det. Det ene er at kultur ikke kan overlates til markedet, for kultur, spesielt i en nasjon med forholdsvis få innbyggere og spredt bosetting, kan ikke overlates til markedskreftene alene. Det er en fellesskapsoppgave. Det er en offentlig oppgave å legge til rette for at kultur blomstrer, og da er det selvfølgelig kulturarbeiderne, kunstnerne, som skal skape kulturen, men det er det offentlige som har ansvaret for å legge til rette, skape det fundamentet som gjør det mulig at

de hundre blomster blomstrer. Derfor trenger vi offentlig politikk, offentlige bevilgninger. Og vi mener at det trengs mer penger. Kultur er som alle andre områder avhengig av bevilgninger og økte ressurser for at kulturen skal blomstre.

Når Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet går inn for 1 pst. av statsbudsjettet til kultur, sies det at det er feil å fastsette den type tallfestede målsettinger. Det får overlates til det enkelte budsjett. Det er underlig at det er en holdning man skal ha på alle andre områder enn kultur, for vi har jo opptrappingsplaner for forskning, vi har det for forsvar, vi har det for samferdsel og nå sist for skattelette – forpliktelser om 12 milliarder kr i mindre skatt. Så på veldig mange andre områder har vi veldig konkrete, tallfestede mål om å bruke mer penger, men altså ikke på kultur, selv om summene der er bare brøkdeler av det vi snakker om f.eks. på samferdsel eller forsvar. Jeg mener det er viktig å fastsette et slikt tallfestet mål, fordi det øker sannsynligheten for at vi får det til.

Det andre er at vi fra Arbeiderpartiets side gjorde mye av dette da vi var i regjering. Vi økte kulturbudsjettet med over 300 mill. kr på ett år, den kraftigste økningen på mange år, og det er et uttrykk for at vi mener alvor både i posisjon og i opposisjon når vi satser på kultur.

Så vil jeg til slutt si at en slik økonomisk opptrapping av innsatsen for kultur vil gjøre det mulig å få til store og små ting, alt fra Rock City Namsos til kulturskoler, som er noe av det viktigste vi gjør for å sørge for at barna våre blir skikkelig kulturinteresserte barn.

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland [11:59:05]:

Dette er ein merkedag i norsk kulturpolitikk. Regjeringa la i august i fjor fram ei ambisiøs stortingsmelding. Ho legg opp til ei omfattande kultursatsing i det komande tiåret og skisserer klare politiske prioriteringar. Eg er glad for å konstatera at det i Stortinget er brei tilslutning til hovudlinjene i meldinga, sjølv om eg òg må konstatera at enkelte er meir opptekne av at det er skiljeliner.

Det er òg gledeleg at komiteen sluttar seg til det prinsipielle utgangspunktet i meldinga om at kultur har ein eigenverdi i seg sjølv, og strekar under at samfunnsutviklinga kjem til å krevja ein meir aktiv kulturpolitikk i åra som kjem.

Med utgangspunkt i den eigenverdien som ligg innebygd i kunst og kultur, er det eit hovudmål i den statlege kulturpolitikken å leggja til rette for mangfald og kvalitet i alle ledd innanfor kulturlivet. Det inneber at kulturpolitikken fyrst og fremst skal retta seg mot dei delane av kulturlivet som ikkje fullt ut lèt seg finansiera av inntekter frå omsetninga, og at kvalitet må vera eit viktig kriterium for at kulturtiltak skal kunna forsvara statleg støtte.

Kulturmeldinga presenterer ein livskraftig og samansett kultursektor i eit samfunn som er kjenneteikna av raske og gjennomgripande endringar. Ikkje minst har kunstfeltet ekspandert kraftig dei siste tiåra, og kunst står i dag fram med eit stort mangfald av uttrykksformer. Bruk av ny teknologi, auka internasjonal kontakt og ei utvikling der ulike kunstformer glir meir og meir over i kvarandre, har vore med på å fremja fagleg nyskaping og

større uttrykksmangfald. Særleg gjeld dette det frie kunstfeltet, som i høg grad er prega av unge, internasjonalt orienterte kunstnarar.

Produksjon og formidling av samtidskunst skjer i stadig større grad utanfor dei etablerte institusjonane, innanfor etter måten lause organisatoriske rammer. Dette feltet er dynamisk, og mange av aktørane held eit høgt profesjonelt nivå, trass i svært tronge økonomiske rammer. Difor har kulturmeldinga som ei hovudprioritering å styrkja det frie kunstfeltet.

Innstillinga frå komiteen viser at det framleis er brei semje om grunnprinsippa og hovudprioriteringane i norsk kulturpolitikk. Men på enkelte viktige punkt gjeld dette ikkje Framstegspartiet.

Framstegspartiet er det einaste partiet som ikkje tek til orde for ein auke i dei offentlege løyvingane til kulturformål – tvert imot går dei inn for ein reduksjon. Det er den største forskjellen. Framstegspartiet meiner òg at ein ikkje skal blanda saman norsk kultur og framande kulturar – ja, det er nesten like stor forskjell. Dei går imot, og dei seier at

«våre nye landsmenns kultur også må integreres i vår egen kultur, fordi den norske kulturen har de norske tradisjoner i seg, og det kan være farlig å kludre med våre kulturelle tradisjoner».

Dei fryktar at våre eigne tradisjonar vil bli utviska, og at den norske kulturelle tradisjonen blir ei samrøring av ulike kulturelle innslag.

Framstegspartiet avslører med dette at dei overser kva kultur er, og korleis kulturar oppstår og utviklar seg. Kultur er opne prosessar i stadig endring. Dei veks fram og blir forma i møte med andre kulturar. I ein globalisert tidsalder er det eit utal arenaer for slike møte. Dette inneber at kulturelt mangfald er ein føresetnad for ein levande, moderne kultur. Å fremja kulturelt mangfald og det å utnytta eit utvida spelerom for internasjonal kulturutveksling er difor eit gjennomgåande perspektiv i kulturmeldinga.

Også norsk kultur har oppstått og utvikla seg gjennom eit internasjonalt samkvem som går hundrevis av år tilbake. Til og med element som vi i dag oppfattar som særnorske, som t.d. hardingfele og rosemaling, er influerte av andre land og kulturar.

Kulturmeldinga tek til orde for å snu rundt på mykje av det grunnleggjande perspektivet i norsk kulturpolitikk. Heilt fram til i dag har kulturpolitikken i mangt og mykje vore ein del av nasjonsbygginga og ein velferdspolitikk tufta på utjamning av levekår og like tilbod til alle. Ein viktig del av kulturpolitikken har vore å dyrka fram ein særeigen nasjonal identitet forankra i ein ein-skapleg, felles nasjonal kultur. Globaliseringa har gjort sitt til at ideala om likskap og nasjonal integrasjon blir utfordra av nye former for ulikskap. Den framtidige kulturpolitikken må venda perspektivet bort frå konstruksjonar av ein slik felleskultur og ta innover seg den kompleksiteten som pregar dagens kultursituasjon. Det må leggjast til grunn eit dynamisk og inkluderande kulturperspektiv som gir rom for eit mangfald av ulike stemmer.

Dette står likevel ikkje i vegen for at ein framleis både kan ta vare på og styrkja det som tradisjonelt er oppfatta som den norske kulturarven. Det er sjølv sagt ei viktig nasjonal oppgåve, som ingen andre aktørar kan ta seg av. Den kristne kulturarven er ein viktig del av referansegrunnlaget i det norske samfunnet, uavhengig av personleg tru eller livssyn hos kvar enkelt av oss. For fyrste gong er difor kultur og kyrke eige tema i kulturmeldinga. Kyrkja som kulturberar er handsama både i den generelle delen av meldinga og i fleire av fagkapitla. Eg er glad for at også komiteen understrekar kristendommen og kyrkja som ein viktig del av vår kultur, og at fleirtalet sluttar seg til forslaget om ei særskild støtteordning for kyrkjemusikk.

Alt før komiteinnstillinga låg føre, tok Arbeidarpartiet, SV og Senterpartiet seg tid til å halda eigen pressekonferanse. Her la dei fram eit slags manifest i 15 punkt under overskrifta «Det store Kulturløftet». Det aller meste av dette er i samsvar med det som er å finna i kulturmeldinga og i fleirtalsmerknadene frå komiteen. Dermed er ikkje det som opposisjonen har presentert, stort anna enn å slå inn opne dører.

For det fyrste er det gledeleg at dei i all hovudsak sluttar seg til ei kulturmelding som skisserer ei ganske omfattande opptrapping av dei statlege kulturløyvingane. Eg vil minna om at denne kulturmeldinga er langt meir ambisøs enn tilsvarende melding som vart fremja av ei arbeidarpårtiregjering tidleg på 1990-talet under overskrifta «Kultur i tiden». Der vart det lagt til grunn at nye prioriteringar måtte skje innanfor eksisterande økonomiske rammer, mens den meldinga som eg har lagt fram, føreset ei opptrapping på om lag 1 milliard kr innanfor tiårsperioden. Rundt rekna halvparten av dette gjeld stadfesting av planar som Stortinget tidlegare har slutta seg til, fyrst og fremst AMB-meldinga, dessutan operasatsinga og Stavanger som europeisk kulturby. Den andre halvparten følgjer av dei mange nye forslaga i kulturmeldinga. Desse er svar på nye utfordringar over eit breitt felt.

I det store og heile sluttar Arbeidarpartiet, SV og Senterpartiet seg til dei overordna prioriteringane i meldinga og gjer mange av våre forslag til sine eigne. Det er bra! Dei støttar opp om satsinga på norsk musikk. Dei gir òg tilslutning til våre forslag om å styrkja innkjøpsordninga for fonogram, styrking av lokale arrangørar og festivalar og etablering av ei nasjonal jazzscene. I sjølve innstillinga blir det fleire plassar vist til eit innspel frå musikkorganisasjonane kalla «Samstemt», eit taktskifte for rock, pop, jazz og folkemusikk. Eg er einig i at det er viktig å satsa på dette feltet, og innspelet frå organisasjonane er verdifullt. Men her er det ingen prioriteringar, berre krav om meir pengar. Korleis noverande ordningar kan målrettast betre, bør òg inngå i den vidare utviklinga av feltet.

Vidare sluttar dei nemnde partia seg til styrkinga av dansekonsten og dei frie teatergruppene. Dei støttar opp om ein meir offensiv språkpolitikk for å styrkja norsk språk, både bokmål og nynorsk, likeins forslaget om å styrkja innkjøpsordninga for norsk litteratur for å oppret-

ta ei eiga innkjøpsordning for sakprosa. I tråd med kulturmeldinga ynskjer dei å fremja kulturelt mangfald og sikra gode vilkår for samisk kultur. Dei sluttar seg til satsinga på utsmykking i offentlege rom og auka satsing på frivillige kulturaktivitetar. Det er med andre ord berre få punkt og enkelte svakt grunngitte forslag til utforming og forvaltning av støtteordningar som dei tre parti står aleine om.

Dei er òg einige i at det framleis skal satsast på norsk film. Dei økonomiske rammevilkåra for norsk filmproduksjon er det som kjent gjort greie for i ei eiga melding. Under budsjettdebatten i fjor haust forlangte – vil eg seia – eit fleirtal i komiteen at Regjeringa skulle leggja fram ei eiga sak om dette innan 1. mars 2004. Eg gjorde det den gongen klart at eg alt hadde planlagt å gjennomføra ei evaluering av tilskotsordningane på filmfeltet. Eg presiserte òg at det ikkje var mogleg å gjennomføra ei forsvarleg utgreiing på dette feltet på to månader.

Grunngivinga frå komiteefleirtalet for dette hastverket var at ein ville sjå ei slik utgreiing i samanheng med handsaming av kulturmeldinga. No klarte departementet å leggja fram ei sak om dei økonomiske rammevilkåra for norsk filmproduksjon den 12. mars. Men så har komiteen sjølv utsett handsaminga av denne meldinga. Eg synes dette er litt merkeleg.

Derimot er eg veldig nøgd med at fleirtalet i komiteen ser behovet for ei sterkare kultursatsing. Det er likevel viktig å understreka at oppfølginga av kulturmeldinga skal skje over ein tiårsperiode. Det er ikkje slik at alle tiltak kan prioriterast i 2005-budsjettet. Oppfølgingsarbeidet skal sjåast i eit samla kulturpolitisk perspektiv, og dei mest påtrengjande behova må dekkjast fyrst. Det handlar både om å følgja opp planar som er presenterte i tidlegare dokument som Stortinget alt har slutta seg til, og om å møta nye utfordringar gjennom ei rad nye prioriteringar. Ein samla kulturpolitikk i åra framover tilseier at vedtekne planar må følgjast opp, samtidig som nye utfordringar må prioriterast. Ein ansvarleg kulturpolitikk krev at vi har handlingsrom til å vurdere behova på dei ulike område opp mot kvarandre.

Vi står samla sett framfor store kulturpolitiske utfordringar. Brei semje om grunnprinsipp og hovudlinjer i kulturpolitikken tilseier at vi no har eit godt utgangspunkt for ein heilskapleg kulturpolitikk som kan gjera sitt til å vidareutvikla ein kreativ og veksande kultursektor.

J ø r g e n K o s m o hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Trond Giske (A) [12:09:27]: Det som omfattes av parlamentarisk språkbruk, kan dessverre ikke være dekende for det jeg mener om statsrådets utsagn om at vi ikke behandler filmmeldingen sammen med kulturmeldingen. Vi bad om å få en filmmelding til 1. mars – vi fikk den 14 dager etterpå. Man brukte tre måneder på å lage den, og forlangte så at vi skulle avgi innstilling i lø-

pet av 14 dager i Stortinget. Jeg synes rett og slett ikke det hører hjemme noe sted, og jeg tror jeg har en samlet komite bak meg.

Når det gjelder de økonomiske forpliktelsene, sier man nå at det er 1 milliard som ligger i meldingen. Da må vi være feilinformert, for i meldingen står det faktisk på side 236:

«Meldinga gjev i seg sjølv ingen konkrete tilvisingar om i kva omfang eller i kva for budsjettår opptrappinga skal skje.»

Det står her at det ikke er klart hvilket omfang opptrappingen skal ha.

Jeg ber statsråden rett og slett konkretisere hvilke konkrete opptrappinger som ligger i meldingen, som til sammen utgjør 1 milliard kr.

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland [12:10:46]:

Eg har forståing for at representanten Giske treng meir tid på filmmeldinga, men det eg er litt fortvila over, er at eg sjølv ikkje kunne få meir tid – til å senda ut på høyring, til å gjera ein skikkeleg jobb. Det var mitt hovudpoeng. Det er eit stort felt, der eg burde fått den tida som eg bad om. Det gav ikkje Trond Giske meg, og det var det eg meinte å peika på i innlegget mitt. Eg håpar at komiteen får tid til dei høyringsrundane som eg ikkje fekk tid til før eg skulle leggja fram meldinga.

Så til konkret opptrapping: Det er no ein gong slik at når vi legg fram ei stortingsmelding, kostar ting vi foreslår, pengar. Vi har tenkt på kva ein del av desse satsingane vil måtta kosta. At vi ikkje er konkrete på kva årstal dei enkelte tinga skal følgjast opp, det er vanleg prosedyre. Det skal vi ta i dei årlege budsjettforhandlingane, slik vi har gjort ved alle andre stortingsmeldingar før. Men vi har rekna på at rundt 1 milliard kr ligg dei nye satsingsforslaga på, i forhold til det vi har lagt fram, for vi har nemleg funne ut omtrent kva det kostar det vi foreslår. Dermed kan eg frå talarstolen i dag seia at ca. 1 milliard kr ligg dei på, satsingane i den kulturmeldinga som er til behandling no.

Karin S. Woldseth (FrP) [12:12:18]: Vi hørte statsråden snakke om globalisering og kulturelt mangfold. Vi hørte også statsråden gi Fremskrittspartiet det glatte lag i forhold til våre merknader og vår skepsis til at man skal integrere fremmede kulturer i den norske.

Da har jeg et greit spørsmål, skulle jeg tro, til statsråden: Hvordan kan statsråden se på at verdifull kirkekunst og stavkirker rotner på rot, og at mange, mange museer rundt omkring lider en ublid skjebne, samtidig som hun altså kan putte friske penger – og tiden sin – inn i å integrere fremmede kulturer i den norske kulturarven?

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland [12:13:27]:

Viss det eg sa om Framstegspartiet i innlegget mitt, var å gi det glatte lag, så skulle representanten høyrte kva eg seier viss eg verkeleg gir det glatte lag! Då hadde eg lagt inn eit heilt anna trykk i innlegget mitt.

Eg syntest eg var forsiktig i forhold til å peika på ein motsetnad: Kva hadde hanseatane og Hanseatmuseet

vore utan internasjonal påverknad? Kva hadde seglskute-
ne vore – som Karin S. Woldseth alltid snakkar om –
utan internasjonal påverknad? Kva hadde alt det andre vi
har, vore utan internasjonal påverknad? Det er ingen
motsetnad mellom det og å ta vare på skattane i kyrkjene,
som representanten nemnde.

Men eg har til gode å oppleva at Framstegspartiet har
foreslått meir pengar til å bevare kyrkjeskattane, det har
eg ikkje sett. Det kjem ei stortingsmelding seinare i år
som går på kulturminnevernet. Då håpar eg òg at vi kan
sjå kva vi kan gjera for å ta vare på ein del av skattane
våre. Men dei små løyvingane vi gir til internasjonal
kultur her i Noreg, monnar ikkje særleg når det gjeld å
pussa opp kyrkjebygg, det kan eg iallfall lova represen-
tanten.

Presidenten: Presidenten er enig i at den mest utrer-
te språkbruken ved å gi det glatte lag ikke bør foregå inne i
salen. (Munterhet i salen og på galleriet)

Ågot Valle (SV) [12:14:57]: Jeg skal gi kulturminis-
teren den rosen at hun har lagt fram en melding med vel-
dig mye god analyse. Det skyldes vel også en bevisst sat-
sing på utredninger fra Kulturrådets side, som hun har
lyttet på.

Men det er én stor mangel ved denne meldinga. Det er
at en kun ser på den statlige satsinga som Kulturdeparte-
mentet har ansvaret for. Derfor utfordrer jeg kulturminis-
teren til å se litt utover den. Jeg lurar på om hun hører det
samme som det vi gjør, om hvordan kulturen blir salde-
ringspost i kommunene. Det var en som sa til meg: Aldri
har kunsten og kulturen vært så viktig, men aldri har vi
strevd så mye.

På pressekonferansen, da statsråden la fram kultur-
meldingen, lukket hun ikke igjen døra for en kulturlov.
Er det ikke riktig å lovfeste det som er livsviktig? Vil
ikke en kulturlov gi kulturen i kommunene muligheten til
i hvert fall å stille på startstreken når budsjettene skal be-
handles?

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland [12:16:22]:

Når det gjeld kulturlov, er det eit felt der eg førebels
har landa på at eg ikkje ynskjer å seia ja, for det blir meir
ei slags demonstrasjonslov. Det blir veldig vanskeleg å
utforma ei slik lov så konkret at ho blir til noka særleg
hjelp for kommunane, trur eg.

Eg har òg stor tiltru til veldig mange av kommune-
politikarane våre i dei ulike partia, at dei òg er genuint
opptekne av kulturtilbodet i egne kommunar. Det vart
sagt her frå talerstolen før i dag at vi har stått omtrent
på staden kvil i kommuneøkonomien. Vi hadde ei på-
plussing i inneverande år på over 6 milliardar kr. Eg
kan i alle fall ikkje hugsa at vi har hatt ein så stor auke
før. Likevel slit kommunane med økonomien. Det veit
vi, men eg veit òg at det finst mange lokalpolitikarar
som er opptekne av at kulturen skal kome fram i dei
prioriteringane dei har.

Så langt står eg fast ved at eg ikkje ynskjer å gå inn
for ei kulturlov. Eg synest ikkje argumenta som blir

brukte for lova, er sterke nok til at eg ynskjer å dirigera
kommunane på ein slik måte som ei kulturlov vil føra til.

Eli Sollied Øveraas (Sp) [12:17:51]: Eg vil stille stats-
råden to spørsmål. Det eine gjeld Nynorsk mediesenter,
der det i innstillinga blir bede om at departementet og
NRK bidreg slik at dette vert sikra eit «stabilt og langsik-
tig økonomisk grunnlag».

Det andre går på det som ein samrøystes komite har
sagt om at det er eit nasjonalt ansvar å bidra til teknologi-
utvikling med tanke på direkteteksting av TV-program.

Spørsmålet til statsråden er: Korleis vil ho gripe fatt i
desse to områda, med tanke på det som står i innstillinga?

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland [12:18:48]:

Når det gjeld satsinga på nynorsken, har vi jo to for-
skjellige ting som er på trappene. For det fyrste vonar eg
at Stortinget gir si tilslutning til forslaget i den meldinga
som vart lagd fram i går av utdanningsministeren, om å
satsa på eit nynorsksenter i tilknytning til Ivar Aasen-tu-
net.

Det andre er at vi satsar på eit nynorsk kompetanseut-
viklingssenter i Førde i samband med utdanning av me-
diefolk. Det skal vel opnast no i september, og eg reknar
med at det senteret vil ta vare på det som òg er intensjon-
en i den fleirtalsmerknaden som ligg i innstillinga. Det
er viktig at vi har gode nynorskbrukarar i media. Eg trur
at dette senteret, som har fått ein veldig dyktig leiar, vil
gjera ein god jobb i så måte for å utdanna fleire medar-
beidarar.

Når det gjeld direkteteksting av TV-program, er det
noko vi er i ein fortløpande dialog med NRK om. Det
kjem til å halde fram. Vi har målsetjingar i forhold til ut-
bygging av det tilbodet og vonar at vi skal koma i mål
om ikkje så altfor lang tid.

Trond Giske (A) [12:20:11]: Først til det med film.

Det var ikke Trond Giske, det var Stortinget som bad
statsråden legge fram en melding om film før 1. mars.
Det gav statsråden blaffen i. Hun la den fram 12. mars og
forlanger nå at kulturkomiteen i løpet av 14 dager skal
behandle den. Hva jeg mener om det, synes jeg ikke kan
sies i denne sal!

Så til det statsråden sier om kultursatsingen. Slik jeg
leser innstillingen fra regjeringspartiene, sier regjering-
spartiene nei til de konkrete satsingene Arbeiderpartiet,
SV og Senterpartiet går inn for. La meg ramse dem opp,
og så kan statsråden etterpå korrigere hvis det likevel er
slik at regjeringspartiene er med:

- Man sier nei til 1 pst. av budsjettet til kultur.
- Man sier nei til en utredning om kunsternes levevil-
kår.
- Man sier nei til den målsettingen at alle barn skal få
tilbud om kulturskole.
- Man sier nei til å sørge for at filmsuksessen følges opp
med økte bevilgninger, slik at man kan lage 20 filmer
og få 25 pst. av kinopublikumet til å se norske filmer.
- Man sier nei til en egen støtteordning for dansekunst-
en.

- Man sier nei til å slå ring om Frifond-midlene til frivillige organisasjoner – pluss andre punkter. Jeg ber om korreksjon hvis vi har misforstått.

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland [12:21:32]:

Med omsyn til film: Eg har forståing for at komiteen treng meir tid. Det sa eg. Men det eg ikkje har forståing for, er at Trond Giske fekk Stortinget med seg på ikkje å gi meg meir tid. No er det sagt!

Når det gjeld desse satsingane som Trond Giske seier at vi ikkje vil gå inn for: Eg har bl.a. prøvd å finna ut kor mykje det vil kosta å gi eit kulturskuletilbod til alle elev-ar. Eg har ikkje fått svaret enno. Eg lurar på om Trond Giske kan gi meg prislappen. Her er det snakk om å finna pengar til alle gode forslag. Våre folk på Stortinget har forplikta seg til denne meldinga. Mykje av det som ligg i kulturlyftet, ligg inne i denne meldinga. Det betyr ikkje at ein må seia ja til alle merknader frå ein opposisjon. Dette ligg til grunn. Eg ser òg i avisa at det blir spekulert i om vi skal støtta Trondheim symfoniorkester og Stavanger symfoniorkester, ikkje berre orkesteret i Bergen, for det er det fleirtal for. Altså: Meldinga ligg til grunn, og der seier vi at vi skal satsa på å styrkja bl.a. symfoni-orkestra i Stavanger, Bergen, Trondheim og Tromsø.

Når det gjeld dei andre forslaga, vil våre folk på Stortinget sjølv sagt vurderer dei etter kvart som vi legg fram budsjettet. Det er mange av forslaga i kulturlyftet som er gode, (presidenten klubber) og eg kan lova at vi kjem til å ta det med i det vidare arbeidet. Men vi forpliktar oss fyrst til det som står i meldinga, og til det som eit fleirtal har slutta seg til i innstillinga (presidenten klubber), og så må vi ta dei andre tinga i tur og orden.

Eg beklagar at eg brukte for mykje tid.

Presidenten: Ja, statsråden kan jo det!

Trond Giske (A) (fra salen): Jeg ønsker ordet til en åpenbar misforståelse.

Presidenten: Jeg gir ikke ordet til åpenbare misforståelser under replikkordskifter. Representanten får eventuelt tegne seg til et treminuttersinnlegg.

Replikkordskiftet er omme.

Ulf Erik Knudsen (FrP) [12:23:16]: Jeg skal ikke gå inn i munnhuggeriet mellom Arbeiderpartiet og Regjeringen. Det får de rydde opp i selv. Det blir sikkert en interessant debatt som vi kan følge utover i treminuttersinnleggene.

Siden komiteen avgav sin innstilling sist mandag, har svært mye av medias oppmerksomhet vært rettet mot to avsnitt i innstillingen, nemlig Fremskrittspartiets merknader øverst på side 37, hvor temaet er den norske kultur kontra våre nye landsmenns kultur. Det finnes nesten ingen grenser for den utskjelling vi har blitt utsatt for. Det er mulig at noe av kritikken kan ha vært berettiget – ikke det at vårt syn er feil, men vi har kanskje vært for upresise i å forklare hva vi faktisk mener. Kanskje har vi også brukt noen gale ord.

La oss slå fast at Fremskrittspartiet ønsker at våre nye landsmenn, innvandrere av forskjellig slag, skal integreres i det norske samfunnet, og at de skal få opplæring i og kjennskap til norsk språk, til norsk kultur og til norsk samfunn. Hvis de skal fungere i Norge, må de nødvendigvis kunne kommunisere med oss som bor her, og forstå hvordan vårt samfunn og vår kultur er sammensatt, og hvordan det virker. Hvis vi ikke får til dette, er resultatene, som vi vet, arbeidsledighet blant innvandrerne, konflikter, uro, rasisme, vold osv. Norsk kultur er i utgangspunktet under press, bl.a. som følge av den økte globalisering. Vi er faktisk ikke et veldig stort og folkerikt land, knapt 4 mill. mennesker. Derfor bør vi konsentrere oss om å bruke de offentlige kroner som skal brukes til kultur, til å ivareta norsk kultur – det lille vi har igjen av den – ikke bruke våre offentlige kroner til å integrere innvandrernes kultur i vår. Selvfølgelig skal innvandrerne få lov til å fortsette med sin sang, sin folkedans, sin litteratur, sine mattradisjoner osv., men vi vil ikke bruke offentlige midler på dette.

Det er klart at norsk kultur opp gjennom tidene er blitt påvirket av andre kulturer. Imidlertid er dette kulturer som er langt nærere vår egen. Det er klart at det kulturelt sett er kortere vei mellom Norge og Danmark, Norge og Tyskland eller Norge og USA enn hva det faktisk er mellom den norske kulturen og den somaliske, vietnamesiske, irakske, iranske, pakistanske, indiske, tyrkiske osv.

En annen sak er at det i innvandrer kulturer ligger en del trekk som vi vil kjempe med nebb og klør mot at skal integreres i norsk kultur. Dette gjelder bl.a. brudd på menneskerettighetene, som kvinneundertrykking, kjønnslemlestelse, intoleranse, krenking av ytringsfrihet, terror osv. Innvandrerne skal få klar beskjed om at dette er noe vi ikke ønsker å ha i Norge.

I tillegg ser vi kultursatsingen i et integreringsperspektiv. Det er helt klart at det vil være bra for integreringen at innvandrere deltar i norske kulturaktiviteter, at de deltar i norske idrettslag, norske kor, norske amatørteatre osv. Da vil de få en bedre forståelse for norsk språk, kultur og samfunn. Kanskje kan vi da også få redusert de konflikter og problemer som er kommet som følge av den betydelige innvandringen. I dette ligger det fra Fremskrittspartiets side at vi ønsker å likebehandle innvandrere og nordmenn, og at vi ikke vil ha kulturelle særiltak for innvandrerne. Dette tror vi er en politikk som i betydelig grad vil redusere både konflikter og rasisme.

Eirin Faldet (A) [12:27:40]: Når vi i dag behandler en kulturmelding som skal stake ut kulturpolitikken helt fram til 2014, bør vi ha noen visjoner – noe å strekke oss etter og noe som løfter kultur høyere opp på sakskartet for prioriteringer.

Denne kulturmeldingen gir ikke akkurat dette løftet. Og når Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet prøver å løfte kulturpolitikken opp og fram ved å ha som mål at innen 2014 skal om lag 1 pst. av statsbudsjettet gå til kulturformål, ja, så karakteriseres denne målsettingen som populistisk. Det er trist, for kulturen trenger også økono-

misk forutsigbarhet for å videreutvikles. Jeg siterer Hege Duckert i Dagbladet, som skriver følgende 31. mars:

«Ap's Trond Giske beskyldes for å drive solo og være utspillspolitiker. Men det er jo nettopp slikt den søvnige kulturpolitikken trenger: noen som går i strupen på regjeringen, som ikke godtar at finansministeren er den reelle kulturministeren og som er utålmodig, hissig og ikke gidder å vente på tur.»

Jeg sa ikke dette, det var et sitat.

Jeg mener det er mye helse i trivsel og engasjement, enten det er amatørteater, dansetilstelninger, kor, korps, museer eller rockegrupper. Hvis kulturministeren ville være litt kreativ og nytenkende, burde hun snakke med helseministeren om midler. Helseministeren legger jo flere millioner på bordet for å få folk til å spise sunt og trimme. Kulturministeren kunne starte med å fjerne moms på dansearrangementer. Jeg sier som Prøysen:

«D'er æiller fali for den som dæinse, men står du stille og følge med, da er det fali, da kæin det skje!»

Arbeiderpartiet ønsker at gode kulturtilbud ikke skal være forbeholdt ressurssterke grupper med god økonomi. Arbeiderpartiet vil f.eks. ikke at kulturskolene skal bli så dyre at det kun blir et tilbud til de barna som har foreldre med god økonomi.

Det produseres veldig mye god kultur i dette landet. Gode støtteordninger vil utløse mye engasjement og gi den enkelte utøver og publikum mye kulturell glede. De mange festivaler viser med all tydelighet hvor mye kulturell aktivitet som skapes i bygder og i kommuner i hele vårt langstrakte land. Jeg vil dvele ved noe jeg har engasjert meg i i flere år innenfor kultursektoren. Det gjelder hvordan vi i fellesskap kan gi barn og unge et godt kulturtilbud. Hvert år samler Festspillene i Elverum Ungdomssymfonikerne til en festspilluke der det satses på unge utøvere med kunstnerisk og arrangementsmessig kvalitet. Festspillene i Elverum er unik i sin genre i Hedmark, og det har vært gjort utallige forsøk på å gi Festspillene i Elverum knutepunktstatus. Dette ville gitt festspillene et økonomisk løft og mulighet for å videreutvikle sitt kunstneriske konsept ved finansieringsnøkkelen som anviser et statlig engasjement på 60 pst. av det offentlige tilskuddet. Og jeg spør statsråden rett ut: Hvorfor i all verden vil ikke statsråden, Høyre og Kristelig Folkeparti her i salen gi Festspillene i Elverum knutepunktstatus?

Vi har arbeidet med kulturmeldingen i lang tid, og har fått mange små og store innspill om lokale tiltak. De er slettes ikke glemt selv om de ikke er omtalt. Og for meg som hedmarking er det noe som absolutt ikke er glemt, og det er Aukrustsenteret i Alvdal, som vi skal få rikelig anledning til å komme tilbake til i budsjettbehandlingen.

Jeg er takknemlig og glad for at komiteen enstemmig sluttet opp om å gi Prøysenhuset årlige bevilgninger.

Arbeidet med kulturmeldingen har vært utrolig lærerikt og interessant. Det har vært mange henvendelser og innspill som i sum har vist at det er et mangfold av ulike kulturtilbud og kunstneriske uttrykk rundt om i landet vårt. Og som Hege Duckert så fint uttrykker det om kulturmeldingen:

«Den kunne vært oppsummert i Ap's gamle slagord «Stø kurs». Kulturpolitikken beveger seg framover, millimeter for millimeter, men nøler foran store sprang. Når Stortinget behandler forslagene i dag, ville de komme langt om de ble enige om et hopp. Det står jo ingen Wirkola på sletta.»

Det er et slikt hopp vi satser på gjennom en offensiv kulturpolitikk – synd at ikke regjeringspartiene vil være med på dette.

Ågot Valle (SV) [12:32:45]: Jeg er stolt over å være med i et parti som er med på kulturloftet. En verdimobilisering for en frodig kunst- og kulturpolitikk vil være en av de viktigste oppgavene for SV framover.

Så vil jeg gi honnør til både Arbeiderpartiet og Senterpartiet for at de nå er med på to viktige krav som SV har jobbet for i mange år, nemlig at 1 pst. av statsbudsjettet skal gå til kultur, og en kulturlov. Så vil jeg gi honnør til alle de organisasjonene som har jobbet for disse kravene og laget Kulturbrevet i 2001. Det er en innsats som kan føre fram, forutsatt at det blir en ny regjering i 2005.

Jeg hører at saksordføreren mener at våre krav fører oppmerksomheten vekk fra verdiene og de store linjene. Vel, vel – alle vet, også saksordføreren, tror jeg, at kulturlivet trenger mer penger. Her er det snakk om prioriteringer. Skal ressursene gå til kuler og fregatter, eller til kunst og kultur og noe å leve for?

Da vi diskuterte kulturelt mangfold i høst, etterlyste jeg en større offensiv for å gi kunstnere med etnisk minoritetsbakgrunn tilgang til den norske kunstscenen. Fordi det er mektige strukturer som holder dem ute, trengs det her modige valg. Jeg er glad for at regjeringspartiene følger oss et stykke på veg i innstillingen, bl.a. at det kulturelle mangfoldet må gjenspeiles i feiringen både i 2005 og i 2014. Men det er altså ikke nok å være enig i beskrivelsene. Det trengs modige tiltak som kvotering inn i styreverv, øremerking av aspirant- og stipendordninger, kvalifiseringstiltak til kunsthøgskolene og samarbeid med kunstlivet i de landene hvor minoritetsbefolkningen kommer fra, som Mela 2002, som fikk en meget positiv evaluering.

Jeg er glad for at flertallet foreslår at prosjektet Internasjonalt Kultursenter i Drammen skal gis status som et utviklingsprosjekt og sikres forsvarlig finansiering. Det er viktig å bygge på det solide arbeidet som er gjort i Drammen. Gjennom dette kan minoritetsbefolkningen sikres retten til å ytre seg gjennom kunst, altså ytringsfrihet, opplevelse og deltakelse, og ikke minst gi oss nordmenn muligheten til å bli kjent med det ukjente. Det er jo slik, som også kulturministeren sa, kulturlivet hele tida har utviklet seg. Det er bare Fremskrittspartiet som ikke har skjont det.

Jeg må si til Ulf Erik Knudsen at det han tar til orde for, er jo at innvandrere ensidig skal gå inn i det norske kulturlivet og altså ikke gi nordmenn muligheten til å oppleve magedans f.eks.

SV ser at det også er viktig å støtte eksisterende institusjoner og scener som har vokst fram nedenfra innenfor det flerkulturelle feltet, ofte er det etter initiativ fra og i

samarbeid med representanter for minoritetsbefolkningen. Det gjelder f.eks. Center for Afrikansk Kulturformidling, Cosmopolite, Nordic Black Theatre osv.

SV vil ha en offensiv politikk for å sikre kunstnerne bedre levekår og dermed retten til å kunne bidra med sin kunst. Derfor er det viktig å gjennomføre en levekårsundersøkelse blant kunstnerne, både skapende og utøvende kunstnere. Så vil vi komme tilbake til spørsmålet om det også bør utarbeides en ny kunstmelding.

La meg flagge et standpunkt: Vi ser at det er viktig å arbeide for flere arbeidsstipend til yngre kunstnere, men vi vil ikke være med på å utarme garantiinntektsordningen. Den er spesielt viktig for billedkunstnere og kunsthåndverkere og har, har det vist seg, gjort det mulig for kunstnere å virke og bo utenfor Oslo. Ordninger som gjør at kunstnere kan bo i hele landet, er avgjørende for at vi kan ha levende lokalsamfunn med et oppgående kulturliv. Derfor er det viktig at kunstnerne får arbeidsoppgaver gjennom utsmykkingsoppdrag, oppdrag ved kulturinstitusjoner, midler til frie grupper, men også stipendordninger, deriblant garantiinntektene.

Så til slutt: SV vil jobbe for å sikre dansens kår, bl.a. gjennom en egen støtteordning i Norsk kulturråd. Jeg viser da til den fantastiske jobben som gjøres av Carte Blanche. Enhver som har sett forestillingene deres, vil juble over det.

Torny Pedersen (A) [12:38:18]: Uten kunst og kultur blir Norge et fattig land. Uten mer midler til kultur blir kunsten og kulturen fattig.

Hvordan kan vi legge til rette for en offensiv kulturpolitikk som skaper enda større mangfold og kunstnerisk kreativitet i framtiden? Det finner jeg ikke gode svar på i meldingen, men jeg finner mange svar på hvordan Kultur-Norge ser ut i dag.

Arbeiderpartiet ønsker utvikling i kulturlivet i takt med samfunnsutviklingen, og da må vi ta noen store grep, og ta dem nå. Vi har teaterfolkene, danserne, film-skaperne, sangerne, kor og korps, kulturminnevern osv., men vi mangler de økonomiske ressursene for å realisere en nasjonal kultursatsing. Norge tar mål av seg til å være en kulturnasjon, og da må budsjettet for kultur økes i årene framover.

Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet tar utfordringen, og ønsker å øke kulturbudsjettet med 1 pst. av statsbudsjettet. Dette vil sette spor etter seg i framtidens Kultur-Norge, og jeg håper det kan bli en realitet etter 2005. Da håper jeg også at verdien av kultur som næringsgrunnlag er satt ordentlig på kartet. Her forventer jeg at Innovasjon Norge ser med nye øyne på verdien av å satse på kultur og næring.

Fylkeskommunen skal være kultur- og næringsutvikler, og da er det nødvendig at departementet finner fylkeskommunenes og kommunenes framtidige rolle i utviklingen av det regionale og lokale Kultur-Norge. Det er lokalt og regionalt at det meste av kulturen skapes og utøves. Fylkeskommunene har i mange år påpekt at regelverket for fordeling av tilskudd til regionale og lokale kulturhus har vært for sentralstyrt. Dette gjorde et flertall

på Stortinget noe med da reglene for tippemidlene ble endret. Dessverre har Fremskrittspartiet gått ut av forliket og ønsker fortsatt å ha en sentralstyrt fordeling, som betyr mindre til lokale og regionale kulturhus.

Hvorfor Fremskrittspartiet har valgt å støtte regjeringspartiene i fordelingen til lokale kulturhus, er vel ikke så vanskelig å forstå når man leser en bestemt setning i merknaden fra de tre partiene, som lyder:

«Flertallet mener at investeringer på seilskutene også kan falle inn under denne ordningen.»

Seilskuter har jeg ingenting imot, men investeringer til disse må finansieres på andre måter enn ved at penger tas fra møteplasser for barn og unge.

Norge er inne i en prosess med å konsolidere museene til mindre enheter. Denne prosessen er for mange fylker ganske krevende. For Nordland har denne prosessen skapt både delaktighet og entusiasme. Både kommunene og fylkeskommunene har tatt del i prosessen, og også bidratt til finansieringen. I Nordland har vi fått 3 mill. kr fra staten til konsolideringsarbeidet. Dette har resultert i et grunnlag for faglig styring og konsentrasjon av ressursbruken, som kommer de fleste kommunene til gode. Tre store museer i Nordland er offentlig finansiert og er med indirekte, og vil sannsynligvis slutte seg til når staten har avklart sine planer angående de rent statlige museene. Jeg håper også at hurtigruteskipet «Gamle Finnmarken» i Stokmarknes kan bli en del av dette nettverket. Museene er en viktig arena for barn. Gjennom Den kulturelle skolesekken får alle skolebarn kjennskap til, og blir glad i, vår historie og kultur.

Mye kulturhistorie ligger det også i satsing på kirke-musikk. Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet går inn for å etablere et kirkemusikalsk senter for Nord-Norge i Bodø. Det fikk vi dessverre ikke flertall for, fordi Høyre, og ikke minst Kristelig Folkeparti, ikke ville støtte dette.

Til slutt vil jeg si noen få ord om dans. Endelig kan vi håpe på at dansen kan få ordentlige muligheter til å stå fram som et eget kulturuttrykk. Gjennom kulturskolen og Den kulturelle skolesekken vil flere ønske å bli utøvende dansere i framtiden. Det er vel å gå for langt å se for seg at man kan få dans inn i et kirkemusikalsk senter, men da får vi heller bygge scener både i nord og sør, og gi dansen en sjanse.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter. – Det er bortimot 20 representanter som har tegnet seg.

Sonja Irene Sjøli (H) [12:43:44]: Det er flott at det er så mange som er engasjert i kulturdebatten. Det er jo det vi har etterlyst.

Det er, som kulturministeren sa, en merkedag for norsk kulturpolitikk. Jeg synes det har vært en spennende debatt. Det var noe representanten Lund Bergo fra SV sa, og som jeg merket meg. Han sa at Norge har en god kulturpolitikk, at vi er verdens beste kulturnasjon, og at vi vil opprettholde ideen om Kultur-Norge og videreutvikle

den. Han var stolt av norsk kulturpolitikk – og det er betraktninger jeg deler fullt ut.

Jeg vil faktisk gi honnør til representanten Lund Berge for at han i det minste er ærlig og gjennom det synliggjør at det vannskillet og den dype kløften som Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet prøver å tegne, til de grader er oppkonstruert. Det er jo flertall for Regjeringens kulturmelding, og mange av de forslag som er lagt fram i dette kulturloftet, er det enighet om. Skillet er 30 mill. kr i året. Det ser vi ikke på nå, det kommer vi tilbake til i budsjettforhandlingene.

Det er en svært krevende og omfattende behandling av kulturmeldingen vi nå står ved avslutningen av. Jeg vil også gi honnør til saksordføreren og til komiteen for et grundig og godt arbeid. Engasjementet fra Kultur-Norge, både det frivillige og det profesjonelle, har vært stort. Det er kommet mange gode og konstruktive innspill, og det synes jeg lover godt for gjennomføringen.

Den innstillingen vi skal vedta i dag, synes jeg viser at det er et bredt flertall – alle unntatt Fremskrittspartiet – om hovedlinjene i kulturpolitikken, om grunnprinsippene, hovedprioriteringene og den økonomiske satsingen. I kulturmeldingen ligger en satsing for de neste ti årene på om lag 1 milliard kr.

Det eneste partiet som står utenfor dette brede flertallet, både når det gjelder den offentlige satsingen, og når det gjelder den grunnleggende forståelsen av kultur og hva den betyr for et samfunn, ikke minst i en globalisert verden, er Fremskrittspartiet. Både gjennom merknader, i den offentlige debatten og i dag har de framført sitt hovedbudskap om kulturpolitikken på en historieløs og innsiktsløs måte, og det synliggjør et hav, ja en dyp kløft, mellom Høyre og Fremskrittspartiet om grunnleggende verdier.

Jeg er enig med representanten Knudsen i at utskjelningen av Fremskrittspartiets kulturpolitikk har vært berettiget. Jeg er imidlertid ikke enig i at de har vært upresise. I sitt innlegg bare understreker og bekrefter representanten Knudsen det som er skrevet i innstillingen fra Fremskrittspartiets side, og det som har vært framført i den offentlige debatten de siste dagene.

Jeg merket meg også at representanten Knudsen sa at det var knapt 4 millioner innbyggere i Norge. Jeg mener det er 4,5 millioner. Da vil spørsmålet være om han har trukket fra alle dem med innvandrerbakgrunn. (Munterhet i salen)

Bjarne Håkon Hanssen (A) [12:47:03]: Siden kulturmeldingen ble lagt fram i august 2003 har flere miljøer og regioner arbeidet med å utvikle et institutt for populærmusikk. Namsos har gjennom flere år, faktisk helt siden 1992, arbeidet med å etablere det som først ble kalt Norsk Rockmuseum, etter hvert et Rock City-konsept. Namsos har arbeidet tett sammen med en rekke ulike fagmiljøer. Planene er samordnet i Trøndelag, og byene Trondheim og Namsos dekker til sammen det faglige innholdet i det som kan benevnes «Institutt for Norsk Populærmusikk».

Trøndelag lanserer et todelt opplegg:

- Rock City Namsos, med eget bygg for museum, videregående opplæring, utdanning, opplevelse og næringsutvikling
- Etablering av arkiv – fysisk og digitalt – og høyskoleutdanning og forskning i Trondheim

Til sammen utgjør enhetene et fullverdig arkiv-, ressurs- og kompetansesenter for norsk populærmusikk.

Det kan i de fleste sammenhenger argumenteres med at det bør ligge i Oslo. Men det er ingen tvil om at Trøndelag-regionen har god legitimitet innen populærmusikken i perspektivet Ddva, DDE, Ddbli. Et «Institutt for Norsk Populærmusikk» i Trøndelag vil kunne spille på lag med viktige støttespillere som NTNU, NRK, UNINETT, Ringve Museum og ABM-senteret Dora.

Namsos har gjennom konsolideringen i Nord-Trøndelag kommet langt i oppdateringen av ABM-strukturen, og det forutsettes en opprettelse av Nord-Trøndelag Kunstmuseum i Namsos, samlokalisert med Rock City. Namsos vil ha stor fordel av merkevaren Rock City Namsos, eller rockebyen Namsos. Samtidig har byen en størrelse som gjør det mulig å bygge et helhetlig bybilde som preger byen og gjør den til Rock City. Trondheim har den fordel at det er bevist at det kan gjennomføres store arrangementer og events der.

Det er ganske nøyaktig 30 år siden gruppen Prudence sang om «the sawmill», og om hvor avhengig Namsos var av trelastindustrien. På slutten kom et dialektisk sukk: «den dagen saga står, da stoppe samfunnet!» Sagbrukene har nesten stoppet, men Namsos-samfunnet ønsker nå å bygge videre på det som er skapt av pophistorie. Det synes jeg de skal få lov til gjennom at det fattes vedtak om plassering av Rock City og arkivet i Trondheim i denne salen i dag.

Anne Berit Andersen (H) [12:50:17]: Jeg setter stor pris på denne kulturmeldingen. Kultur og tilhørighet er viktige faktorer for vår identitet. Kultur i bredeste forstand er med på å forme oss som mennesker gjennom hele livet.

Vi som er født og oppvokst langs vår langstrakte kyst, ønsker at vår kultur skal kunne overbringes til våre barn og barnebarn med stolthet. Kystkulturen bygger opp om livet og bosettingen langs kysten, og oppi dette var sjøveien den viktigste transportåren. I dette bildet var seilskutene våre viktigste transportører langs kysten og i handelen med utlandet.

I Norge har vi tre seilskuter som er viktige ambassadører for vår kultur. Det er fullriggeren «Sørlandet», «Statsraad Lehmkuhl» og «Christian Radich». De har vært, og er, tre flytende formidlingsarenaer for kystens historie. Skoleklasser av ungdom, unge og eldre sammen, kan være med på tokt med skutene. Tenk hvilken flott mulighet det er for formidling av historien vår! Disse flotte seilskutene er også flytende ambassadører for oss i utlandet.

I de siste årene har skutene manglet midler til vedlikehold, noe vi i Høyre har vært bekymret for. I dag skal dette bli endret. Høyre har hatt dette som en viktig sak i flere år, og er derfor svært glad for at den nye statlige til-

skuddsordningen nå inkluderer de tre seilskutene våre. Det er en tilskuddsordning for regionale møteplasser og formidlingsarenaer for kultur.

Høyre ser på seilskutene som en av de beste formidlingsarenaer for vår kystkultur og vår sjøfartshistorie.

Knut Storberget (A) [12:52:31]: Debatten om kulturmeldingen er viktigere enn noen gang. I en tid preget av hastige skifter, mer sosial uro og økende kommersielt press vil en aktiv kulturpolitikk bidra til å gi oss noe å leve for, ikke bare av.

Det politiske ordskiftet og det offentlige rom trenger mer enn noen gang de uttrykk et aktivt kulturliv gir oss. I motsetning til en stadig tabloidisert og popularisert virkelighet kan kulturimpulsene også bidra til både å heve blikket og skape kritiske motforestillinger til en stadig mer kompakt majoritet. For mange av oss blir dessuten kulturtilbudet det rommet hvor en faktisk også slipper å ta stilling, enten til hverdagens utfordringer eller til større menneskelige og politiske utfordringer. I vår skråriskerhet trenger vi egentlig trening i det å ta imot, registrere og oppfatte, og la oss bevege.

Når Arbeiderpartiet nå mener det er tid for det store kulturløftet, er det i forvisning om at Regjeringens satsing ikke er tilstrekkelig, og at vi faktisk trenger den motvekt som ligger i kulturuttrykkene til det markedsstyrte samfunn en Høyre-dominert regjering stadig styrer oss imot. Det er visjoner om en målsetting som sier at 1 pst. av statsbudsjettet skal gå til kultur. Det ville være et løft. En egen kulturlov ville gi det offentlige klar plikt til tilrettelegging for satsing.

I denne sammenheng vil jeg egentlig så sterkt som mulig ta avstand fra den sneversynthet som Fremskrittspartiet i innstillingen og i debatt i det siste har gitt uttrykk for. Den skepsis de uttrykker med hensyn til at våre nye landsmenns kultur skal integreres i vår egen, er egentlig et uttrykk for en virkelighetsforståelse på kulturfeltet som ville ufarliggjøre og kjedeliggjøre kulturen. Kulturuttrykk i dag handler heldigvis om mer enn stavkirker og vikingskip, om *det* skulle være så genuint norsk. For å bruke Fremskrittspartiets egen språkdrakt – jeg tror det norske og den norske kulturen har godt av å bli kludret litt med. Teaterstykker, dans, sang og leseopplevelser er i dag nettopp et resultat av påvirkning utenfra. Heldigvis, og takk for det. Spørsmålet må være: Danses det ikke lenger rock i Fremskrittspartiet?

Endelig må jeg få lov til å gå til en lokal, men viktig sak. Festspillene i Elverum må nå få den anerkjennelse som ligger i en knutepunktstatus. Det er sterkt å beklage at regjeringspartiene og Fremskrittspartiet ikke vil følge opp her. Det er ikke for sent å snu. Festspillene har utviklet seg til å bli en manifestasjon av ung musikkskaperkraft med særs høy kvalitet. Festspillene vokser og har blitt et samlende arrangement for innlandet. Det feires i år 30-årsjubileum. Om ikke knutepunktstatusen sikres ved behandlingen av denne meldingen i dag, bør Regjeringen inviteres til sterkt å vurdere å gi slik status i løpet av jubileumsåret for Festspillene i Elverum.

May Hansen (SV) [12:55:48]: Kulturmeldinga er en viktig melding, som vil bety mye for Kultur-Norge helt fram til 2014. På lik linje med en del andre samfunnsområder er kvinner fremdeles underrepresentert i sentrale posisjoner i norsk kulturliv, og kulturmeldinga mangler et tydelig likestillingsperspektiv.

Denne komiteen har ansvar for mye mer enn kultur. Den er også den komiteen på Stortinget som har ansvar for likestilling. Statsråden har også engasjert seg i en debatt vi har hatt i den senere tida i Idretts-Norge som viser hvor viktig dette perspektivet er. Hele komiteen – og det er jeg veldig glad for – med unntak av Fremskrittspartiet, understreker viktigheten av at det fokuseres på kjønns- og likestillingsperspektiv i norsk kulturliv. Det er vedtatt i likestillingsloven at det skal redegjøres for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i virksomheter som er pålagt å utarbeide årsberetninger. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt, og tiltak som er planlagt for å fremme likestilling og forhindre forskjellsbehandling i strid med denne loven. Offentlige myndigheter og virksomheter som ikke er pliktige til å utarbeide årsberetninger, skal gi tilsvarende redegjørelser i sine årsbudsjett.

SV vil understreke viktigheten av at det fokuseres på kjønnsperspektiv og likestillingsperspektiv i norsk kulturliv. Vi får mange henvendelser om dette, både om at det er vanskelig å få oppdrag for kvinnelige kunstnere etter en viss alder, og at det er problematisk å komme inn på enkelte studier. I Sverige ble spørsmålet om kvotering vurdert av den svenske kulturministeren som svar på lav kvinnelig representasjon blant svenske filmskapere. Vi har det samme problemet i Norge. Deltakelse av begge kjønn når det gjelder kunst- og kulturuttrykk, er riktig og nødvendig for framtidens Kultur-Norge.

Sammen med Arbeiderpartiet og Senterpartiet fremmer SV forslag om at det skal redegjøres for likestilling i de ulike virksomhetene i Kultur-Norge, og at det iverksettes tiltak for å forhindre forskjellesbehandling som er i strid med likestillingsloven.

SV vil også peke på at den fylkesvise fordeling av kulturmidler er svært skjev i forhold til fylkenes befolkningstall. Denne skjevfordelingen kan få konsekvenser utover det faktum at noen fylker får vesentlig mer enn andre. Kunst og kultur vil ha bedre vilkår i noen fylker enn i andre. Kunstens og kulturens betydning i lokalsamfunnet kan ha betydning for økt sysselsetting og ikke minst for framtidstroen. Ved nyetableringer bør fylker med lite statlige kulturmidler prioriteres. Det bør denne komiteen ta ansvar for i framtida.

Michael Momyr (H) [12:59:06]: Det er mange definisjoner på politikk. En av dem er at politikk er helhetstenkning. I et stadig mer spesialisert samfunn er det viktig at helheten i samfunnet blir satt under debatt. Jeg opplever at kulturpolitikken er det politikkområdet der vi kontinuerlig tvinges til å innse kompleksiteten i samfunnet rundt oss. Vi ser at kulturen og de ulike uttrykksformene innenfor kulturen griper inn i de fleste politikkområder.

Jeg vil i dette innlegget prøve å berøre sammenhengen mellom næringsliv og kultur. Bredden i kulturlivet er stor, og på ulike måter har kulturlivet direkte og indirekte betydning for næringslivet. Den viktigste oppgaven er å medvirke til at næringslivet kan bidra med et større kulturpolitisk ansvar og hjelpe til med vekst og utvikling innenfor kultursektoren. Det ligger fast at det offentlige har hovedansvaret for å finansiere det ideelle og ikke-kommersielle kulturlivet. Likevel samarbeider kulturlivet med bedrifter, og bedriftene er på mange vis også finansieringskilder.

Den tradisjonelle sammenhengen ser vi bl.a. innenfor reiselivet og på det store antallet festivaler som hvert år holdes rundt om i landet. Den teknologiske utviklingen har gitt oss nye muligheter til å formidle kunst og kultur. Det gir seg uttrykk i samarbeid mellom moderne former og tradisjonelle kulturaktiviteter. Vi må være klar over at i den vestlige verden er produksjon og eksport av film, musikk, magasiner, bøker osv. blant de største eksportartiklene.

I et lite land som Norge, med et lite marked, må som sagt Innovasjon Norge og SIVA være aktivt med og bidra i prosesser der kulturlivet også skal prøve å hevde seg i eksportmarkedet.

Til slutt vil jeg peke på det initiativet næringskomiteen tok for to år siden, om Nasjonalt senter for husflid og håndverk i Rennebu. Det har nå blitt til Birka, en bedrift som skal være med på å sy sammen kunst, håndverk og næringsliv på en slik måte at en tar vare på tradisjoner, men også i høyeste grad er med og bidrar til verdiskaping. Jeg er glad for at en enstemmig komitee peker på at vi har et ansvar for å bistå med drahjelp til dette prosjektet.

K j e l l E n g e b r e t s e n hadde her overtatt presidentplassen.

Dagrun Eriksen (KrF) [13:02:24]: Hvis en spør folk om hva som er kultur for dem, vil en få mange forskjellige svar: en god bok, et utfordrende teaterstykke, musikk som berører en, et heidundrende flott idrettsarrangement, dans som illustrerer ens egne følelser, design og arkitektur som vi erger oss over og som vi også stolt viser fram. Det kan være tradisjonelt, det kan være nyskapende, det kan være inspirert av det som var, av det som er, og av det som kan komme.

Samarbeid på tvers av kultur og kulturuttrykk kan gi nye og spennende konstellasjoner: Teater og symfoniorkestere som jobber sammen om å få til en stiftelse, og jobber sammen om opera, kan også resultere i samordninger og planer om felles teater og konserthus, slik som det er gjort på Sørlandet – noe som kan gi spennende aktiviteter i framtiden, og som komiteen også har lagt merke til og kommentert som positivt.

Jeg må også få lov til å nevne seilskutene våre. Et sørlandshjerte kan svulme av stolthet når seilskipet «Sørlandet» legger ut byfjorden med fulle seil. Men jeg må innrømme at jeg hadde ikke sett for meg representanten Woldseth som gallionsfigur i det indre bildet! (Munter-

het i salen) Jeg beklager, men hun var nok ikke med i mitt bilde av den fullriggeren! Men jeg er glad for at vi har fått tidfestet et mål for å ta igjen et vedlikeholdsetter-slep for å ta vare på vår kystkultur.

Stiftelsen Institutt for norsk populærmusikk arbeider for å etablere en institusjon for innsamling og bevaring og formidling av norsk popmusikk. De jobber med flere alternativer. Jeg er glad for at et flertall i komiteen ønsker at et slikt institutt, også sett i sammenheng med et framtidig museums- og opplevelsessenter, nå skal få en god prosess forankret i fagmiljøet og i samarbeid med lokale og nasjonale aktører. Jeg synes det er betenkelig at noen ønsker å løpe foran sjangermiljøet og fagmiljøet i en slik prosess.

Til slutt: Det er to ting som har undret meg veldig i denne innstillingen og prosessen. Det er Fremskrittspartiets tro på at norsk kultur er blitt til i et vakuum uten kontakt med andre, og deres redsel for noe som etter Kristelig Folkepartis mening er et berikende samspill mellom kulturer. Men det er også rart at Sosialistisk Venstreparti ikke vil være med på å understreke den betydningen kristne verdier og motiver har hatt for svært mange kunstnere og kulturutøvere. Etter Kristelig Folkepartis mening er begge disse holdninger et uttrykk for og en redsel for noe som ikke er ens eget ståsted, og som Kristelig Folkeparti mener Norge som kulturnasjon vil bli beriket av å ha til stede.

Presidenten: Presidenten er helt sikker på at representanten Eriksen vil finne mange modeller for gode gallionsfigurer her i salen! (Munterhet i salen)

Bent Høie (H) [13:05:48]: Det passer godt å gå fra å snakke om gallionsfigurer til å snakke om at Stavanger-regionen har søkt om status som europeisk kulturhovedstad i 2008. Endelig avklaring om dette ventes i Europarådet i slutten av neste måned. Men en enstemmig jury har en klar og positiv innstilling der den berømmer søknaden fra Stavanger-regionen. Juryen mener at Stavanger har levert en sterk og dristig søknad.

Da Stavanger Høyre tok dette initiativet, var det ikke for å få ett års satsing med ekstraordinære statlige midler, men for å sette et høyt mål som skulle være et resultat av en langsiktig strategisk satsing som også pekte framover.

Stavangers historie og Stavanger-området kulturarv er knyttet opp til havnen. Derfor går det en klar linje fra det tidspunktet da vår kristne kultur kom seilende inn den havnen, til Stavanger nå er en by som oppleves som en trygg havn bl.a. for forfulgte forfattere. Kulturhovedstadens engasjement skal være forankret i vår kulturarv og historie. Regionen ønsker å bruke det internasjonale engasjementet som allerede finnes for å knytte nye kontakter og nettverk i Europa. Kulturbyåret har som mål å bevege seg utover regionsgrenser og involvere aktører fra hele landet og internasjonalt. Dermed er denne satsingen ikke bare et mål som en strekker seg mot, men det er også et engasjement som peker både framover og utover.

Jeg er derfor veldig glad for at statsråden tidligere har valgt å satse betydelig på dette engasjementet og støtte

denne regionens søknad, og for at Stortinget har bekreftet det, og ikke minst for at komiteen, med unntak av Fremskrittspartiet, i innstillingen støtter opp om dette.

For en som vanligvis driver med helsespørsmål, er det verdt å merke seg at det i OECD-landene er slik at utgiftene til helse stiger proporsjonalt med levestandarden. Det betyr at disse utgiftene ikke nødvendigvis er knyttet til helsesituasjonen, men kanskje til behov for å fylle livet med noe.

Jeg er overbevist om at vi som nasjon kanskje hadde tjent på å satse såpass mye på kultur at en i mangel av noe annet hadde fylt livet sitt med mer kultur istedenfor mer medisiner.

Afshan Rafiq (H) [13:09:01]: Kulturelt mangfold i en globalisert verden handler bl.a. om ideer, tanker, kunst, nyheter, mat og mennesker i endring.

To oppfatninger som har gjort seg gjeldende i globaliseringsdebatten, er for det første at globalisering fører til at man mister sosial og kulturell egenart, og for det andre fører den til sosial og kulturell forflatning. Jeg synes begge disse oppfatningene er svært ensidige, på grensen til det direkte gale, og de kan verken belegges analytisk eller empirisk.

Ser vi på norsk kultur, har den i moderne tid vært en arm av den felles vesteuropeiske kulturen. Det som vi på kulturens område kan kalle godt norsk, er i svært mange tilfeller produsert i utlandet. Peer Gynt ble skrevet i Italia, og av Ibsens øvrige produksjon er svært mye skrevet i Tyskland. Flere av Norges fremste nasjonalromantiske malere kom fra Düsseldorf-skolen. Felles for dem alle er at de kan forstås som uttrykk for den felles europeiske kulturen. Det vi ser i dag, er at kulturimpulser ikke stopper ved Gibraltar eller i Kaukasus, men at inntrykk spres over hele kloden.

Bevisstheten om nasjonal egenart og om en kulturs identitet er avhengig av bevissthet om og kjennskap til noe annet. Globalisering kan på kulturens område derfor bety en større bevissthet om ens egen kulturelle og sosiale identitet, ettersom man blir nødt til å se seg selv i forhold til kulturelle uttrykk fra hele verden. Globalisering handler dessuten ikke bare om å bli kjent med hverandre, men kanskje først og fremst om å skape en ny felles fremtid vi alle føler oss hjemme i.

I motsetning til Fremskrittspartiet mener Høyre at innvandring skal være et kulturelt bidrag til utvikling på alle plan. Kunsten spiller her en særlig viktig rolle. Det er bl.a. på kunstens arena de kritiske spørsmålene kan stilles, og det er i kunsten de nye uttrykkene skapes. Kunsten kan også hjelpe oss til å fordøye og sette navn på de mange spørsmål som reiser seg når verdens kulturer møtes, også i det lille formatet her hjemme i Norge.

Avslutningsvis vil jeg gi honnør til kulturministeren som har lagt frem en helhetlig og offensiv kulturmelding, hvor globalisering, internasjonalisering og kulturelt mangfold er blant hovedmålene for kulturpolitikken i det kommende tiåret.

Hvis tiden tillater det, vil jeg også knytte noen kommentarer til Fremskrittspartiet. Jeg mener at denne kul-

turdebatten i bunn og grunn handler om å ha gjensidig respekt og forståelse for hverandres kulturer. Men dessverre må jeg bare konstatere at gjensidig respekt og forståelse er ord som Fremskrittspartiet ikke har i sin partiordbok.

Trond Helleland (H) [13:12:19]: Jeg vil fortsette der representanten Rafiq sluttet.

Til min kollega Ulf Erik Knudsen fra Drammen, som tidligere i dag forsøkte å oppklare hva Fremskrittspartiet egentlig mente med sin innavlspolicy når det gjelder innvandrerkultur: All stor norsk kultur er skapt og utviklet som en følge av påvirkning utenfra. Knudsen sier at Norge og Sverige og Danmark er ganske like, så derfra har vi nok hentet litt, men når det gjelder en del land langt unna, er det noe annet. Han nevnte Vietnam i sitt innlegg. I nær familie har jeg en tidligere stortingsrepresentant som har gjort seg kjent som talsmann for det rotekte norske i folkemusikken. Munnharpen, som er hans hovedinstrument, skulle man tro var noe som var utviklet og funnet opp i den norske fjellheimen. Feil! Munnharpen kom antakelig til Europa, til Venezia, med Marco Polo og spredte seg videre rundt i Europa. Den kommer ikke fra Kina heller, men fra jungelen i Vietnam, som var et av de landene Knudsen nevnte i sitt innlegg som håpløst lang unna.

Dette er bare ett eksempel på at norsk kultur alltid har oppstått som følge av impulser utenfra. Så har det blitt utviklet særnorske uttrykk som rosemaling, importert fra det sydlige Europa, og munnharpe fra Vietnam. Når Knudsen og jeg i kveld reiser tilbake til Drammen, bor vi i den ved siden av Oslo etnisk mest sammensatte byen i Norge. Derfor er jeg glad for at dette blir tatt på alvor av komiteen, som med unntak av Fremskrittspartiet går inn for at Internasjonalt kultursenter i Drammen får status som et utviklingsprosjekt som skal sikres forsvarlig finansiering. Merknaden om dette er noe uklart da det står:

«... prosjektet «Internasjonalt kultursenter Drammen» gis status som et utviklingsprosjekt der staten gjennom Norsk Kulturråd sikres en forsvarlig finansiering.»

Jeg går ut fra at flertallet mener at det er prosjektet som skal sikres forsvarlig finansiering og ikke staten. Det kan sikkert oppklares av saksordføreren.

Kulturelle smeltedigler bringer alltid kulturuttrykkene videre på nye spennende måter. Når det er sagt, kan man med særdeles stor velvilje tolke Fremskrittspartiet dit hen at man mener at for å kunne verdsette andres kultur, må man kjenne sin egen. Det er jeg også opptatt av. Er man trykk på egen kultur og bakgrunn, har man mye større glede av og interesse for andres kultur, tradisjon og skikk. La Internasjonalt kultursenter i Drammen bli en smeltedigel som samarbeider med det fabelaktige barne- og ungdomsteatret i Drammen, Brageteatret, og andre aktører. Det vil være spennende og vil også gi det samlede norske kulturliv et løft.

Kulturmeldingen peker framover, men forslagene må virkeliggjøres gjennom budsjettvedtak i denne sal.

Jeg vil avslutte med å si at jeg er veldig glad for at komiteen slutter seg til departementets prinsipielle holdning om at kultur har en verdi i seg selv. Det burde være selvsagt, men altfor ofte har kulturen vært garnityr som skulle brukes for å fremme helse, antirus, næringsliv og andre gode tiltak. Kulturen står godt på egne ben og trenger ingen påskudd for å få status.

Eli Sollied Øveraas (Sp) [13:15:37]: I Noreg har vi hatt ei rimeleg god ordning med utsmykking av det offentlege rom. Senterpartiet ser med uro på at dette kan svekkjast gjennom omstrukturering og utleige av private bygg til offentlege verksemdar. Visjonen om at kunst skal prege det offentlege rommet, er sterkt forankra i det norske samfunnet. Grunntanken er at ulike kunstnariske uttrykksformer på ein vital måte skal finnast i alle delar av samfunnet vårt, og at kunst skal bli ein naturleg del av tilværet og opne vegar til oppleving og innsikt. Ordninga må gjelde for all offentleg etablering, uavhengig av om bygget er ått eller leigd av det offentlege, og uavhengig av verksemda si organisasjonsform.

Statsråden sa i innlegget sitt at det ikkje var store skilnader mellom regjeringspartia og Arbeidarpartiet, SV og Senterpartiet når det gjeld dette politikkområdet. Med bakgrunn i det som statsråden sa, vil eg gi uttrykk for eit håp om at regjeringspartia kan støtte vårt forslag, nr. 10, som er teke inn i innstillinga.

Kulturskulen er kanskje ein av våre viktigaste kulturformidlarar, med engasjement og aktivitet, og det kan vere framtida sine profesjonelle utøvarar som i dag får tilbodet sitt i kommunale kulturskular. Dessverre er den dårlege kommuneøkonomien ein medverkande årsak til at prisane aukar, og til at mange som ønskjer det, ikkje får ta del i kulturskuletilbodet på grunn av for høge prisar.

Senterpartiet stør oppretting av ei nasjonal jazzscene og ei nasjonal scene for folkemusikk og folkedans. Det er viktig å understreke den posisjonen dei levande folkekulturelle miljøa rundt om i landet har. Eg vil spesielt nemne det samarbeidet som er mellom Sogn og Fjordane Teater, Sogn og Fjordane fylkeskommune og folkemusikkfestivalen i Førde, som eit godt eksempel på samarbeid med tanke på utvikling, fornying og formidling av norsk folkemusikk og folkedans.

Til slutt vil eg peike på den store og viktige rolla kommunane og fylkeskommunane også har i den nasjonale kulturpolitikken. Derfor er det viktig å minne om at eit stramt og redusert kommunebudsjett kan få svært negative konsekvensar for norsk kulturpolitikk.

Linda Cathrine Hofstad (H) [13:18:32]: Vår egen kristne og humanistiske kulturarv er et produkt av et historisk samspill mellom våre egne tradisjoner og impulser fra andre kulturer. Vår kulturarv består av et mangfold av skiftende identiteter og ulike stemmer som skal komme til uttrykk.

Selv om det er noen – heldigvis få – i denne salen som ikke er helt enig med meg, mener jeg at det er ingen tvil om at møtet med andre kulturer er en berikelse for vårt

samfunn. Det er fullt mulig å stille seg åpen for nye impulser, samtidig som vi søker å holde fast ved grunnleggende verdier som kommer til uttrykk i vår egen kulturarv. En av disse grunnleggende verdiene, som for Høyre er av stor betydning, er respekten for det som er annerledes.

I St.meld. nr. 19 for 2002-2003, En verden av muligheter, er dette omtalt på en veldig god måte. Der står det:

«Målsettingen om å ta vare på kulturarven må ikke innebære at kulturpolitikken blir ekskluderende, verken i forhold til den flerkulturelle situasjonen vi står oppe i, eller i forhold til nyskapende og grensesprengende kulturuttrykk. Det må derfor være et kulturpolitisk hovedmål å fremme det kulturelle mangfoldet og legge til rette for at ulike kulturer skal kunne møtes på like premisser.»

Kulturutveksling og deltakelse i fellesprosjekter i inn- og utland er blitt en forutsetning for innhenting av impulser og kompetanseheving i det norske samfunnet. Individuell og kollektiv nettverksbygging på tvers av landegrensene vil i årene som kommer, bli stadig mer avgjørende for full faglig utfoldelse og respons.

Globaliseringen har utvilsomt bidratt til å øke mangfoldet av kulturelle impulser, men vi må ikke unndra oss ansvaret for de fattigste utviklingslandene med svake kulturinstitusjoner. De mindre og ofte sårbare kultursamfunnene er under stadig press fra den kommersielle kultur- og medieindustrien. Der har Norge helt klart et ansvar.

Globaliseringen har på mange måter bidratt til å viske ut skillet mellom det nasjonale og det internasjonale. Aktører innenfor kunst, utdanning, forskning og kulturlivet for øvrig pleier i dag bred kontakt med utenlandske fagmiljøer og er i stigende grad aktører i en ny internasjonal offentlighet.

Jeg er glad for at Regjeringen arbeider målrettet for å legge til rette for en kulturpolitikk som utnytter de mulighetene et åpnere verdenssamfunn gir for større kulturelt mangfold, og at Regjeringen ønsker å sette inn positive tiltak der det kulturelle mangfoldet trues.

I et samfunnsperspektiv har internasjonal kulturutveksling blitt viktigere for mellommenneskelige forståelse, og ikke minst i det fredsskapende arbeidet.

Jan Olav Olsen (H) [13:21:53]: Det er svært mye jeg kunne ha ønsket å kommentere i denne svært omfattende og interessante innstillingen, men tida gjør at jeg skal begrense meg til noen få punkter.

Kunst og kultur, mulighet til å få den gode opplevelsen og evne og mulighet til å være en aktiv deltaker er avgjørende for at det enkelte mennesket skal få en helhetlig kompetanse. Kulturell kompetanse er en naturlig integrert og viktig del av denne helhetlige kompetansen. Egen kulturbakgrunn gir oss identitet, og det flerkulturelle samfunnet gir nye muligheter og nye dimensjoner. Mangfold i kulturelle inntrykk er en berikelse og gir muligheter for spennende utvikling.

Meldingen er opptatt av Kirken som kulturbærer, og det er svært positivt at Kirken får plass i en kulturmil-

ding. Kirken er en viktig arena for kultur, og Kirken er en av våre viktigste kulturbærere. Jeg er glad for at Kirken på dette området nå får den plass den fortjener. Det er likevel bekymringsfullt at rekrutteringen til kirkemusikk-yrkene har stagnert, og det er positivt at det nå legges vekt på å styrke de økonomiske rammene for kirkemusikken. Vi vet at tidligere var organisten den sentrale personen i lokalsamfunnet, særlig i bygdesamfunnet, i forhold til musikk og musikkutfoldelse. Nå er dette endret. Kulturskolene er nå den virkelige ressursen innenfor musikk i lokalsamfunnet, uten at det har ført til styrking av kirkemusikken. Men det er vel ikke på dette området at kulturskolene har hatt sin største satsing.

I forbindelse med St.meld. nr. 39 for 2002-2003 og Innst. S. nr. 131 behandlet Stortinget kulturskolene. Kulturskolene har og skal fortsatt ha en viktig rolle i norsk kulturliv. Gjennom kulturskolene får barn og ungdom muligheter til å være aktive deltakere. Jeg mener at gjennom Stortingets behandling av St.meld. nr. 39 er det lagt gode rammer for at kulturskolene også i framtida skal kunne make dette. Da er det overraskende at det igjen fra opposisjonens side fokuseres på øremerking og tak for foreldrebetaling. Stortingets flertall er klart på at øremerkingens tid for kulturskolene er over, og at det heller ikke kan eller bør være tak på foreldrebetaling. Kommunene må selv styre sine egne inntekter, og vi må ha tillit til at de kan dette best. Kulturskolene har så stor betydning i lokalsamfunnet at jeg er overbevist om at de i de fleste kommuner vil få gode rammer.

La meg til slutt få uttrykke glede over en lokal sak. Komiteen har på en svært positiv måte omtalt kortfilmfestivalen i Grimstad. Denne festivalen har blitt etablert og har hatt en god utvikling i Grimstad på grunn av mange menneskers begeistring og store dugnadsinnsats. Med årene har festivalen utviklet seg til å bli et av de viktigste samlingssteder for norsk film. Det er derfor gledelig og en stor anerkjennelse for alle dem som har engasjert seg i festivalen, at denne nå blir trukket fram som en av de tre festivalene utenom musikkområdet som komiteen finner at det er naturlig å sikre knutepunktfinansiering. Denne formuleringen har vakt begeistring i lokalmiljøet i Grimstad – og takk til komiteen for den merknaden.

Olemic Thommessen (H) [13:25:15]: I replikkordskiftet etter mitt innlegg lovte jeg å komme nærmere tilbake med en kommentar til det store kulturløftet som partiene på venstresiden har kommet med, og det vil jeg nå gjøre.

På mange måter er det et prisverdig utspill. Det er et utspill som handler om at man forsøker å stake opp noen grenser og få fart i debatten rundt og om kulturpolitikken, og det er viktig. Så slik sett hilser jeg dette innspillet velkommen. Men jeg spør meg litt: Hvor fantasifullt er det egentlig, hvor godt håndverk er det egentlig, og er det en riktig arena i dag å trekke opp en diskusjon på? Dette er jo et utspill som utelukkende dreier seg om å forplikte seg til et gitt beløp, det er altså et innspill som handler kun om penger. Det er det kulturpolitikken har handlet om så lenge jeg kan huske. Vi diskuterer nå en melding

hvor store samfunnsmessige endringer er trukket opp, men kanskje er det andre områder der vi like gjerne kunne prøve å finne noen motsetninger. Den diskusjonen det inviteres til, ligner jo til forveksling på de årlige budsjettdebattene vi har. I stor grad slås det inn åpne dører, i den forstand at denne opprøpsingen av gode tiltak i stor grad vil få støtte fra regjeringspartiene.

For oss ville det være mer interessant hvis man nå diskuterte hva som er statens grenser i forhold til statens bruk av midler. Er det slik at det er uproblematisk å legge inn 1,3 milliarder kr til i statlige overføringer rett inn i departement, rett inn i kulturråd, hvor man altså styrker eller i dramatisk grad øker beslutningsevnen innenfor de samme, kanskje litt monotont sammensatte instanser som det vi har sett lenge? Vi kunne ønske oss en diskusjon som handlet om å lete etter flere kilder til kulturen, lete etter finansieringskilder hvor vi kunne sikre mangfoldet. Vi beskriver en situasjon hvor kultur, næring, teknologi og vitenskap møtes. Hvor er de tiltakene som kunne bringe disse elementene sammen? Her kunne vi trenge en litt mer aggressiv og fantasifull opposisjon som kunne bidra til en mer fantasifull debatt enn bare det evige kjaset om mer eller mindre penger. Hvor er det internasjonale perspektivet? Jeg ser at Arbeiderpartiet og SV i møte med Senterpartiet har gjort seg kjemisk fri for et internasjonalt perspektiv. Det er tatt hensyn til minoriteter i Norge, men det er jo ikke det viktigste. Det viktigste er jo de nettverkene vi skal ha fremover med utlandet.

Kort sagt: Det burde vært litt større bredde i forhold til hva vi skal diskutere, en litt større fantasifullhet enn bare å dra opp de samme problemstillingene vi nå har holdt på med i 30 år. La oss prøve å utvide arenaen i debatten fremover.

Kari Lise Holmberg (H) [13:28:40]: Når hovedlinjene i kulturpolitikken fram mot 2014 skal meisles ut, er det ett navn som fortjener særskilt omtale, og det er Henrik Ibsen. I 2006 er det hundre år siden dikterens død. Dette skal naturlig nok markeres. Jeg synes det er flott at komiteen trekker fram Henrik Ibsens forfatterskap spesielt – ikke bare på grunn av hundreårsmarkeringen, men fordi vi som nasjon på vegne av verdenssamfunnet har et særskilt ansvar for å ta vare på og forvalte Henrik Ibsens forfatterskap på en best mulig måte.

Jeg er helt enig med komiteen i at en langsiktig strategi er viktig, og at vi bør videreutvikle det betydelige arbeidet som nedlegges i forbindelse med hundreårsprosjektene, samtidig som de knyttes til allerede etablerte Ibsen-institusjoner.

Høyres kulturpolitiske talsmann, Olemic Thommessen, sa i sin kronikk i Aftensposten den 25. februar at Norge bør få et Ibsen-akademi i dikterens egen bolig. Jeg er så enig i at Henrik Ibsens forfatterskap er av ypperste verdensklasse, og at hans posisjon i verdenslitteraturen er uomstridt. Et forfatterskap av Ibsens dimensjon fordrer en bevisst, langsiktig strategi, og komiteen skal ha honnør for sin merknad om at «Ibsen-akademiet må ha ambisjoner om å være det fremste internasjonale knutepunkt for Ibsen-studier». En Ibsen-institusjon «bør være tydelig

publikumsrettet og bidra til Ibsen-markeringer i inn- og utland», sier komiteen i sin innstilling. Jeg tolker komiteen dit hen at samarbeidet med andre Ibsen-steder vil stå sentralt.

Siden jeg selv kommer fra Skien, Henrik Ibsens fødeby, er jeg naturlig nok stolt over den store dikteren, som på verdensbasis er en av de aller, aller fremste. Fra tidlig på 1990-tallet har Skien kommune bevisst valgt å satse på Henrik Ibsen og hans forfatterskap. Det er naturlig nok Henrik Ibsens barndom som står sentralt i Skiens satsing. Særlig vil jeg framheve «Støpeskjeen», som har som mål å gjøre barn og unge kjent med Ibsens liv og virke. Skien kommune ønsker at «Støpeskjeen» på nasjonalt plan får drive med Ibsen-formidling til barn og unge. Visjonen er bl.a. at «Støpeskjeen» skal være med og sette Henrik Ibsen på kartet sammen med andre aktører.

Samarbeid mellom Ibsen-byer som Oslo, Skien og Grimstad er spennende, og det gir rom for mange muligheter, både for utvikling og samspill mellom byene og stedene. Dette står ikke i motsetning til et Ibsen-akademi i Oslo. Tvert imot vil jeg si at komiteen gjennom sin innstilling har løftet Ibsen og lagt et godt grunnlag for et framtidig målrettet og langsiktig arbeid. Det fortjener vår store dikter.

Ola T. Lånke (KrF) [13:31:56]: Det er mange ting man ikke får tid til å si i sitt første innlegg, som man har lyst til å ta opp igjen, og ikke alt klarer man da heller. Men jeg har i hvert fall lyst til å gi min støtte til det som representanten Michael Momyr sa om Birka kompetansesenter for husflid, håndverk og design på Berkåk i Rennebu, som jeg synes er et flott tiltak. Jeg er veldig glad for at vi har fått full tilslutning fra en hel komite for å få til en tverrdepartemental koordinering med tanke på å få realisert dette senteret.

I mitt første innlegg understreket jeg betydningen av de store institusjonene, og at flere skal bygges ut, men at vi samtidig trenger støtteordninger som kan gjøre det mulig å utfolde et spennende liv som kunstner på utsiden av institusjonene. Men det er også andre som til nå har levd på utsiden av disse institusjonene, og det er kirke-musikerne. Jeg er veldig glad for at flere har understreket betydningen av at kirkemusikken nå er innlemmet i den offentlige kulturpolitikken gjennom denne meldingen. Det synes jeg er flott, og også at det vil komme en støtteordning for kirkemusikk gjennom Kulturrådet.

Innenfor så vel statskirken som mange andre kirker og forsamlinger skapes det mye verdifull kunst i form av bilder, musikk tilknyttet ulike sjangere, sang og til og med dans. Kirkens trosgrunnlag og verdier har vært en inspirasjonskilde for kunstnere til alle tider og er det fortsatt. Det er viktig at også disse uttrykkene kan gjenspeiles i den varierte og brede kulturformidling denne meldingen legger til rette for. Det er også viktig når meldingen peker på det utnyttede potensialet som ligger i møtet mellom Kirken og samtidskunsten. Vi ser igjen en tendens i retning av at kunstnere leverer utsmykninger til kirkebygg som bryter litt med de tradisjonelle symbolene. Dette kan også bety positive utfordringer for Kirken

selv og bidra til å skape større nærhet mellom kunst, kirke og det enkelte menneske innenfor det hellige rom.

Så litt om språket. I dag ser vi at norsk språk er satt under et sterkt press, kanskje særlig fra engelsk. Ikke minst den sterke internasjonaliseringen og bruken av ny teknologi forsterker dette presset. Det er derfor viktig nå å sette inn sterke mottiltak på flere fronter.

Det nye kompetansesenteret for norsk språk som er foreslått, kan vise seg å bli et svært viktig tiltak. Et liknende senter må også komme for nynorsk språk. Dette må muligens ses i forbindelse med opprettelsen av Nynorsk mediesenter i Førde, som jeg tror med fordel kan gjøres uavhengig av NRK, slik at det kan favne hele mediefeltet. Men også andre virkemidler som tar sikte på å øke interessen for norsk litteratur, styrkingen av leseferdighetene blant skolebarn osv. skal og må prioriteres.

Til slutt hadde jeg tenkt å si litt om det frivillige arbeidet. Vi har hatt en egen frivillighetsmelding. Det gjør at det frivillige arbeidet ikke har fått så stor plass i kulturmeldingen denne gangen. Men det betyr ikke at man ikke vil satse på Frifond som et veldig viktig virkemiddel, og andre virkemidler.

Magnar Lund Bergo (SV) [13:35:19]: Jeg vil vise til representanten Thommessens innlegg om kulturloftet og de 15 punktene, som han mente var ufullstendig. Det er det selvfølgelig – vi har da også mange flere punkter og mye mer politikk vi er enige om, men det er det vi har valgt å fokusere på. Jeg synes Thommessen kom med en del gode spørsmål og innvendinger. Hvis Thommessen er litt tålmodig utover dagen i dag, skal nok svarene komme. Thommessen har kommentert vårt utspill tidligere som fantasiløst, fordi det er som å tenke på et tall. Som jeg sa tidligere i dag: Dersom kulturmeldingen skal realiseres uten at det er noen tallfesting, blir også det bare fantasi, og da er vi like langt.

Ellers vil jeg gjerne bruke to minutter på folkebibliotek. Vi har et godt bibliotekvesen i Norge, men også bibliotekene er under press, ikke minst fordi de ligger under kommunene. Da ser vi også hva lov betyr. I Norge har vi en biblioteklov som forplikter kommunene til å ha bibliotektenester. Jeg undrer meg på hvor mange kommuner i Norge i dag som ville ha avvirket bibliotektenestene sine dersom loven ikke hadde vært, og da tenker jeg selvfølgelig – i overført betydning – på vårt ønske om en allmenn kulturlov.

Jeg er litt bekymret for noe av det som står i meldingen. Der gis Nasjonalbiblioteket høy prioritet, og det er riktig. Men slik jeg ser det, vil det få så høy prioritet at det vil ramme alle andre tjenester innenfor biblioteksektoren. Det synes jeg er tragisk. Vi ser det helt konkret i min hjemby, Drammen. Der har vi hatt to filialer, en på Konnerud og en på Åssiden, bydeler med rundt 20 000 mennesker som sogner til disse, som er lagt ned, ikke fordi de ikke er besøkt, og ikke fordi det ikke er en suksess, men fordi kommunen mangler penger til å drive dem. Både i slike bydeler og i små kommuner rundt omkring er ofte biblioteket den viktigste kulturelle møteplassen. Mange steder er det den eneste kulturelle møte-

(Lund Bergo)

plassen, i hvert fall den eneste ikke-kommersielle møteplassen, uten kjøpepress. Den blir brukt av barn, den blir brukt av gamle, den blir brukt av innvandrere. Det er et fantastisk tilbud, ikke minst nå med tanke på Internett osv. Jeg mener at vi de siste årene når det gjelder bibliotek, har hatt for stor fokusering rundt digitalisering osv. Det har selvfølgelig vært helt riktige ting å gjøre, men det må ikke gå på bekostning av biblioteket som den fysiske møteplass. Derfor er jeg bekymret, for SV er det eneste partiet på Stortinget, sammen med Senterpartiet muligens, som sier at vi vil ha ikke bare bibliotektilbud i hver kommune, men vi vil ha det fysiske biblioteket i hver enkelt kommune. Jeg mener derfor at også lokalbibliotekene trenger mer ressurser for å kunne overleve også i bydel og små samfunn.

Olav Gunnar Ballo (SV) [13:38:42]: Det har vært en spennende debatt å følge. Jeg har sittet på kontoret og hørt en del og vært innom salen, og det som er spennende, er hvor mange som engasjerer seg i forhold til ulike kulturtiltak. Man hører navn fordelt utover hele landet, og skjønner at det er et engasjement for lokale tiltak. Men det synliggjør jo også opptattheten av kultur. Vi hadde en debatt her for to dager siden knyttet opp mot helseforetakene, som altså disponerer 56 milliarder kr, der ingen andre enn medlemmene fra sosialkomiteen engasjerte seg. Når jeg ser på kulturbudsjettet, ser jeg f.eks. at den samlede sum, så langt jeg kan forstå, til norske kirker er på ca. 1 milliard kr. Bare sykepengeutbetalingen er i størrelsesordenen 30 milliarder kr, man har en variasjon på flere milliarder på årsbasis, og man sier at hvis man hadde klart å få til det som var intensjonsavtalens mål, hadde man hatt 10 milliarder kr til disposisjon. Det det synliggjør, når man begynner å diskutere kulturtiltak i denne salen, er nødvendigheten av på andre områder, nettopp også på helseområdet, å få kontroll med utgiftsveksten og utnytte ressursene på en måte som gjør at vi kan frigjøre mer midler til kultur.

Jeg har også et hjemsted, og man blir jo opptatt av det i forbindelse med en slik melding. Det har f.eks. i min hjemkommune Alta vært et stort engasjement om realisering av kirkebygg som jeg synes er prisverdig. Mange av de nye kirkene er helt åpenbart også kulturbygg, der det gis et tilbud til befolkningen, det kan være konserter, det kan være andre arrangementer, og så ser man at kommunøkonomien ikke strekker til. Jeg må si at jeg er glad for at man i kulturmeldingen fra Regjeringen påpeker nettopp at kirker også har en kulturell status og et kulturelt formål. Men jeg kunne tenke meg å utfordre kulturministeren i forhold til på hva slags måte man i statlig regi kan bidra til å realisere kirkebygg. Da tenker jeg ikke bare i Alta, men også ellers, når man har sett behov over mange år, men ser at midlene ikke strekker til.

Så har jeg også registrert – og synes det er spennende – diskusjonen om et rockemuseum. Noen ønsker at det skal være i Namsos, og andre har også hatt synspunkter på det. Jeg synes at SV har en fornuftig tilnærming ved at man sier: La oss nå få se på innholdet i de forskjellige al-

ternativene, la oss ikke utelukke Namsos, men la oss se først hva slags konsept som er best. Men det jeg med stolthet kan registrere, er at Alta allerede får sitt «museum of rock», knyttet opp mot et bergkunstmuseum. På det punktet vil jeg også utfordre statsråden og spørre: På hva slags måte kan man i statlig regi sikre at det kommer midler? Jeg har registrert at rådmannen i Alta allerede har vært ute og sagt at dette så han litt annerledes på enn politikere. Det kan nok hende vi får det, men det blir vi selv som må betale det, sa han. Jeg håper at statsråden kan forsikre om at så ikke er tilfellet.

Karin S. Woldseth (FrP) [13:41:57]: Først må jeg rette en åpenbar misforståelse fra representanten Dagrun Eriksens side. Jeg sa i mitt hovedinnlegg at jeg gjerne ville stå foran i baugen på seilskuta når den legger ut på fjorden, ikke at jeg ville være spikret fast til den!

Når det er sagt, må jeg også få lov til å si at jeg blir ganske lei meg. Fremskrittspartiet har 20 sider med egne merknader for å styrke kulturlivet. Det denne salen i hovedtrekk har vært opptatt av i dag – og som jeg setter stor pris på egentlig – er to setninger i forbindelse med Fremskrittspartiets kulturpolitikk. Det er hyggelig, men jeg skulle ønske at man når man diskuterte Fremskrittspartiets kulturpolitikk, faktisk tok for seg Fremskrittspartiets kulturpolitikk. Vi har faktisk en veldig god kulturpolitikk, og den avviker helt klart fra det de andre står for. Vi satser, men vi prioriterer, og vi legger stor vekt på at vi må prioritere. Vi har altså kommet med forslag om fond for å styrke samhandling mellom næring og kulturliv, og vi har styrket kultursektoren med hundrevis av millioner kroner. Det er det ingen som har nevnt. Vi er det eneste partiet i kulturkomiteen som har fremmet tre kulturforslag for å skape kulturdebatt i denne salen, både på litteratur, på utleie av kunst og på tippemidler. Det blir ikke nevnt. Vi har i denne innstillingen satset på breddekultur, vi satser på seilskuter, kystkultur, kulturbåt, Nord-Trøndelag Teater, rockesenter, film osv. Og Arbeiderpartiet, SV, Senterpartiet og Fremskrittspartiet er faktisk samstemt når det gjelder rockemiljøet og musikermiljøet. Alt dette håper jeg at alle gidder å lese, at de ikke henger seg opp i to setninger i innledningen av våre merknader. Det er bare en liten brøkdel av det vi faktisk står for, og som jeg har ryggrad nok til å stå for. Så får dere klage og anklage oss for ikke å ha noen kulturpolitikk, men jeg håper faktisk at også Arbeiderpartiet hører etter når vi har innleggene våre. For det vi har gått inn for sammen med Høyre og Kristelig Folkeparti, er at det er de regionale kulturbyggene og møteplassene som skal få en annen finansiering.

Og så til at seilskutene ikke er noen møteplass for barn og unge: Da bør jammen representanten for Arbeiderpartiet ta seg en tur til Bergen og se på alle de ukentlige reisene barn og unge får med seilskutene våre.

Hans Gjeisar Kjæstad (H) [10:53:04]: Regjeringen legger frem sin kulturmelding i en tid da kommersialisering og tingliggjøring preger menneskets hverdag mer enn noensinne. Tingene, statussymbolene og basale san-

seopplevelser har tilsynelatende inntatt en dominant posisjon som identitetsbærere. Ofte er vår sorg fravær av gjenstander og vår streben etter materielle goder. På sett og vis er Regjeringens kulturmelding et svar på den ekstreme liberalisme der hedonisme og tingliggjøring fortrenger ånd.

Vi kjenner alle den sitrende glede over duften fra bakeriets nystekte brød og den overveldende fristelse av den begjærte nakne kropp. Intet galt i det. Det er først når søtkaken, samlebandserotikken og den nye bilmodellen fortærer musikkens vibrasjoner oppunder kirkehvelvet, mors høytlesning og fars bibliotekurer med poden i hånd at vi tenner varden.

Kulturmeldingen er en slik varde. Den bevisstgjør oss på vårt ansvar for åndsdimensjonen i vår arv og på vår plikt til å bearbeide, utvide, inkludere og ekskludere kulturuttrykk og kulturtilfang. Lykkes vi i dette prosjektet, blir våre barn del i en verden som angår dem, og som ikke fremmedgjør dem – en spennende og motsetningsfull verden, fargesprakende og nattsvart, vemodig og høystemt, men ikke kald og ikke tom.

Forsvaret mot kulturmaterialismens kyniske goldhet lykkes vi ikke i uten å ta noen verdivalg, sette opp noen verdistandarder. Det eksisterer menneskelige karakteristika som verdinihilister ikke må få lov å ta fra oss. Kanskje har vi gått vel langt i å støtte kulturuttrykk som er så kommersielle og så brede at markedet greier jobben utmerket selv.

Ingen kulturinstitusjon er viktigere enn skolen. Der konfronteres vi med mangfold, med formidlingsevne og skaperverk. Der vinner vi skapergleden gjennom mestringsevne, tilhørighet og nysgjerrighet. Hver lille personlige nyvinning i lese- og regnebok er en forøkelse av vår kulturelle kapital. De foreldre og den lærer som har evnet å formidle til de håpefulle at mellom to permer befinner det seg et spennende, livslangt eventyr, kan se livskvelden trygt i møte.

Samtidig skal et samfunn etterstrebe det absolutt ypperste. Våre store fyrtårn som klaviaturets Andsnes og strengelens Truls Mørk har nådd verdenstoppen fordi noen faktisk torde å si at bare det beste er godt nok. Derfor kunne vi oppleve det sensasjonelle at lille Norge kunne få et symfoniorkester helt i verdenstoppen, på Ibsens og Hamsuns nivå, slik vi får det i Flagstad-operaen i Bjørvika.

Filosofen Henrik Groth sa en gang at kultur er kvalitet ganger masse. Det er det det handler om – kvalitet ganger formidlingsevne og formidlingskapasitet.

J ø r g e n K o s m o hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Ulf Erik Knudsen (FrP) [10:56:34]: Jeg registrerer en betydelig kritikk, særlig fra Høyre, mot Fremskrittspartiets syn på norsk kultur kontra innvandrerkultur. Både fra komiteens leder, Sonja Sjøli, representanten Afshan Rafiq og representanten Trond Helleland har det fremkommet til dels ganske sterke innlegg. Representanten Rafiq og representanten Helleland maler på det tema

at norsk kultur faktisk er påvirket av andre kulturer i den vestlige sfære. Man trekker frem Italia, Tyskland osv.

Dette er også identisk med det jeg sa i mitt innlegg. Det er klart at norsk kultur opp gjennom tidene er blitt påvirket av andre kulturer. Imidlertid er dette kulturer som er nær vår egen. Det er en kortere vei kulturelt sett mellom Danmark og Norge, mellom Tyskland og Norge og mellom Italia og Norge enn hva det faktisk er mellom norsk kultur og Asia og Afrika. Så får det heller stå til at det finnes enkelte eksempler på at det er kulturting som har kommet til Norge langveis fra, slik som munnharpen til Trond Hellelands onkel.

Når det gjelder representanten Rafiq, beskyldte hun oss i Fremskrittspartiet for at vi manglet både respekt og forståelse – en i og for seg utrolig påstand. Problemene i dagens Norge er nettopp at innvandremiljøene ikke har den nødvendige kjennskap til og respekt og forståelse for norsk kultur, norsk språk og norsk samfunn. Hvis de hadde hatt det, ville de forstått at her i et opplyst vestlig demokratisk samfunn er det uakseptabelt å ta med seg tanker og holdninger som representerer brudd på selvfølgelige menneskerettigheter. Vi ønsker ikke holdninger som innebærer kvinneundertrykking, kjønnslemlestelse, krenking av ytringsfrihet, terror og vold osv.

Jeg registrerer at Høyre sier vi skal ha respekt og forståelse for disse holdningene. Fra Fremskrittspartiets side tar vi et annet standpunkt. Vi mener at innvandrerne skal ha klar beskjed om at dette ikke er noe vi ønsker i Norge.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) [10:59:07]: Det er mange tema eg kunne ha lyst til å belysa nærare i samband med kulturmeldinga, men eg skal konsentrera meg om eitt område, nemleg språket.

«Språket på spel» – under denne overskrifta hadde direktøren for Norsk språkråd, Sylfest Lomheim, ein tankevekkjande artikkel i Dagbladet den 10. mars d.å. Han viser til korleis Sverige og Frankrike har ein aktiv språkpolitikk, og korleis Danmark er i ferd med å skaffa seg det. Samtidig påstår han at i Noreg skjer det lite. Han minner om at bokmåls- og nynorskbrukarar no må stå side om side om ein overlevingsstrategi for norsk språk.

Senterpartiet trur han har rett. Vi har lyst til å understreka at det er mange gode innspel til dette i meldinga. Fleirtalet har ytterlegare følgd opp, f.eks. med merknader om at mållova sitt verkeområde må klargjerast, og at Nynorsk mediesenter må sikrast eit stabilt og langsiktig økonomisk grunnlag. Arbeidarpartiet, SV og Senterpartiet har gjennom eit konstruktivt samarbeid føreteke fleire presiseringar som eg trur statsråden inst inne både er fornøgd med og einig i, f.eks. at engelsk ikkje må utkonkurrera norsk som undervisningsspråk ved høgare utdanning, at nynorsk som administrasjonsspråk må styrkjast som eit ledd i språkleg likestilling, og eit konkret forslag om ei innkjøpsordning for nynorsk sakprosa.

Eg vil utfordra statsråden på tre punkt. For det fyrste: Kva framdriftsplan ser statsråden føre seg når det gjeld eit nettbasert nynorskleksikon? Eg vil minna om ei utsegn frå Landslaget for nynorskkommunar – altså 100 kommunar i dette landet – som seier noko som faktisk er

å oppfatta som eit nøddrop. Så sterkt understrekar dei behovet for dette. Dei tenkjer nok både på tiåringane og deira behov for relevant materiell på nynorsk og på alle lærarane som stadig må føra elevane sine med bokmålsmateriell der dei skulle hatt nynorsk, for ikkje å snakka om saksbehandlarar og innbyggjarar i ein nynorskkommune.

For det andre: Korleis vil statsråden styrkja statens eigen innkjøpspolitikk? No ligg det føre programvare på nynorsk. Kan ho vera villig til å stilla som krav at det skal vera programvare på nynorsk på dei aktuelle områda i staten?

Det tredje gjeld rekruttering i forhold til språkleg jamstilling. Der er opplæring både i nynorsk og i bokmål viktig. Har statsråden ein strategi for å overtyda Utdanningsdepartementet om at sidemålsundervisninga må styrkjast og ikkje svekkjast?

Per Sandberg (FrP) [13:54:58]: Jeg registrerer at det i store deler av debatten her i dag, og også gjennom presse og media, er blitt framstilt som at Fremskrittspartiet bruker kulturmeldingen til å framheve et fremmedkulturelt-fiendtlig syn. Det gjør meg trist. For det skulle vært interessant å lage en kvalitetssikring over hvilke parti som har størst åpenhet i forhold til å møte andre impulser. Det kunne også vært interessant å få kvalitetssikret hvem som er mest åpne i forhold til å møte andre kulturer, og gjennom det vise sitt sanne menneskesyn. I stedet for å gjøre som Fremskrittspartiet, som er ærlige og redelige, bruker altså andre store ressurser på å angripe Fremskrittspartiet og gjennom det skjule sin egen agenda.

Det at vi skal være åpne for andre impulser, betyr ikke nødvendigvis at vi gjennom politiske grep skal framheve enkelte kulturer. Det står Fremskrittspartiet fast på, og det vil vi stå fast på. Fremskrittspartiet er også forpliktet gjennom sin ideologi og sitt program, som tilkjenner troen på og respekten for at det enkelte mennesket kan ta vare på sin egenart, og retten til å bestemme over sitt eget liv, uten at politikere her i huset skal gå inn og dirigere det. Det står Fremskrittspartiet fast på. Fremskrittspartiet er også forpliktet gjennom sin ideologi og sitt program til å bygge sine politiske vedtak på norsk grunnlov, på norsk og vestlig tradisjon, og å beskytte kulturarven. Det burde ikke være overraskende for noen i denne salen.

Det burde heller ikke overraske noen i denne salen at for Fremskrittspartiet er det meget viktig å ta avstand fra forskjellsbehandling av mennesker basert på rase, kjønn, religion og etnisk opphav. Det kan være kvotering mellom kjønn, det kan være å bruke ekstra ressurser på grunn av etnisk opprinnelse, det kan være å bruke ekstra ressurser fordi man har en annen religiøs overbevisning. Vi nekter å prioritere på den måten som flertallet i denne salen gjør, for det vil på sikt skape konflikter. Det vil Fremskrittspartiet ikke gjøre.

Nå er jeg nødt til å tegne meg for et nytt treminutters innlegg, for egentlig skulle jeg snakke om Rock City Namsos.

Presidenten: Presidenten vil si at det blir helt uaktuelt å forlenge dagens møte utover kl. 15. Vi har flere saker som skal behandles, og presidenten vil ikke legge noen begrensninger på debatten.

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland [13:58:33]:

Det spørst om presidenten klarer å styra Stortinget så strengt at møtet ikkje blir forlengt. Eg skal i alle fall ikkje leggja meg opp i det.

Eg har innleiingsvis lyst til å seia at eg synest dette har vore ein veldig artig debatt. Det er veldig flott at så mange er med på han, og veldig flott at galleriet til dels har vore fullt heile tida, og at presselosjen har vore full ei stund i alle fall – om han ikkje er det akkurat no. Det er bra. For det viser at det er mange som er opptekne av kulturpolitikken.

Det er ein ting vi er flinke til her i salen, og det er å gi kvarandre karakteristikkar, spesielt negative karakteristikkar, det er noko eg har lagt merke til også i denne debatten. Vi har ein opposisjon – eller dei kallar seg ein opposisjon – av Arbeidarpartiet, Senterpartiet og SV, men det er ein forskjell på desse tre partia, for Senterpartiet og SV kan faktisk peika på ein del positive ting, både i Regjeringa sin politikk og i kulturmeldinga, men det finn eg ikkje igjen hos Arbeidarpartiet. Eg hadde håpt at dei òg kunne vera litt meir nyanserte i forhold til å kommentera dei gode forslaga og satsingane som trass i alt ligg der. Eg vil gi honnør til Senterpartiet og SV for å vera opne for det.

Så er det ein del spørsmål eg skal prøva å svara på – i alle fall nokre av dei. Når det gjeld statleg regi og støtte til oppbygging av lokale kyrkjebygg, er det noko som er kommunane sitt ansvar. Eg har vore i dialog med folk i Alta kommune som veldig gjerne ynskjer seg hjelp. Eg føler at vi på kyrkjesektoren har utruleg mange ugjorde oppgåver i forhold til å ta vare på dei bygga vi har – som òg er kommunen sitt ansvar – som eg nok føler mykje større press på. Så får vi sjå kva vi får til på sikt, men førebels iallfall står ikkje det øvst på blokka mi.

Når det gjeld bergkunstsenteret i Alta, må det vera eit samarbeid mellom Miljøverndepartementet og Kulturdepartementet i forhold til å realisere det. Eg har vore der oppe. Dei har flotte planar.

Litt av det som er utfordringa vår, er at her ligg det mange gode planar òg i kulturlyftet til Arbeidarpartiet, SV og Senterpartiet. Eg føler meg fyrst og fremst forpliktet på det som står i meldinga, og det som det er fleirtal for i innstillinga, og så må alle dei andre gode forslaga koma i tur og orden, alt etter som vi kan klara å finna midlar til det. Eg reknar med at vi treng nokre år på det.

Når det gjeld biblioteksektoren, som Magnar Lund Berge var innom, skal vi setja i gang ein full gjennomgang av den om kort tid. Vi ser på dei same utfordringane som representanten nemnde. Ja, Nasjonalbiblioteket vil vera krevjande i dei komande åra, fordi vi har nybygg der, og vi har renovering av bygningen og dei tinga. Det er klart at det vil krevja auka midlar. Men vi set òg i gang ein full gjennomgang av heile biblioteksektoren, og då vil vi nok òg kunna svara på ein del av dei gode problem-

stillingane som representanten reiste. Elles har vi nettopp fremja forslag i forhold til biblioteklova som tek vare på dette med at det skal vera tilbod i alle kommunar.

Når det gjeld Magnhild Meltveit Kleppa, vil eg oppmoda ho til å slå opp i kulturmeldinga på side 193. Her finn ho svar på mykje av det ho spurde om.

Sjølvsagt er eg einig i mange av dei merknadene som kjem frå opposisjonen. Det er ikkje det det går på. Mange av dei står òg i meldinga. Då er vi einige, og då treng vi ikkje gjenta ein del av det som alt står i meldinga.

Ola D. Gløtvold (Sp) [14:01:50]: Da det utvidede kulturbegrepet kom, var det en spenstig utvikling i kulturdebatten. Jeg har ikke hørt så altfor mye om det i dag og i den debatten som har vært ført.

Som helse- og sosialpolitiker her på huset må jeg si at kulturpolitikk er både trivselspolitikk og forebyggingspolitikk i vid og utvidet forstand. Det bør vi legge oss på minne også når det gjelder viljen til å prioritere, for å ha et forebyggende samfunn framfor å ha et reparerende samfunn.

Så må jeg også komme inn på noen lokale saker og forhold. For det første er jeg glad for at komiteen nå sier at man skal følge opp utbyggingen av et tatermuseum ved Glomdalsmuseet. Men jeg har lyst til å påpeke at egentlig burde det ha vært lagt inn mer ressurser til dette tidligere. Saken er overmoden, og det burde ha vært mer ressurser i starten, slik at man hadde hatt en raskere oppstart og en raskere gjennomføring. Men det er i hvert fall gledelig at det er en samlet komite som nå sier at dette er viktig for forståelsen av vår egen historie og samfunnsutvikling.

Så en visitt til Norsk Skogfinsk Museum, som er planlagt i Grue kommune. Her har bl.a. representanter for Kommunal- og regionaldepartementet og kommunen vært i en gruppe som har sagt at dette bør etableres på Svullrya i Grue kommune. Vi vet at det i hvert fall er åtte fylker og 40 kommuner som har materiale når det gjelder skogfinnernes historie og kultur, og da er det feil at én kommune eller ett fylke skal ta denne belastningen alene og etablere et slikt museum, så jeg håper at det finner sin løsning også innenfor statlige rammer.

Det er veldig synd at Festspillene i Elverum heller ikke i denne runden får en tilslutning, slik at det kunne bli en knutepunktinstitusjon. En Høyre-representant sa tidligere i debatten nå i dag at det var ingen tilfeldighet at Norge hadde symfoniorkester i verdenstoppen, for man satset på kvalitet. Ja vel, men da burde man også ha satset på Festspillene i Elverum. Det unike samarbeidet som er der med ungdomssymfonikerne, gir nettopp rekrutterings- og kvalitetsarbeid som er viktig for å få fram gode symfonikere. Denne festivalen er en meget stor kulturbegivenhet i det indre østlandsområdet, og det er ikke altfor mange av dem ellers. Så jeg synes at denne knutepunktinstitusjonen burde ha vært på plass i forbindelse med meldingen, slik bl.a. Senterpartiet går inn for.

Så er jeg glad for at Prøysenhuset er satt på plass, og at man her skal få årlige statlige bevilgninger innenfor tilskuddsordningene for museer.

Til slutt vil jeg ta opp distriktsmuseenes betydning. Det er desentralisert museumsvirksomhet som ivaretar bygningsmasse, utstyr og tradisjoner innenfor både kulturliv og arbeidsliv, og disse distriktsmuseene er kulturbevarende arenaer som skaper interesse og kunnskap og gir hjelp og veiledning, som igjen betyr kulturaktivitet og -bevissthet utover hele landet. Derfor må disse få mer ressurser.

Dagrun Eriksen (KrF) [14:05:12]: Det frivillige kulturlivet er viktig lim i mange lokalsamfunn, og mange lokale møter skjer nettopp rundt disse aktivitetene. Det er kor, det er korps, det er lokale teatergrupper, dramagrupper, miljøgrupper – det er en boblende aktivitet, med en masse ting som skjer.

Noen har ment at det er for få ord om frivillighet i meldingen. Da må jeg minne om at det var Bondevik I-regjeringen som la fram en egen frivillighetsmelding, hvor det står mange og gode ord, og som også var et hjertebarn for Kristelig Folkeparti. I tillegg er det Kristelig Folkeparti som i nåværende regjering har kjempet gjennom skattefradragordningen for gaver til frivillige organisasjoner, som har vært veldig viktig for veldig mange.

Vi er etter å ha gått inn i Rogalandsforsknings rapporter enig i at paraplyorganisasjonene fortsatt skal få dele ut til lokale ledd. Men jeg vil understreke at den trenden som paraplyorganisasjonene la fram for oss under høringen i komiteen, at de nå var flinkere til å dele ut også til ikke-organiserte grupper og lag, må fortsette, når man fortsatt får disponere disse midlene.

Når det gjelder dette med å samle Frifond-midlene i ett departement, vil vi stemme imot, for vi mener at det prinsipielt hører inn under Regjeringens område å bestemme hvor de forskjellige kontoene for de forskjellige aktiviteter skal ligge.

Afshan Rafiq (H) [14:07:00]: Til representanten Knudsen: Høyre tar sterkt avstand fra både kjønnslemlestelse og kvinneundertrykkelse. Men her blander representanten Knudsen kortene, for det er ikke det vi skal behandle i dag. I dag skal vi behandle kulturmeldingen, og hvordan den norske kulturen og mangfoldet av andre kulturer i Norge kan ivaretas og synliggjøres. Jeg synes det blir litt uheldig at representanten Knudsen prøver å gjøre dette til en debatt om kjønnslemlestelse og kvinneundertrykkelse.

For Høyre er det viktig å konstatere at i et stadig åpne internasjonalt og globalt samfunn er det viktig at kultursektoren utnytter de muligheter og griper de utfordringer dette representerer. I norsk kulturpolitikk må det også legges til grunn et inkluderende perspektiv som gir rom for et mangfold av ulike stemmer. Dette var også noe kulturministeren var inne på i sitt hovedinnlegg. Jeg er glad for at Fremskrittspartiet nå står alene om sitt ekskluderende kulturpolitiske perspektiv.

Per Sandberg (FrP) [14:08:34]: En liten kommentar til forrige taler: Det er vel dramatisk å si at Fremskrittspartiet står alene, med den oppslutningen vi har. Vi representerer en stor del av Norges befolkning, men det kan se ut som at det blir underkjent i denne salen. Det er jo litt trist. Det har også litt med kulturforståelse og menneskesyn å gjøre.

Når det gjelder Rock City Namsos, er det trist at det skal utsettes igjen, særlig fordi denne salen og også forrige storting faktisk hadde tid og anledning til å gjøre om beslutningen om dette prosjektet. Allerede i 1999 ble det fremmet merknader og forslag fra et flertall i denne salen. Det at SV nå på en måte ikke anerkjenner det, og tvinger igjennom en utsettelse, synes jeg er meget trist. Dette prosjektet, som representerer en samordning og et samarbeid mellom to byer og to fylker om et godt prosjekt, burde ha falt i god jord i denne salen. Det kan vitne om – uten å gå tilbake til den andre debatten – at det ligger en viss form for trønderfrykt i denne avstandtagen fra Rock City i Trondheim og Namsos. Det kan jo kanskje være at slaget på Stiklestad fortsatt ligger i bakhodet på noen her, og at vi trøndere er fryktet i så måte. Men det er ingen tvil om at innenfor rock og populærmusikk har trøndelagsfylkene gått i front og vært i front på mange områder.

Når Namsos kommune har et prosjekt som er så fabelaktig gjennomført, og man gjennom et forlik har fått tilslutning også fra Trondheim og fra Sør-Trøndelag fylkeskommune for å få gjennomført det, gjør det meg bare enda mer trist. Skal det nå bli en kamp mellom forskjellige byer og enkeltstortingsrepresentanter her på huset for å prioritere sitt eget revir, er det enda mer trist, for da blir hele prosjektet til slutt pulverisert. Da får det ikke den kvaliteten som vi nødvendigvis alle sammen søker å få, på et prosjekt som dette.

Hvis det er mulig noen gang å få noen enkeltrepresentanter til å stå på barrikadene for et godt prosjekt og for trønderrocken, vil jeg henstille til SVs representanter om i hvert fall å prøve å ombestemme seg i siste runde.

Presidenten: Presidenten er ikke så bekymret for resultatene av slaget på Stiklestad. Det var vel neppe trønderne som var verst.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) [14:11:58]: Eg har forståing for at statsråden ikkje kan svara på alle dei spørsmåla ho får, i løpet av tre minutt. Eg må seia at eg har null forståing for at eg blir vist til side 193 og påfølgjande sider med spørsmåla mine. Lat meg understreka: Det står mykje godt på desse sidene, men det er jo på grunn av det som ikkje står der, at eg stiller desse tre spørsmåla.

For det fyrste: I tillegg til at behovet for eit nettbasert nynorskleksikon har vorte understreka av mange andre instansar over lang tid, har statsråden sjølv vist til nynorsk kommunane, som har bedt om ei ytterlegare klargjering her. Og når eg då spør om kva framdriftsplan ho har i forhold til å støtta opp om dette, er jo det fordi det står det ikkje noko om. Vil ho f.eks. koma tilbake med

ein framdriftsplan i budsjettet for 2005? Dette er eit prosjekt som fortener ein betre lagnad enn å bli omfatta av mange gode ord. Her må ein over til handling.

For det andre: Når det gjeld staten sin eigen innkjøpspolitikk, spurde eg om ho ville stilla krav om at programvare skal føreliggja på nynorsk og bokmål. Eg veit at det vil vera eit særst viktig bidrag til å få opp produksjonen på nynorsk programvare. Der har ho altså sagt på side 195 noko i retning av at ho vurderer andre tenlege mekanismar, eller som det står her, «førebels har ein ikkje funne tenlege mekanismar for å få dette til». Ho vil altså ikkje stilla krav, men ho vil føreta seg noko anna. Og der kan eg då vera meir konkret i oppfølgingsspørsmålet mitt: Kva for andre tenlege verkemiddel er det statsråden ser føre seg enn det å stilla krav?

For det tredje, om sidemålet: Eg er fullstendig klar over at sidemålsundervisninga ikkje er kulturministeren sitt ansvar. Men når det gjeld rekruttering i forhold til at så mange som mogleg skal kunna lesa og skriva begge språka, både bokmål og nynorsk, for å skjønna kvarandre, er sidemålsundervisninga viktig. Difor høyrer dette saman. Det ser ut som om Utdanningsdepartementet der har manglande forståing for verdien av sidemålsundervisninga. Difor er spørsmålet mitt: Vil kulturministeren bidra til større forståing i Utdanningsdepartementet, slik at ein kan få styrkt og ikkje svekt sidemålsundervisninga?

Trond Giske (A) [14:15:18]: Jeg er redd representanten Magnhild Meltveit Kleppa i likhet med oss andre er nødt til å vente lenge på de forpliktende handlingsplanene for de fine ordene. Jeg registrerer at statsråden er litt sår fordi hun ikke har fått honnør og godord fra Stortingets største parti. Jeg tror hun skal bekymre seg mer for at godordene heller ikke står særlig tett fra Kultur-Norge. Vi må ha en helt annen forpliktende satsing på kunst og kultur før godordene kommer både fra oss og fra Kultur-Norge.

Statsråden beskriver at hun i sin melding faktisk legger opp til en satsing som til sammen beløper seg til 1 milliard kr. Ja, da er det oppsiktsvekkende at det faktisk står i meldingen at man ikke har konkretisert hvor stor satsingen skal være. Jeg tror at man her driver med det man i Joker Nord kaller for klussetall. Man summerer opp en satsing som beskrives i meldingen, men glemmer samtidig at en god del av de satsingene vi har i dag, fases ut i samme tidsperiode. Vi skal kanskje satse på et konserthus i Stavanger, men samtidig fases Hålogaland Teater ut, fordi det blir ferdigbygd. Det dreier seg ikke om hvorvidt satsingen i hennes kulturmelding til sammen blir 1 milliard kr; spørsmålet er: Vil vi varig ha satsingsnivået på et høyere nivå? Det er det Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet har forpliktet seg til.

Det jeg synes er rart, er to ting. Det ene er at man ikke konkret kan gå inn og si at man er med på de ambisjonene som vi har for kulturskole, for filmsatsing, for styrking av innkjøpsordninger, osv. Det er jo ikke slik at dette – som statsråden visstnok også har veldig mye greie på – kom på et avgivelsesmøte. Dette har selvsagt ligget i inn-

stillingen. Man har hatt full anledning både i regjeringspartiene og helt sikkert også i departementet, kjenner jeg arbeidsformen rett, til å ta stilling til det. Det synes jeg for så vidt ikke er så merkelig, for det er et klart signal om at man ikke ønsker å være med på de konkrete satsingene.

Det andre som jeg synes er merkelig, er: Når kulturministeren møter på budsjettkonferanser, kommer forsvarsministeren og kan slå i bordet med en stortingsvedtatt forsvarsplan, der kommer samferdselsministeren og kan slå i bordet med en samferdselsplan, og der kommer forskningsministeren med en forskningsplan. Så tilbyr vi statsråden å komme med en forpliktende satsing på kultur – det er bare hennes eget parti som skal til for å få et vedtak her i salen – slik at hun under regjeringskonferansene kan si: Jo, men Stortinget har vedtatt en opptrappingsplan for kultur. Jeg husker svært godt de første diskusjonene vi hadde om kulturmeldingen i vår regjering. Da var Ellen Horn svært ivrig etter å få den type forpliktelser, slik at hun kunne gi kulturen et løft. Men jeg konstaterer: Nei, ikke Valgerd Svarstad Haugland, hun vil helst være uten den type forpliktelser.

Presidenten: Ulf Erik Knudsen har hatt ordet to ganger og får ordet til kort merknad, begrenset til 1 minutt – det er nesten et helt innlegg.

Ulf Erik Knudsen (FrP) [14:18:29]: Jeg registrerer at jeg i henhold til representanten Rafiq er både intolerant og ekskluderende. Da forstår jeg ikke helt Høyre og Kristelig Folkepartis merknad, som Karin S. Woldseth har sitert tidligere i dag:

«For vårt land vil dette bety en forsterket innsats for å opprettholde en kulturell hjemmebane med tilstrekkelige karakteristika til at man i et langsiktig perspektiv vil definere den som norsk.»

Og videre:

«I denne sammenhengen blir ivaretagelsen av vår egen kulturarv den første selvsagte oppgave.»

Pakket inn i bomull er dette akkurat det samme utgangspunktet som Fremskrittspartiet har tatt. Jeg kan ikke forstå hvordan Høyre kan mene at dette skiller seg vesentlig fra Fremskrittspartiets primære syn. Den eneste forskjellen jeg kan se, er at vi har tatt noen praktiske konsekvenser av det synet vi har lagt inn som et primær-syn.

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland [14:19:38]:

Fyrst til ei utfordring som eg fekk litt tidlegare i debatten. Det går på dei regionale og kommunale kulturbygga. Det er fleirtalsmerknader og mindretalsmerknader her. Eg vil berre understreka at det vi frå Regjeringas side legg opp til, og får fleirtal for, ikkje betyr at dei nasjonale kulturbygga skal gå over desse ordningane. Det betyr pengar til dei regionale og kommunale bygga, som blir fordelt via nasjonen – via staten og via fylket. Vi gir stor fridom til fylka til å fordela pengane på ein annan måte, utan det rigide systemet som vi har hatt fram til i dag. Dersom dei vil gi meir pengar til kommunale bygg enn det dei gjer i dag, er det sjølvsagt moglegheit for det,

berre så det er sagt. Det skal ikkje gå til nasjonale kulturbygg, det verka som om nokre trudde det.

Så beklagar eg om eg i replikkordvekslinga sa at forslag vart lagde inn på avgivingsmøtet. Det eg har fått eit inntrykk av – men det er for så vidt ikkje mitt bord – er at mange av forslaga vart lagde inn i siste liten, slik at ein ikkje fekk god nok tid til å vurdere dei økonomiske konsekvensane av ein del av forslaga. Det trur eg for så vidt er rett.

Så har eg òg fått spørsmål i forhold til framdriftsplanane på noko av det som står i meldinga. Det som er saksgangen, er at i dag blir meldinga vedteken, og så skal vi setja oss ned og vurdere framdriftsplanane i forhold til dei ulike vedtaka som blir fatta, og dei ulike tilslutningane vi har fått. Her ligg det veldig mange forskjellige satsingsområde, og vi har sagt at det skal gå over ein tiårsperiode. Så sa eg òg i innlegget mitt – Magnhild Meltveit Kleppa var ikkje i salen og hørte det – at vi må ta dei viktigaste fyrst, og så må vi leggja fram opplegg i forhold til det. Det må eg få lov til å koma tilbake til. Eg har ikkje klare framdriftsplanar på alle områda i dag.

Når det gjeld nynorsken, er det eit språk som står hjarta mitt nær. Eg vil tilbakevisa at utdanningsministeren ikkje er oppteken av det. Det som ligg i meldinga som vart lagd fram i går, er ei styrking av nynorsken. Det er oppretting av eit kompetansesenter, og det er betre undervisning slik at elevane skal bli meir glad i nynorsken enn det dei er i dag – eller sidemålet som vi seier, men det er jo nynorsk vi snakkar om, det veit i alle fall vi. God nynorskundervisning er ikkje avhengig av eksamen, men det er avhengig av obligatorisk undervisning i både skriftleg og munnleg, og det ligg fast, pluss mange gode tiltak som skal gjera nynorsken, eller sidemålsundervisninga, betre. Der er eg einig med Kristin Clemet. Det er ikkje noka usemje der.

Så beskreib representanten Giske korleis dei sikkert hadde det på sine regjeringskonferansar. Ja, det er mange ministrar som kjem med handlingsplanar som er vedtekne. Og som regel når ein legg fram eit forslag til handlingsplan her i Stortinget, blir det plussa litt på av opposisjonen, og så klarer vi nesten aldri å gjennomføra dei innan tida. Veldig mange av dei blir utsette, og veldig mange av dei blir utsette i fleire år. Same kva regjering som foreslår, og same kva storting som vedtek, så er det realiteten. Eg kan lova Stortinget éin ting, at eg har fått oppbakking i Stortinget i dag for å kjempa for meir pengar til kulturen. Eg har fått det eg treng, for å gå i Regjeringas budsjettkonferanse og seia at kulturen treng meir pengar, og det er eg veldig glad for.

Så fekk eg ikkje tid til meir.

Presidenten: Nei. Da måtte statsråden i så fall ha tegnet seg på talerlisten en gang til.

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: Oppmodar presidenten til det?

Presidenten: Det var ikke noen oppfordring til det.

Olemic Thommessen er foreløpig siste inntegnede talar, og han er saksordfører, så det er vel en passende avrundning – hvis presidenten tør antyde det.

Olemic Thommessen (H) [14:23:25]: Jeg synes jeg aner en viss tretthet i forhold til denne fantastiske debatten som har vært. Det har vært en strålende debatt, som tegner godt for kulturlivet i årene som kommer.

En ambisiøst anlagt melding blir vedtatt, og opposisjonen – i hvert fall på venstresiden – har sprunget om kapp med regjeringspartiene for å signalisere betalingsvilje og ytterligere satsinger i årene som kommer. Dette lover spennende for fremtiden.

Jeg skal ikke fortsette noen polemikk med Fremskrittspartiet, men jeg vil bare si at et godt råd for å få hjelp ut av det uføret jeg tror de har vært i i dag, ville være å sette seg ned og tenke på at kultur ikke er et statisk begrep – kanskje det ville hjelpe litt.

Jeg takker for en stor oppslutning fra veldig mange av representantene, fra mange komiteer. Det er veldig interessant å konstatere at kultur interesserer og kultur griper om seg innenfor så mange fagområder. Det er veldig løfterikt at vi har hatt godt besøk på galleriet, og jeg synes også det er veldig løfterikt at vi har hatt en stor bredde i kontakflate i forhold til organisasjoner omkring oss.

Hjertelig takk.

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland [14:24:58]:

Eg er lei for det, president, men det er ein ting eg er nøydd til å seia.

Trond Giske sa i sitt innlegg at Arbeidarpartiet ikkje var begeistra for stortingsmeldinga – og det har eg forstått. Men så sa han i tillegg at kulturlivet ikkje har vore begeistra. Det er feil. Eg har fått mange gode ord frå kulturlivet for denne kulturmeldinga, både direkte til meg og gjennom utsegner som ein ikkje har hatt lett for å få på trykk i avisene, for der er det jo kritikken som kjem til orde. Det har vore svært oppmuntrande at i mange miljø i kulturlivet har dei vore glade for meldinga. Difor har vi mange ulike miljø å spela på lag med, når denne skal gjennomførast.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1. (Votering, se side 2428)

S a k n r . 2

Innstilling frå næringskomiteen om samtykke til deltaking i ei avgjerd i EØS-komiteen om innlemming i EØS-avtala av eit program for overvaking av handlingsplanen e-Europa 2005, spreining av god praksis og betring av nett- og informasjonstryggleiken (MODINIS) (Innst. S. nr. 150 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 39 (2003-2004))

Erlend Nornes (H) [14:26:22] (ordfører for saka):

Eg trur ikkje det er grunn til å frykta at denne debatten vert like lang som den førre. Men ei lita orientering kan vera på sin plass.

MODINIS er eit sentralt verkemiddel i realiseringa av Lisboa-strategien i EU for å gjera Europa innovativt og

konkurranseskraftig. MODINIS er eit program for overvaking av handlingsplanen e-Europa og spreining av god praksis og betring av nett- og informasjonstryggleiken, og det er ei vidareføring av det tidlegare programmet, PROMISE. Deltakinga i programmet krev budsjettvedtak over tre år, og det er i samsvar med Grunnlova nødvendig med Stortinget sitt samtykke.

Dei årlege kostnadene i perioden 2003–2005 vil totalt vera om lag 4,4 mill. kr pr. år. Det vart avsett midlar for 2003 ved salderinga av 2003-budsjettet for Nærings- og handelsdepartementet, og det er sett av midlar for 2004 på Nærings- og handelsdepartementet sitt budsjett for 2004.

Elles er denne tilrådinga lagd fram av ein samla komite.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 2. (Votering, se side 2430)

S a k n r . 3

Innstilling frå næringskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Bendiks H. Arnesen, Lodve Solholm, Åsa Elvik og Odd Roger Enoksen om å utvide prøveordninga med driftsordning for fartøy under 28 meter til å gjelde hele landet (Innst. S. nr. 156 (2003-2004), jf. Dokument nr. 8:43 (2003-2004))

Presidenten: Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten forslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver gruppe og 5 minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre vil presidenten foreslå at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Presidenten vil nok en gang gjøre oppmerksom på at av hensyn til andre aktiviteter i huset er det uaktuelt å forlenge dagens møte med noe særlig mer enn 5 minutter, slik at man er klar over det.

Da er det en glede å gi ordet til sakens ordfører, Odd Roger Enoksen – 5 minutter.

Odd Roger Enoksen (Sp) [14:28:52]: Det skal gå greit.

Det er forholdsvis uvanlig at et vedtak i Stortinget blir forandret etter så kort tid, spesielt fordi driftsordningen som ble innført før jul, for fartøy under 28 meter, er en prøveordning. At det vedtaket ble endret allerede nå i mars, er et uttrykk for at Stortinget ikke kan akseptere den urimelige forskjellsbehandling som det har blitt mellom dem som har anledning til å delta i driftsordningen, og dem som ikke har anledning til å delta i den.

Det er vel kjent at det var ulike holdninger til driftsordningen som sådan da Stortinget behandlet dette i høst. De ulike partiene får eventuelt svare for det. Men det er altså en enstemmig komite som står bak innstillingen i

dag, som innebærer at prøveordningen utvides til å gjelde hele landet, også for dem som har påbegynt fisket på en kvote allerede.

Vedtaket innebærer også at utvidelsen skal iverksettes umiddelbart. Og jeg både håper og forutsetter at fiskeriministeren har satt i gang en forberedelse av det arbeidet. Det har vært kjent over ganske lang tid at det vil bli flertall for det forslaget som har ligget i Stortinget, og vi har allerede tapt mye tid. Det er mange som venter på at dette skal komme på plass, og jeg vil håpe at arbeidet er kommet såpass langt at det er mulig å fremme søknader om deltakelse i driftsordningen for dem som fortsatt har mulighet til det.

Komiteen har i tillegg sagt at det vedtaket som nå blir gjort, om at de som allerede har påbegynt fiske på en kvote, kun skal ha anledning til å delta i driftsordningen i 2004, og at man da for senere år ved eventuell videreføring av ordningen går tilbake til den opprinnelige ordningen, hvor man ikke skal ha startet fiske på en kvote.

Det er kommet en del innvendinger mot driftsordningen, for så vidt også i de svarbrev som komiteen har fått fra fiskeriministeren, hvor man anfører innvendinger som f.eks. økt fiskepress, at passive kvoter vil bli tatt i bruk, og at det motvirker strukturering. I tillegg er det kommet innspill om at utvidelsen som nå foretas, vil legge beslag på betydelige administrative ressurser i forbindelse med behandling av søknader, spesielt fordi det er mulig å ta del i driftsordningen også for dem som har påbegynt fiske.

Disse innvendingene er for så vidt reelle. De første innvendingene har vært mot driftsordningen som sådan og ikke mot den utvidelsen som nå blir foretatt, og har vært innvendinger som en del av partiene hadde allerede under behandlingen i fjor høst. Jeg forutsetter at disse innvendingene blir vurdert grundig i forbindelse med evalueringen av ordningen, og som også Stortinget har forutsatt å få seg forelagt.

Innvendingen mot utvidelsen av ordningen er selvsagt reell. Det vil kreve betydelige administrative ressurser i direktoratet som behandler søknadene. Men komiteen har altså valgt å la det være underordnet hensynet til likebehandling av fiskere som stort sett er i samme situasjon.

For å gjøre mitt til at formiddagsmøtet ikke skal bli forlenget, vil jeg avslutningsvis bare anbefale den enstemmige innstillingen for Stortinget.

Knut Werner Hansen (A) [14:32:28]: Som eneste fisker her i salen i dag synes jeg det er veldig greit å få muligheten til å si noen ord i forbindelse med denne saken, som i hvert fall av mange i næringen oppfattes som viktig, også prinsipielt.

La meg først få lov å gratulere både Stortinget og næringskomiteen med at man har lagt bak seg en del politiske kjepphester og legger fram en enstemmig innstilling. Jeg har hatt veldig lyst til å gratulere både SV og Senterpartiet spesielt, men det skal jeg ikke gjøre. Det som har skjedd i denne saken, viser at det nytter å jobbe politisk i Stortinget. Grunnen til at denne saken kommer opp nå, at

det skjer som skal skje, skyldes selvfølgelig press fra både politisk og faglig hold.

Jeg er blitt gjort oppmerksom på at jeg møter her i dag som stortingsrepresentant, og da fra Troms – det var en presisering fra min side – og ikke som representant for Norges Fiskarlag. Og det er jeg veldig klar over og veldig bevisst på.

Det det handler om også i denne saken, er lønnsomhet i næringen og effektivisering – muligheter for effektivisering. Det har vært mange tøffe debatter i næringen og i det politiske Norge om fiskerinæringen og hvordan den skal se ut, hva den skal være, hvordan den skal framstå, og hvilke interesser den skal ivareta. Høringsuttalelsene om Fiskeridepartementets høringsnotat av 7. august 2002, som var grunnlaget for St.meld. nr. 20 for 2002–2003, var langt fra samstemmige, heller ikke når det gjaldt forslaget om driftsordning. Jeg kjenner ikke til stemningen i næringskomiteen under behandlingen av St.meld. nr. 20, men merknadene er i hvert fall preget av ulikt syn på bl.a. driftsordningen.

Den tradisjonelle fiskerinæringen har, som sagt, i tiår vært preget av sterk debatt. Det har gått på kvotefordeling mellom grupper og mellom fiskere, på hvem som skal få fiske, og på landsdeler. Og det skal være lov å ha politisk debatt og å være politisk uenig. Men jeg har en liten bønn til Stortinget og til dem som sitter med masse makt: Glem nå ikke at det er noen som skal leve av å fiske! Det er noen som skal ha tro på det å investere, og de skal også ha tro på at de skal kunne forrente driftsmidlene sine.

En fiskebåt er en bedrift, om det er sjarken med én mann eller fabrikktråleren med et titalls mann om bord. Eieren/skipperen skal kunne tilby mannskapet sitt en attraktiv, moderne og sikker arbeidsplass, med muligheter til en inntekt som er konkurransedyktig i forhold til andre næringer som man konkurrerer med. Oljenæringen er et helt konkret eksempel. Alle må kunne ha et håp om en inntekt for seg og sine, og når jeg sier håp, er det fordi næringen jo selvfølgelig er slik at vi ikke har en garantert inntekt. Og selv om fiskerne er vant til næringens naturlige usikkerhet, må man kunne kreve at øvrige rammebetingelser er forutsigbare og stabile. Vedtaket i dag er et slikt signal.

Driftsordningene er midlertidige og derfor ikke noe varig bidrag til å øke lønnsomheten for dem det gjelder. Og jeg legger til grunn at man kommer tilbake til dette etter dagen i dag, og løser det på et senere tidspunkt.

Jeg har gratulert Stortinget og næringskomiteen. Jeg ser ingen grunn til å gratulere statsråden med hans behandling av denne saken. Det er tvert imot all grunn til å være veldig kritisk til hans behandling av den, og det er jeg. Jeg har likevel lyst til bare å begrense meg til å si at det har vært klinkende klart i Stortinget, i hvert fall fra desember i fjor, at det er flertall for å gjøre det som man gjør i dag. Statsråden har ikke tatt signalet, og det har tvunget Stortinget til å taue ham inn her og instruere ham gjennom et vedtak. Det har tatt tid, og det har skapt problemer for dem det gjelder. Det synes jeg burde vært unødvendig.

Stortinget er i dag helt klart, man skal etablere en ordning som skal gjelde hele landet, også når fiske på en kvote er påbegynt. Og man skal gjøre det umiddelbart. Jeg forutsetter derfor at statsråden lojalt følger opp vedtaket, og ikke finner på ytterligere problemstillinger av oppsettende karakter.

Helt til slutt: «Frihet» og «fritt fiske» er moteord også politisk. Jeg tror vi skal glemme det. De som har kjennskap til hvordan Norge og norske kvoter er delt opp, vet at den tiden er over. Vi er nødt til å forholde oss til at ressursene er slik, og det skal vi leve med.

Ivar Kristiansen (H) [14:37:48]: Jeg føler at denne saken passer veldig bra ved inngangen til påsken, litt klemte innimellom etter et femtitalls kulturinnlegg. Sånn like før gongongen slår, tror jeg at budskapet i fjellvettregelen «det er ingen skam å snu» passer veldig godt i denne saken her. For dette er en sak hvor mange har valgt å snu, etter at man har klart å dra tre måneders erfaring ut av en sak som skulle ha en varighet av hele fem år. Da er det faktisk fjellvettregelen som er tatt i bruk. Det kunne selvfølgelig i en tid som dette være fristende å si: Hva var det vi sa? Men det vil ikke være noe bidrag til det som foregående taler var inne på, nemlig å tenke på hva som kan bidra til lønnsomhet, optimisme og tro på fremtiden innenfor kystflåten. Dette er et bidrag som går i rett retning.

Jeg synes saksordføreren på en utmerket måte har redegjort for komiteens innstilling. La meg bare få lov til å føye til at jeg synes i rettferdighetens navn at det ikke bør stå uimotsagt at man ikke skal gratulere statsråden i denne saken. For er det en som virkelig har tatt hensyn til signalene fra næringen og fulgt dem opp i praksis, så er det faktisk fiskeriministeren.

Vi vet alle sammen at det opprinnelige forslaget innebar at hele landet skulle være innenfor denne modellen, som går på å utveksle kvoter mellom to fartøy, eventuelt fartøy som har adgang til å delta innenfor samme fiskeri, som kan samarbeide om muligheter for spesialisering av drift for å øke lønnsomhet, osv. Men statsråden tok hensyn til høringsuttalelsene, han tok hensyn til at Stortinget nyanserte bildet, og istedenfor at det skulle gjelde bare for Finnmark, pluss et par ekstra fylker. Nå har vi sett at dette gir ulik konkurransedrift – bedre vilkår for noen som er med i ordningen, i forhold til andre som ikke fikk anledning til å være med.

Jeg synes at komiteen på en svært ryddig måte har presisert at ordningen skal gjelde også når fisket på en kvote har startet, men kun som en engangsforeteelse dette året. Så tror jeg også at hele komiteen er innforstått med at dette medfører økt kontroll, økt belastning på kontrollsystemet, og faktisk også åpner for muligheten for økt fiskepress, særlig innenfor den minste delen av kystflåten. Men dette gjør vi med åpne øyne. Og det blir en engangsforeteelse, det åpnes ikke for dette i de kommende år.

Selvfølgelig vil dette også medføre at muligheten for å gi den evalueringen som statsråden la så stor vekt på i de innledende rundene, ikke vil bli den samme ved denne

runden her. Men nå får vi brakt på plass det som egentlig var utgangspunktet forut for høringsuttalelsene. Det tror jeg vil bli en styrke for hele kystfiskerinæringen. Så kunne det være fristende ved en annen anledning å ta fatt på alle de ord og uttrykk som ble nevnt i løpet av valgkampen, om de foreslåtte ordningene. Men det får vi sikkert en ny anledning til å ta fatt på.

Presidenten: Hvis man nå greier seg med 3 minutter hver, rekker vi å bli ferdig til kl. 15 – presidenten bare nevner det.

Lodve Solholm (FrP) [14:41:30]: Eg skal prøve å bidra til det.

Det kunne vere freistande å seie – og eg gjer det også, eg – velkomen etter, til alle som ein, sånn sett. Hadde Stortinget høyrte på Framstegspartiet i juni i fjor, då vi behandla strukturmeldinga, hadde det ikkje vore nødvendig å behandle denne saka her i dag. For vi ønskte, og vi foreslo at vi skulle ha driftsordningar for heile landet. Det er for så vidt riktig, som Ivar Kristiansen sa, at det også var haldninga til statsråden då ein sende denne saka ut på høyring. Men så lytta han til næringa. Det paradoksale er kanskje at det er Nordland Fiskarlag, som var sterkest imot denne driftsordninga, som no roper høgast og vil ha ordninga. Så her er det mange som har snudd, og det er mange som har teke fjellvettregelen til hjelp for å snu i denne saka.

Vi skal ikkje dryge dette for langt ut. Vi har gjort eit vedtak. Eg forstår godt at statsråden ønskte at vi skulle gjere eit vedtak i Stortinget, i og med at det vart gjort vedtak om ei anna ordning. Det er ryddig at Stortinget då gjer eit nytt vedtak, sjølv om statsråden med basis i dei utsegnene som har kome, kanskje kunne ha gjort noko. Men eg ser ryddigheita i det.

Så får vi, som også Ivar Kristiansen var inne på, håpe på og satse på at det blir ryddig frå og med neste år, dersom denne ordninga skal halde fram, og at vi får ei grundig evaluering som Stortinget også får til ettersyn etterpå. Med det seier eg takk.

Åsa Elvik (SV) [14:43:28]: Eg trur nok at anledninga til å trekkje opp debatten eit par hakk, ligg til rette. Men eg skal la det vere og heller følgje den tonen som saksordføraren la an for denne debatten.

Litt av grunnen til det er at eg veit at næringsaktørane veit veldig godt kva som er sanninga om behandlinga av denne saka. Eg har derfor ikkje noko behov for å snakke for Stortingets protokoll, utover å seie at grunnen til at SV er med på å utvide denne ordninga, er omsynet til at kvoteregimet skal vere det same for heile landet.

Det var etter mi meining tre fornuftige standpunkt under Stortingets behandling av St.meld. nr. 20 for 2002-2003. Det var sjølv sagt først og fremst SVs standpunkt. Det var for det andre Framstegspartiets standpunkt, som var å ha driftsordningar for heile landet, og det var for så vidt også Senterpartiets standpunkt, som var at ein ville prøve dette, men berre i eitt fylke. Konsekvensane av å prøve dette i halve Fiskeri-Noreg meiner eg vart frykte-

leg urettferdig. Vi merka jo veldig fort, iallfall i vårt parti, reaksjonane frå resten av Fiskeri-Noreg, først og fremst Nordland og Møre og Romsdal, som peikte på at dette ville bli forferdeleg skeivt.

Det er rett og slett ut frå dette omsynet at vi er med på å utvide den ordninga som vi argumenterte prinsipielt imot då Stortinget behandla strukturmeldinga, då vi dessverre tapte den politiske kampen om struktureringa av norsk fiskerinæring, iallfall for denne stortingsperioden.

Eg ønskjer å presisere at vår tilslutning til ei utviding av ordninga ikkje er ei tilslutning til sjølve ordninga. Og i motsetning til Framstegspartiet, og når det gjeld det eg registrerte at statsråden argumenterte med, som eg ikkje kan forstå: Når nordlandsfiskarane, som argumenterte prinsipielt mot ordninga, i ettertid seier at når ein først har tapt, når ein først har innført denne ordninga, bør ho vere lik for alle, har eg stor forståing for nordlandsfiskarane sin argumentasjon.

Med det håpar eg at eg ikkje har trekt opp temperaturen i debatten, men berre avklart det som er SV sine standpunkt rundt dette.

Presidenten: Presidenten kan ikke forstå at noen skulle behøve å la seg trekke opp av dette.

Olaf Gjødrem (KrF) [14:46:05]: Ringen er slutta; no skal driftsordninga bli innført i heile landet, slik fiskeriministeren foreslo alt den gongen strukturordningane for kystfiskeflåten var ute til høyring, og ikkje berre gjelda for tre forsøksfylke, slik det er i dag. Så underets tid er ikkje forbi. Dei partia som gjekk imot strukturordningane, arbeider no for å få driftsordninga innført i heile landet. I næringa opplever ein dette som positivt, for det vil medverka til å få større lønsemd. Det er gledeleg at det er ynskt frå fiskerierorganisasjonane sjølve, trass i at dei var sterke motstandarar – iallfall i ein del av fylka – då ei slik ordning blei innført. Eg tykkjer at den måten som Arbeidarpartiet omtala fiskeriministeren på, som nettopp var den som gjekk i bresjen og kjempa for at den ordninga som er innført i dag, skulle bli ein realitet, er litt underleg.

Me i Kristeleg Folkeparti tykte opphavleg at det var eit fornuftig utgangspunkt at det var eitt fylke som skulle vera prøvefylke for driftsordninga. Det syntest føremålsstenleg, fordi me då ville kunna få målt på kva slags måte driftsordninga slo ut og påverka struktureringa. Samstundes var me skeptiske til ordninga i seg sjølv, fordi ei driftsordning ikkje gjer sitt til å redusera fangstkapasiteten, snarare tvert imot. Men samstundes la me til grunn at ordninga gjer sitt til effektivisering, og gjev moglegheit til å utnytta dei lokale variasjonane i tilgangen av fisk på ein betre måte. Dermed vil driftsordninga medverka positivt i høve til kappfiske, samstundes som ho vil byggja opp under ei meir effektiv og lønsam drift. Lønsemd er, som alle veit, ei av dei viktigaste målsetjingane ved driftsreforma.

Når alt dette er sagt, er me i dag likevel glade for at me har fått ei ordning som fiskarar og fartøy i heile landet kan nytta godt av. Samstundes er det viktig å presisera

kva for utfordringar dette fører til i høve til kvotekontroll, særleg når fisket på ein kvote alt har begynt. Me synes likevel det er bra at det blir ei likebehandling av næringsutøvarane, og at alle på denne måten får mest mogleg like rettar.

Me støttar forslaget og ser fram til evalueringa av driftsordninga.

Statsråd Svein Ludvigsen [14:48:35]: Jeg legger ikke skjul på at jeg synes dette er en stor dag, og jeg er svært tilfreds med at et samlet storting, nå også med tilslutning fra SV, Senterpartiet og Arbeiderpartiet, ønsker å innføre disse ordningene for kystflåten i hele landet. Det er etter mitt skjønn intet mindre enn et politisk gjennombrudd for Regjeringens politikk hva angår å øke lønnsomheten gjennom strukturering av kystflåten.

Når vi nå, etter tre måneders erfaring, ser at fiskerne sterkt ønsker å ta i bruk disse ordningene, og at de som – med all mulig respekt – med nebb og klør har motarbeidet ordningene, nå har endret oppfatning, synes jeg det er positivt. Og jeg har lyst til å gi ros både til SV og til Senterpartiet, som nå ikke legger prestisje i dette, men går inn for at vi skal innføre det for hele landet. For det er riktig, som det har vært hevdet, at dette var det opprinnelige forslaget fra undertegnede. Og jeg synes de begrunnelsene som saksordføreren og representanten Elvik gir for det endrede standpunkt, er respektable, og jeg tar det til etterretning. Så får vi kanskje heller si at den historieomskrivning som representanten fra Arbeiderpartiet forsøkte å bidra til, kanskje mer er egnet til å minne om at man sitter i glasshus i nettopp denne saken.

Jeg vil bare minne om at når vi valgte bare å foreslå Finnmark, var det ut fra de høringsuttalelser og det politiske press som var, og jeg forsøkte å rette meg etter det. Da så oppfatningene i Stortinget endret seg, ønsket jeg at Stortinget skulle gi det signalet som man kommer med i dag, og det skal vi følge opp på en ryddig måte. Det betyr at vi i løpet av kort tid skal ha dette på plass.

Men samtidig har jeg lyst til å minne om at den geografiske urimelighet som saksordføreren påpekte, nettopp var et resultat av at Stortinget fattet det vedtaket de gjorde. Og det blir på en måte litt urimelig at det skulle belastes den måten vi har fulgt opp Stortingets vedtak på. Etter tolv år i Stortinget er jeg meget lydhør for de signalene og de vedtakene som kommer. Og jeg lytter ikke bare til vedtakene, men også til signalene.

Så er det slik at jeg også føler et sterkt behov for å minne om et annet omstridt begrep, nemlig omsettelige kvoter. Driftsordningen er et betydelig steg i retning av omsettelige kvoter. Jeg har lyst til å understreke det. Og når vi nå åpner for at vi for dette året åpner for å omsette deler av kvoter, er det et veldig langt steg i retning av omsettelige kvoter. Men alle disse tingene skal vi berøre i den evalueringen som kommer.

Så til spørsmålet om framdriften. Fra i dag kan søknader sendes inn, og vi starter umiddelbart behandlingen av dem. Så er det slik at forskriften er vedtatt ved kongelig resolusjon, og vi må i statsråd med den. Den vil bli behandlet på første statsråd, dvs. ikke i morgen, men i førs-

te statsråd etter påske. Men det vil ikke være mulig for noen å komme i gang med fisket i påkestoppen, så dette kommer nå til å gå automatisk. Og regionkontorene er vel beredt til å behandle dette fortløpende.

Presidenten: Bad Knut Werner Hansen om ordet til replikk eller til innlegg?

Knut Werner Hansen (A) [14:52:09]: Jeg bad om ordet til replikk.

Presidenten: Det blir da replikkordskifte.

Er det mange som kommer til å be om ordet til replikk? Det ser ikke ut til at det er det. Da kan vi begynne å ringe til votering.

Knut Werner Hansen (A) [14:52:26]: Jeg skal ikke være noen møteplager. Jeg skal være veldig kort. Men når statsråden antyder rimelig klart at jeg driver med historieomskrivning og sitter i glasshus, vil jeg bare si – man kan gå igjennom mitt innlegg etterpå og studere hva jeg sa – at jeg var veldig klar på at jeg ikke representerte næringen her.

Det jeg baserte mitt innlegg på, var det som jeg har hørt av folk som har prøvd å jobbe fram en løsning i denne saken. Man har prøvd både muntlig og i brev til statsråden å få en løsning uten å gå via et Dokument nr. 8-forslag. Og det forbeholder jeg meg retten til å si i Stortinget, uten å bli beskyldt for å fremme Fiskarlagets interesser.

Statsråd Svein Ludvigsen [14:53:14]: Som statsråd, og som tidligere stortingsrepresentant, har ikke jeg opplevd at noen har hatt behov for å gå på talerstolen for å skulle skille mellom roller. Her oppfatter jeg enhver talsmann som stortingsrepresentant og ikke som talsmann for enkeltinteressegrupper, og det hadde jeg heller ikke kunnet tenke meg at mitt innlegg skulle oppfattes som.

Jeg oppfatter representanten Hansen som talsmann for Arbeiderpartiet, og jeg viser til Arbeiderpartiets både diskusjon og innlegg i debatten før saken kom til Stortinget, og til den behandling som saken har hatt her i Stortinget. Min referanse gikk til Arbeiderpartiet, og når da representanten på vegne av Arbeiderpartiet retter kritikk mot statsråden, minner jeg om at man kanskje skulle se seg om, så ville man se at rundt seg var det bare glassvegger.

Odd Roger Enoksen (Sp) [14:54:18]: Jeg må innrømme at jeg ble litt overrasket over starten på fiskeriministerens innlegg. Hvis det vedtaket som blir gjort i dag, er et gjennombrudd for Regjeringens fiskeripolitikk, kunne faktisk Regjeringen ha fått flertall for dette allerede i fjor vår med stemmene fra Fremskrittspartiet, som allerede den gangen gikk inn for at ordningen skulle gjelde i hele landet. Det gjorde ikke regjeringspartiene, for Regjeringen foreslo at dette skulle innføres i ett fylke, og det fikk man støtte kun fra Senterpartiet for. Når Senterpartiet støttet det forslaget, var det fordi vi oppfattet det

som en positiv favorisering av Finnmark fylke, en favorisering som vi faktisk ønsket, og som jeg tror hele næringen kunne ha levd med.

Når så halve Fiskeri-Norge ble omfattet av dette, er det ikke rart at de som ikke ble en del av ordningen, reagerer slik som bl.a. Nordland har gjort. Men la det ligge. Nå ringer det allerede til votering. Det jeg bare vil utfordre fiskeriministeren til å si noe om, som han for så vidt avsluttet med i sitt innlegg, er følgende: Det vil ikke bli noen flere skjær i sjøen nå. Fiskerne kan begynne å sende søknader om å delta i driftsordningen, og de vil bli behandlet fortløpende når påsken er over.

Presidenten: Som representantene hører, ringer vi til votering samtidig som debatten pågår. Jeg regner med at man respekterer at det pågår en debatt, og ikke snakker. Det er bare statsråden som nå kan snakke, i 1 minutt.

Statsråd Svein Ludvigsen [14:55:42]: Jeg synes jo at med det gjennomslaget Regjeringen har for driftsordningen og strukturiltakene i kystflåten, er det rimelig at klokker ringer!

Derneft minner jeg om at det var en betydelig debatt om driftsordningen og strukturiltakene i næringen, og det var svært delte meninger i næringen. Derfor valgte jeg å lytte til næringen og bare foreslå ett fylke som prøveordning, også fordi Fiskarlaget i Finnmark og Finnmark fylkeskommune bad om å få være prøvefylke. Så jeg har forsøkt å ivareta og balansere det som skjer i Stortinget, og det som skjer ute i næringen.

Når Stortinget så åpnet for å prøve i flere fylker, åpnet vi for det, og i dag gjennomfører vi det for hele landet. Det synes jeg er bra, og så får vi kanskje i fellesskap forsøke å gjøre dette på en best mulig måte.

Vi begynner å behandle i direktoratet så snart presidenten har latt klubben falle. De sitter og venter på eventuelle søknader.

Presidenten: Neste replikk er fra Åsa Elvik.

Jeg er klar over at Sosialistisk Venstreparti er større enn Senterpartiet – men Odd Roger Enoksen er nå saksordfører.

Åsa Elvik (SV) [14:56:53]: Hadde vi vore raskare òg, så hadde det kanskje hjulpt på det!

Eg har berre behov for å seie nokre ord, når statsråden er så oppteken av at dette er ein stor dag for Regjeringa. Det er sjølvstapt ein stor dag for SV når vi får ros av fiskeriministeren, men eg har likevel eit spørsmål i forlenginga av det som representanten Odd Roger Enoksen spør om. Dersom dette er ein så stor dag for fiskeriministeren, korfor gjorde ikkje fiskeriministeren dette sjølv? Korfor tok ikkje fiskeriministeren initiativet sjølv, når han måtte ha skjøna at dette ville han ha fått fleirtal for i Stortinget? Korfor måtte han vente på at vi skulle ta dette initiativet?

Statsråd Svein Ludvigsen [14:57:45]: Hvis representanten Elvik og SV synes det er store dager når de får ros av fiskeriministeren, skal de få det ofte – hvis de inn-

tar kloke standpunkt som er i samsvar med det Regjeringens opprinnelig hadde foreslått.

Dernest er årsaken, som jeg forsøkte å forklare, og som flere av talsmennene har gjort kjent, at jeg har forsøkt å lytte til Stortingets vedtak og hva som er Stortingets føringer, og prøve dem ut i flere fylker.

Representanten Elvik vil være kjent med at jeg tidlig i januar sa til komiteens medlemmer at jeg er beredt til å omgjøre dette, hvis Stortinget ønsker det. Vi var enige om at et Dokument nr. 8-forslag ville være den riktige formen og den enkleste måten å gjøre det på. Der er vi i dag, og nå synes jeg vi i fellesskap skal få dette gjennomført, til beste for lønnsomheten i kystflåten.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 3, og vi fortsetter å ringe til votering.

(Votering, se side 2430)

Etter at det var ringt til votering, uttalte

presidenten: Vi går da til votering i sakene nr. 1–3 på dagens kart.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten er det satt fram 23 forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Trond Giske på vegne av Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet
- forslagene nr. 2–14, fra Trond Giske på vegne av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet
- forslag nr. 15, fra Karin S. Woldseth på vegne av Fremskrittspartiet og Senterpartiet
- forslagene nr. 16–19, fra Karin S. Woldseth på vegne av Fremskrittspartiet
- forslagene nr. 20–22, fra Magnar Lund Bergo på vegne av Sosialistisk Venstreparti
- forslag nr. 23, fra Eli Sollied Øveraas på vegne av Senterpartiet

Det voteres først over forslag nr. 23, fra Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringa syte for at dei konsoliderte regionale kunstmusea finansierast med driftsmidlar både frå statleg og regionalt nivå etter same fordelingsnøkkel som dei kulturhistoriske musea.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Senterpartiet ble mot 6 stemmer ikke bifalt.

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 20–22, fra Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 20 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen lage en helhetlig tids- og finansieringsplan for den norske filmkatalogen.»

Forslag nr. 21 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen gi det nye kompetansesenteret oppgaven med å gjøre en grundig utredning om den nye norske språksituasjonen.»

Forslag nr. 22 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med en plan på hvordan en samhandling av offentlig kulturpolitikk skal gjennomføres.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti ble 82 mot 18 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.01.59)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 16–19, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 16 lyder:

«Stortinget ber om at Regjeringen avvikler innkjøpsordningen for fonogrammer som den fungerer i dag.»

Forslag nr. 17 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen avvikle Norsk Kulturråd i sin nåværende form. Tildeling av midler som ikke går over statsbudsjettet legges til Innovasjon Norge eller Nærings- og handelsdepartementet.»

Forslag nr. 18 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å gjøre museene om til aksjeselskaper, slik at de kan stå friere til å drive mer effektivt.»

Forslag nr. 19 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om at det nynorske språket ikke skal prioriteres eller favoriseres.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 84 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.02.17)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 15, fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringa om ei evaluering av konsekvensane av staten si satsing på profesjonalisering av lokalt og regionalt kulturarbeid. Evalueringa bør særleg ta omsyn til korleis denne prioriteringa verkar inn på det offentleges støtte til og samarbeid med frivillig sektor på kulturområdet.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet ble med 77 mot 23 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.02.34)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 2–14, fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet.

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber Regjeringa greie ut om innføring av ei kulturlov.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede nærmere hvilken rolle regionene skal ha i kulturpolitikken.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om en helhetlig plan for å sikre at alle barn i Norge som ønsker det, skal få tilbud om plass i kulturskolen innenfor en rimelig egenbetaling.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med evalueringen av den kulturelle skolesekken utrede en kultursekk for barnehage og videregående skole.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at regler for redegjørelse om likestilling i de ulike virksomhetene i kultur-Norge følges, og at det iverksettes tiltak som fremmer likestilling.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber Regjeringa gi Festspillene i Elverum status som knutepunktinstitusjon.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen vurdere om Brageteatret bør tildeles status som regionteater med spesielle funksjoner innenfor barne- og ungdomsteater og flerkulturelt teater.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen lage en opptrappingsplan for bevilgningene til dans og fri scenekunst som inkluderer en økning av produksjonsstøtten og etablering av en ny støtteordning for dans under Norsk Kulturråd.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber Regjeringa vurdere å endre målfeltet for den statlige utsmykkingsordningen, slik at den ikke bare gjelder offentlig eide bygg, men også offentlig benyttede bygg.»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at det blir opprettet en digital nasjonal kunnskapsbase.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber Regjeringa utrede moglegheita for å opprette eit fond, Vinjefondet, som skal bidra til å styrke nynorsk journalistikk og anna publisistikk på nynorsk.»

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen vurdere å endre prosentfordelingen mellom de tre paraplyorganisasjonene som forvalter Frifond-midlene, slik at fordelingen blir i tråd med antall støttemottakere i tilskuddsordningen.»

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med den årlige budsjettbehandlingen, legge fram en oversikt over politikkområder av kulturpolitisk betydning som ikke er Kultur- og kirkedepartementets ansvarsområde.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ble med 57 mot 44 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.02.59)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 1, fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen bidra til realiseringen av Rockcity på Namsos herunder opprettelse av et rockemuseum, og et popinstitutt og pop- og rockearkiv i Trondheim.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet ble med 57 mot 44 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.03.16)

Komiteen hadde innstillet:

I

Stortinget ber Regjeringen legge fram en stortingsmelding om forholdet mellom kunst/kultur og næringsliv.

Presidenten: Olemic Thommesen – til voteringen.

Olemic Thommesen (H) [15:03:45]: Jeg er ellers ikke glad for å pålegge Regjeringen å gjøre ting, men dette er en sak vi er meget for, og regjeringspartiene vil derfor stemme for I.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

II

Stortinget ber Regjeringen utrede muligheter for etablering av et dokumentasjonssenter for populærmusikk, og i denne sammenheng starte en prosess med utredning med tanke på etablering av et museum/opplevessenter for norsk pop- og rockhistorie.

Presidenten: Presidenten regner med at Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet nå vil støtte innstillingen subsidiært.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

III

Stortinget ber Regjeringa gi Førde Internasjonale Folke-
musikkfestival status som knutepunktinstitusjon.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

IV

Stortinget ber Regjeringa å vurdere en etablering av
et Nasjonalt Bergkunstsenter i nær tilknytning til Alta
Museum i samarbeid med Finnmark fylkeskommune.

Presidenten: Presidenten antar at Fremskrittspartiet
ønsker å stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 85 mot 16 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 15.04.41)

Videre var innstillet:

V

Stortinget ber Regjeringa vurdere å samle bevilgnin-
gene til Frifond i ett departement fra og med 2005.

Presidenten: Presidenten regner med at Høyre,
Kristelig Folkeparti og Venstre ønsker å stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 60 mot 40 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 15.05.10)

Videre var innstillet:

VI

St.meld. nr. 48 (2002-2003) – Kulturpolitikk fram
mot 2014 – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde innstillet:

Stortinget gjev samtykke til at Noreg tek del i ei av-
gjerd i EØS-komiteen om innlemming i EØS-avtala av
eit program for overvaking av handlingsplanen e-Europa
2005, spreiring av god praksis og betring av nett- og in-
formasjonstryggleiken (MODINIS).

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 3

Komiteen hadde innstillet:

Prøveordning med driftsordning for fartøy under 28
meter utvides til å gjelde hele landet, også når fiske på en
kvote allerede er påbegynt. Stortinget ber Regjeringa
iverksette dette umiddelbart.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

S a k n r . 4

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.

Møtet hevet kl. 15.10.
